

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. július 7.
(OR. en)

11624/23

**Intézményközi referenciaszám:
2023/0234(COD)**

ENV 826
COMPET 739
SAN 448
MI 600
IND 374
CONSOM 267
ENT 158
FOOD 57
AGRI 383
CODEC 1320

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2023. július 6.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2023) 420 final
Tárgy:	Javaslat – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE a hulladékokról szóló 2008/98/EK irányelv módosításáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2023) 420 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2023) 420 final

Brüsszel, 2023.7.5.
COM(2023) 420 final

2023/0234 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

a hulladékokról szóló 2008/98/EK irányelv módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

{SEC(2023) 420 final} - {SWD(2023) 420 final} - {SWD(2023) 421 final} -
{SWD(2023) 422 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az európai zöld megállapodás¹ és a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv² megerősített és felgyorsított uniós és tagállami fellépésre szólít fel a textil- és élelmiszerágazat környezeti fenntarthatóságának biztosítása érdekében, mivel ezek az ágazatok a leginkább erőforrás-igényes ágazatok, amelyek jelentős negatív környezeti externáliákat okoznak, ahol a finanszírozási és technológiai hiányosságok akadályozzák a körforgásos gazdaságra való átállás és a dekarbonizáció felé történő előrelépést. Az élelmiszeripar és a textilipar az első, illetve a negyedik leginkább erőforrás-igényes ágazat³, amelyek nem felelnek meg teljes mértékben a hulladékhierarchia által meghatározott alapvető uniós hulladékgazdálkodási elveknek, amelyek szerint a hulladékképződés megelőzése, majd az újrahasználatra való előkészítés és az újrafeldolgozás élveznek elsőbbséget. A vállalt kötelezettségeket tükrözve a hulladékokról szóló keretirányelv⁴ módosítására irányuló jelen javaslat két erőforrás-igényes ágazatra összpontosít: a textil- és az élelmiszerágazatra, és általános célkitűzései a következők:

- a környezeti és éghajlati hatások csökkentése, a környezet minőségének javítása és a közegészség javítása a textilhulladék-gazdálkodással összefüggésben, a hulladékhierarchiával összhangban,
- az élelmiszerrendszerek élelmiszerhulladék-keletkezéssel kapcsolatos környezeti és éghajlati hatásainak csökkentése. Az élelmiszer-pazarlás megelőzése az élelmezésbiztonsághoz is hozzájárulna.

Textilhulladék

Annak ellenére, hogy a hulladékképződés megelőzése a hulladékokról szóló keretirányelv kulcsfontosságú célkitűzése, valamint a többek között a magánszereplők által is kifejtett nemzeti szintű végrehajtási erőfeszítések ellenére az általános hulladékkeletkezés továbbra is növekszik, és csak a hulladékkeletkezésnek a gazdasági növekedéstől való „viszonylagos függetlenedése” figyelhető meg⁵. Ez a valamennyi hulladékra jellemző tendencia a textilhulladékok esetében is megfigyelhető. Ezt azonban tovább súlyosbítja az úgynevezett „fast fashion” jelensége, melyet az jellemez, hogy gyakrabban hoznak forgalomba divatkollekciókat⁶ olyan alacsony árú termékekkel, amelyek nem internalizálják a környezeti externáliákat⁷, a vásárlókat impulzusvásárlásra sarkallják, és nagyobb mennyiségű ruházat vásárlását ösztönzik⁸. Ez a növekvő textilfogyasztás a textilhulladék mennyiségének

¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az európai zöld megállapodás, COM(2019) 640 final.

² A tisztább és versenyképesebb Európát szolgáló, körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv, COM(2020) 98 final, 2020.3.11.

³ [Unió átállási pályák \(europa.eu\)](https://europa.eu).

⁴ HL L 312., 2008.11.22., 3. o.

⁵ Európai Környezetvédelmi Ügynökség, *Hulladékmegelőzés Európában*, 2021, [Hulladékmegelőzés Európában – Európai Környezetvédelmi Ügynökség \(europa.eu\)](https://www.euro-union.europa.eu/european-council/en/hulladékmegelőzés-Európában).

⁶ Lai, O., *What is fast fashion (Mi az a gyors divat?)*, Earth.org, 2021, <https://earth.org/what-is-fast-fashion>

⁷ Munkaértekezlet az érdekelt felekkel.

⁸ Európai Bizottság, Közös Kutatóközpont, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/858144>

növekedéséhez vezet. A Közös Kutatóközpont (JRC) egyik folyamatban lévő tanulmánya⁹ szerint 2019-ben a ruházatot és lábbelit, a háztartási textíliákat, a műszaki textíliákat, valamint a posztindusztriális és fogyasztás előtti hulladékokat is magában foglaló teljes textilhulladék 12,6 millió tonna volt (10,9 millió tonna használat utáni hulladék, 1,7 millió tonna pedig posztindusztriális és fogyasztás előtti hulladék). A ruházati és lábbelihulladék 5,2 millió tonna volt, ami személyenként évente 12 kg-nak felel meg az EU-ban.

A Közös Kutatóközpont (JRC) egyik tanulmánya¹⁰ szerint jelenleg a ruhát és lábbelit, a háztartási textíliákat és a műszaki textíliákat tartalmazó, használat utáni textilhulladék mintegy 78 %-át nem gyűjtik elkülönítetten, hanem az égetésre vagy lerakásra szánt vegyes háztartási hulladékba kerül. Ez a kevésbé erőforrás-hatékony hulladékgazdálkodás nincs összhangban a hulladékhierarchiával, és a túlzott mértékű üvegházhatásgáz-kibocsátás, vízfogyasztás, szennyezés és földhasználat révén környezeti károkat okoz az EU-ban és harmadik országokban. Az elkülönítetten gyűjtött textilhulladéknak – amely a használat utáni textilhulladéknak mindössze 22 %-át teszi ki – mintegy 32 %-át dolgozzák fel újra az EU-n belül (körülbelül 20 %-át az EU-n kívül), 8 %-át pedig az EU-n belül használják fel újra (körülbelül 38 %-át az EU-n kívül), míg a fennmaradó részt exportálják.

A hulladékokról szóló keretirányelvben a textilanyagokra vonatkozóan előírt elkülönített gyűjtési kötelezettség 2025. január 1-jén lép hatályba. A tagállamoktól származó információk alapján a becslések szerint az elkülönített gyűjtési rendszerek, valamint a válogatási és újrafeldolgozási infrastruktúrák valószínűleg nem fognak készek állni a várhatóan begyűjtendő további mennyiségek kezelésére. A válogatásra várhatóan a legtöbb tagállamban a hulladékgyűjtő pontok közelében kerül sor, és nagyobb léptékben azokban, ahol a piaci feltételek kedvezőek (pl. alacsonyabb hulladékgazdálkodási költségek, meglévő bővíthető infrastruktúra és készségek, az újrafeldolgozási/termelési központokhoz és kikötőkhöz való közelség). Az újrafeldolgozásra várhatóan nem minden országban kerül sor, és valószínűsíthetően a textilgyártó központokhoz és a meglévő infrastruktúra-bázisokhoz közeli régiókban valósul meg.

A textilipar erőforrás-igényes ágazat. Mind a nyersanyag-, mind a textilgyártás tekintetében a ruházati cikkek, lábbelik és háztartási textíliák EU-n belüli fogyasztásával kapcsolatos terhelések és hatások többsége a világ más régióiban jelentkezik. Bár az uniós textilt fogyasztás környezeti terhelésének legnagyobb része harmadik országokban jelentkezik¹¹, globális hatásuk miatt az EU-t is érintik. Az EEA becslései szerint az EU-ban 2020-ban fogyasztott ruházat, textilanyagok és lábbeli mennyiségének előállításához az elsődleges nyersanyagok 80 %-a, a víz 88 %-a és a földterület 92 %-a származott az EU-n kívülről, valamint az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának 73 %-a történt ott. Az ÜHG-kibocsátás például globális jelenség, és nem konkrét határokhöz vagy régiókhöz van kötve. Emellett világszerte közel 13 millió teljes munkaidős egyenértékben kifejezett munkavállalót foglalkoztattak az

⁹ Európai Bizottság, Közös Kutatóközpont. *Techno-scientific assessment of the management options for used and waste textiles* (A használt és hulladék textíliák kezelési lehetőségeinek műszaki-tudományos értékelése). 2023 (kidolgozás alatt).

¹⁰ Európai Bizottság, Közös Kutatóközpont. *Techno-scientific assessment of the management options for used and waste textiles* (A használt és hulladék textíliák kezelési lehetőségeinek műszaki-tudományos értékelése). 2023 (kidolgozás alatt).

¹¹ Európai Környezetvédelmi Ügynökség, 2019.

ellátási láncban¹². Ezért a textilhulladék keletkezésének megelőzése, újrahasználata és újrafeldolgozása hozzájárulhat az ágazat környezeti lábnyomának csökkentéséhez.

Ezenkívül a használt ruházat és háztartási textiltermékek hulladékgazdálkodási költségeit nem internalizálják az új termékek árába. A gyűjtés és a kezelés költsége átlagosan darabonként körülbelül 12 centet tenne ki. Ezek a költségek azonban terméktípusonként eltérőek, mivel a textilszáltípusok keverékét és a zavaró tényezőket (például gombokat és cipzáarakat) tartalmazó termékek kezelése többbe kerül, míg az egyetlen száltípusból álló, zavaró tényezőket nem tartalmazó termékek (például pólók) költségei alacsonyabbak. Tekintettel arra, hogy jelenleg nagy mennyiségű textilhulladékot ártalmatlanítanak a maradék hulladékban, az ártalmatlanítás költségei és az ártalmatlanítás környezeti externáliái – beleértve az étetésből és a lerakásból származó kibocsátásokat – sem kerülnek internalizálásra. Az egyéb externáliák közé tartoznak különösen a harmadik országokba újrahasználati céllal álcázva exportált textilhulladék környezeti és társadalmi hatásai, különösen az exportált nem válogatott textilanyagokkal kapcsolatban, amelyek jelentős része (illegális) hulladéklerakókba kerül.

A textilanyagok és a textilhulladék meghatározásának széttagoltsága adminisztratív terhekhez vezet, és akadályokat gördít a határokon átnyúló szállítás elé. Az egyes tagállamok eltérő szakpolitikai és szabályozási jelzései, valamint a hiányos információk (pl. az alapanyagok minőségére vonatkozóan) akadályozzák az újrafeldolgozó ipar növekedését és az újrahasználatot, és megzavarják az egységes piac egyenlő versenyfeltételeit, ráadásul a textilhulladékok eltérő összetétele miatt a textilanyagok újrafeldolgozása bonyolult. Ez nemcsak a körforgásos gazdaságra való átállást akadályozza a textiliparban, hanem azt is, hogy az EU-ban minőségi munkahelyeket és hozzáadott értéket teremtsenek. Az elégtelen hulladékválogatási és újrafeldolgozási infrastruktúra valószínűleg ahhoz vezet, hogy a textilanyagokat még az elkülönített gyűjtési kötelezettség hatálybalépését követően sem a hulladékhierarchiával összhangban kezelik. Az alacsony hozzáadott értéket képviselő gyártás főként harmadik országokban történik. Az importált textilhulladék előállítás és ártalmatlanítása jelentős negatív társadalmi hatásokkal jár helyi, regionális és globális szinten¹³.

Ezért a textilhulladék tekintetében e javaslat konkrét célkitűzései a textilhulladék-gazdálkodásnak a hulladékokról szóló keretirányelvben rögzített „hulladékhierarchiával”¹⁴ összhangban történő javítása, a hulladékkeletkezés megelőzésének, az újrahasználatra való előkészítésnek és a textiltermékek újrafeldolgozásának előnyben részesítése az egyéb hasznosítási lehetőségekkel és ártalmatlanítással szemben, valamint a „szennyező fizet” elv érvényesítése. A körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv¹⁵ és a fenntartható és körforgásos textiliparra vonatkozó uniós stratégia (a továbbiakban: textilstratégia)¹⁶ megerősített és felgyorsított uniós és tagállami fellépést sürget a textilhulladék-keletkezés

¹² EEA. Textiles and the environment: the role of design in Europe’s circular economy (Textilek és környezetvédelem: a tervezés szerepe az európai körforgásos gazdaságban) (2022). Megtekinthető a következő internetcímen: <https://www.eea.europa.eu/publications/textiles-and-the-environment-the-ellen-mac-arthur-foundation>, 2017, <https://ellenmacarthurfoundation.org/a-new-textiles-economy>

¹³ Ellen Mac Arthur Foundation, 2017, <https://ellenmacarthurfoundation.org/a-new-textiles-economy>

¹⁴ A hulladékhierarchia a hulladékokról szóló keretirányelv központi koncepciója, amely rangsort állít fel a hulladékgazdálkodás és -ártalmatlanítás tekintetében: első a megelőzést (beleértve az újrahasználatot is), amelyet a hulladékgazdálkodási műveletek követnek: előkészítés újrahasználatra, újrafeldolgozás, hasznosítás, és végül az ártalmatlanítás. Konkrét szabályok és teljesítménycélok révén valósul meg, például az elkülönített gyűjtésre vonatkozó kötelezettségek, valamint a megelőzésre, az újrafeldolgozásra vagy a hulladéklerakóból való eltérítésre vonatkozó célok meghatározása révén.

¹⁵ COM(2020) 98 final.

¹⁶ COM(2022) 141 final.

megelőzése és a textiltermékek körforgásos jellegének javítása érdekében, mivel olyan erőforrás-igényes ágazatról van szó, amely jelentős negatív környezeti externáliákat okoz, ahol a finanszírozás és a technológiai hiányosságok akadályozzák a körforgásos gazdaságra való átállást.

Élelmiszer-hulladék

Az élelmiszer-pazarlás az egyik legnagyobb forrását jelenti a hatékonyság hiányának az agrár-élelmiszeripari láncban. Konkrétabban, negatív környezeti és éghajlati hatásokkal jár. Az uniós fogyasztás környezeti hatásaihoz¹⁷ és biodiverzitás-lábnymához¹⁸ elsősorban az élelmiszer-fogyasztás járul hozzá.

Amikor kidobják az élelmiszereket, a teljes összevont energia- és erőforrásfelhasználás, valamint azok környezeti következményei – például az élelmiszerláncban felhalmozódó ÜHG-kibocsátás – ugyanúgy bekövetkeznek, de nem járnak előnyökkel az emberi táplálkozás szempontjából. A feldolgozott, szállított és főzött, majd a fogyasztás szakaszában hulladékká váló élelmiszernek nagyobb környezeti hatása van, mint a gazdaságban elveszett feldolgozatlan élelmiszereknek. Az EU-ban 2020-ban keletkezett 58,5 millió tonna élelmiszer-hulladék¹⁹ 252 millió tonna CO₂-egyenértéknek²⁰ megfelelő kibocsátást okozott. Ez az uniós élelmiszerrendszerből eredő teljes ÜHG-hatás 16 %-ának felel meg. Az élelmiszer-pazarlás szükségtelen nyomást gyakorol a korlátozott természeti erőforrásokra is. Például az élelmiszer-előállításához felhasznált vízmennyiség, amely végül elpazarolt, 342 milliárd m³ vízegyenértékben²¹, számszerűsíthető, ami az uniós élelmiszer-termelés és -fogyasztás teljes hatásának 12 %-át teszi ki. Az élelmiszer-pazarlás a földhasználati tevékenységek által a talajra gyakorolt hatások 16 %-áért is felelős²², míg a tengeri eutrofizációra gyakorolt hatások a teljes mennyiség 15 %-át teszik ki^{23, 24}.

¹⁷ Sanyé Mengual, E. and Sala, S., 2023. *Consumption Footprint and Domestic Footprint: Assessing the environmental impacts of EU consumption and production* (Fogyasztási lábnyom és hazai lábnyom: Az uniós fogyasztás és termelés környezeti hatásainak értékelése).

¹⁸ Sanyé-Mengual, E., Biganzoli, F., Valente, A., Pfister, S., & Sala, S. (2023). *What are the main environmental impacts and products contributing to the biodiversity footprint of EU consumption? A comparison of life cycle impact assessment methods and models* (Melyek azok a fő környezeti hatások és termékek, amelyek hozzájárulnak az uniós fogyasztás biodiverzitás-lábnymához? Az életciklus-hatásvizsgáló módszerek és modellek összehasonlítása).

¹⁹ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/env_wasfw/default/table?lang=en

²⁰ A fogyasztási lábnyom módszertanának felhasználásával számítva, az alábbiakban bemutatottak szerint: Európai Bizottság, Közös Kutatóközpont, Sanyé Mengual, E., Sala, S., *Consumption footprint and domestic footprint: Assessing the environmental impacts of EU consumption and production: life cycle assessment to support the European Green Deal* (Fogyasztási lábnyom és hazai lábnyom: Az uniós fogyasztás és termelés környezeti hatásainak értékelése: Életciklus-értékelés az európai zöld megállapodás támogatása érdekében), az Európai Unió Kiadóhivatala, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/218540>

²¹ A világ m³-egyenértéke a világon átlagosan fogyasztott köbméter. Az átlag a fogyasztással súlyozott átlagra utal, így azokat a helyeket jelöli, ahol jelenleg vízfogyasztás történik.

²² Négy talajtulajdonságra gyakorolt hatás alapján értékelve: biotikus termelés, erózióval szembeni ellenálló képesség, a talajvíz megújulása és mechanikai szűrés, az alábbiakban bemutatottak szerint: De Laurentiis, V., Secchi, M., Bos, U., Horn, R., Laurent, A. and Sala, S., *Soil quality index: Exploring options for a comprehensive assessment of land use impacts in LCA* (Talajminőségi mutató: Az életciklus-értékelés során a földhasználat hatásainak átfogó vizsgálatával kapcsolatos lehetőségek feltárása), *Journal of Cleaner Production*, 215, 63–74. o., 2019.

²³ A fogyasztási lábnyom a környezeti lábnyom 16 hatáskategóriáját fedi le (Európai Bizottság, 2021), beleértve az édesvízi eutrofizációt, amelyet főként a foszforkibocsátás okoz.

²⁴ HL L 471., 2021.12.30., 1. o.

Ami a gazdasági következményeket illeti, az 58,5 millió tonna élelmiszer-hulladék piaci értéke a becslések szerint 132 milliárd EUR²⁵. Ezek a költségek magukban foglalják az élelmiszeripari vállalkozók által az élelmiszer-ellátási lánc valamennyi szakaszában elveszített erőforrásokat, valamint a háztartások szükségtelen kiadásait is. Emellett az élelmiszer-hulladék gyűjtésének és kezelésének költsége további 9,3 milliárd EUR-ra becsülhető²⁶.

Az élelmiszer-pazarlás jelentős társadalmi következményekkel jár. Olyan források szükségtelen elköltéséhez vezet, amelyeket más módon is ki lehetne osztani. Az élelmiszerre (agrár-élelmiszeripari és étkeztetési szolgáltatásokra) fordított kiadások átlagos aránya a háztartások összkiadásán belül körülbelül 19%²⁷ az EU-ban. Az emberi fogyasztásra alkalmas élelmiszerek kidobása – az élelmiszer rászoruló körében, többek között élelmiszer-adományozás révén történő újraelosztása helyett – szintén elszalasztott lehetőséget jelent az élelmezésbiztonság terén jelentkező növekvő kihívások fényében. Bár Európában biztosított az élelmiszerek rendelkezésre állása, az élelmiszerek megfizethetősége egyre több uniós polgár számára jelent problémát: 32,6 millió ember nem engedheti meg magának, hogy minden második napon húst, halat, csirkét vagy azzal egyenértékű vegetáriánus ételt egyen²⁸. Végezetül, sok fogyasztó számára az élelmiszer-pazarlásnak fontos etikai dimenziója van²⁹.

Ezzel összefüggésben az EU és tagállamai elkötelezték magukat a 12.3. fenntartható fejlődési cél elérése mellett, amely szerint 2030-ig a felére kell csökkenteni az egy főre jutó globális élelmiszer-pazarlás mennyiségét kiskereskedelmi és fogyasztói szinten, valamint csökkenteni kell az élelmiszer-termelési és -ellátási láncok veszteségét, beleértve a betakarítás utáni veszteségeket is.

Az EU eredetileg a körforgásos gazdaságra vonatkozó 2015. évi cselekvési terv részeként, majd 2020 óta „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia³⁰ keretében célzott cselekvési tervet hajtott végre az élelmiszer-veszteség és -pazarlás csökkentése érdekében, amely szabályozási és nem szabályozási intézkedéseket egyaránt magában foglal. Ennek során a Bizottság nemcsak arra törekszik, hogy egyértelmű kötelezettségeket állapítson meg a tagállamok számára az élelmiszer-pazarlás csökkentése tekintetében, hanem arra is, hogy olyan szakpolitikai környezetet teremtsen, amely támogatja a tagállamokat az eredményes intézkedések meghozatalában.

A 2018-ban felülvizsgált keretirányelv előírja a tagállamok számára, hogy a hulladékhierarchiával összhangban dolgozzanak ki egyedi élelmiszer-hulladék-megelőzési programokat. Előírja a tagállamok számára, hogy az élelmiszer-ellátási lánc valamennyi

²⁵ Eurostat, 2022 (lásd a 92. megjegyzést, 32. o.).

²⁶ Manfredi, S., & Cristobal, J., *Towards more sustainable management of European food waste: Methodological approach and numerical application* (Az európai élelmiszerhulladék fenntarthatóbb kezelése felé: Módszertani megközelítés és számszerű alkalmazás). *Waste Management and Research* (Hulladékgazdálkodás és kutatás), 34(9), 957–968, 2016, <https://doi.org/10.1177/0734242X16652965>

²⁷ Európai Bizottság, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság, *EU agricultural outlook for markets, income and environment 2022-2032* (Uniós mezőgazdasági kilátások a piacok, a jövedelem és a környezet tekintetében 2022 és 2032 között), az Európai Unió Kiadóhivatala, 2023, 43. o., <https://data.europa.eu/doi/10.2762/29222> Megjegyzés: nagyon csekély eltérés (kevesebb, mint 1 %) az alkalmazott MAGNET-alapérték kissé eltérő volta miatt.

²⁸ Eurostat, 2022. október. *Living conditions in Europe - material deprivation and economic strain - Statistics Explained* (Életkörülmények Európában – anyagi nélkülözés és gazdasági nyomás – Statisztikák, és ami mögöttük van).

²⁹ Az élelmiszer-pazarlással foglalkozó európai polgári vitacsoport ajánlásai kiemelik, hogy az élelmiszerekhez való hozzáférést és a szolidaritást az élelmiszer-ellátási láncban ugyancsak biztosítani kell. Az ajánlások teljes körét lásd a hatásvizsgálati jelentés 16. mellékletében.

³⁰ COM(2020) 381 final.

szakaszában csökkentse az élelmiszer-pazarlást, kövessék nyomon az élelmiszer-pazarlás szintjét, és számoljanak be az elért eredményekről. A Bizottság 2019-ben elfogadta az élelmiszer-pazarlás mérésére szolgáló közös módszertant³¹, amely az élelmiszer-pazarlás uniós szintű nyomon követésének alapjául szolgál.

A tagállamok fellépésének támogatása érdekében a Bizottság 2015 óta kezdeményezéseket tett a vonatkozó jogszabályok pontosítására és harmonizálására (pl. az élelmiszer-adományozásra vonatkozó uniós iránymutatások³² elfogadása, majd az élelmiszer-higiéniai szabályoknak a biztonságos élelmiszer-adományozási gyakorlatok megkönnyítése érdekében történő módosítása, valamint az emberi fogyasztásra már nem szánt élelmiszerek takarmányként való felhasználására vonatkozó uniós iránymutatások³³ elfogadása). A Bizottság 2016-tól kezdődően létrehozott egy több érdekelt felet tömörítő platformot, az élelmiszer-pazarlással és élelmiszer-veszteséggel foglalkozó uniós platformot³⁴, hogy valamennyi szereplőt támogassa az élelmiszer-pazarlás megelőzését, a bevált gyakorlatok megosztását és az előrehaladás értékelését célzó intézkedések meghatározásában. Elfogadta saját eredményeit is (pl. az élelmiszer-pazarlás megelőzésével kapcsolatos intézkedésekre vonatkozó ajánlásokat³⁵), és támogatta a dátumjelölési³⁶ gyakorlatok javítására irányuló uniós szintű munkát. Az élelmiszer-pazarlás Uniós-szerte történő csökkentésére irányuló bevált gyakorlatok és megoldások megosztását az élelmiszer-veszteséggel és -pazarlással foglalkozó uniós digitális központ³⁷ is elősegíti. A RESTwithEU kísérleti projekt³⁸ digitális eszközöket értékel és ajánl a vendéglátóipar élelmiszer-pazarlásának csökkentése érdekében. A fogyasztói magatartás megváltoztatásának támogatásával a platform külön alcsoportja foglalkozik, és az uniós kísérleti projekt, az élelmiszer-pazarlás elleni európai fogyasztói fórum által kidolgozott bevált gyakorlatok gyűjteménye 2023. június végétől lesz elérhető. Az élelmiszer-pazarlás megelőzése tudományos alapjának megerősítése érdekében a Közös Kutatóközpont értékeli az élelmiszer-pazarlás megelőzésére irányuló beavatkozások³⁹ hatékonyságát, amit egy valamennyi szereplő által használható értékelési keret támaszt alá. A Horizont 2020 kezdeményezés⁴⁰ és a Horizont Európa⁴¹ kutatási és innovációs keretprogram keretében meghirdetett pályázati felhívások új kutatási és innovációs lehetőségeket kínálnak az élelmiszer-veszteség és -pazarlás kezelésére. Az élelmiszer-pazarlás megelőzésére szolgáló egyéb finanszírozási eszközök közé tartozik a LIFE program és az InterReg Europe. Az Egységes piac program keretében a Bizottság az Európai Egészségügyi és Digitális Végrehajtó Ügynökséggel (HADEA) együttműködve támogatást nyújt a tagállamoknak és az

³¹ HL L 248., 2019.9.27., 77. o.

³² HL C 361., 2017.10.25., 1. o.

³³ HL C 133., 2018.4.16., 2. o.

³⁴ https://food.ec.europa.eu/safety/food-waste/eu-actions-against-food-waste/eu-platform-food-losses-and-food-waste_en

³⁵ https://food.ec.europa.eu/system/files/2021-05/fs_eu-actions_action_platform_key-rcmnd_en.pdf

³⁶ https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions/date_marking_en

³⁷ https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu-food-loss-waste-prevention-hub/eu-member-state-page/show/FI

³⁸ <https://restwith.eu/>

³⁹ Európai Bizottság, Közös Kutatóközpont, Caldeira, C., Sala, S., De Laurentiis, V., *Assessment of food waste prevention actions. Development of an evaluation framework to assess the performance of food waste prevention actions* (Az élelmiszer-pazarlás megelőzésére irányuló fellépések értékelése. Az élelmiszer-pazarlás megelőzésére irányuló fellépések teljesítményének értékelésére szolgáló értékelési keret kidolgozása), Kiadóhivatal, 2019.

⁴⁰ Lásd a [CHORIZO](#) és a [ToNoWaste](#) projekteket.

⁴¹ Lásd a [FOLOU](#) és a [WASTELESS](#) projekteket.

érdekelte feleknek⁴² az élelmiszer-pazarlás mérésének javításához és az élelmiszer-pazarlás csökkentésére irányuló intézkedések végrehajtásához.

Az élelmiszer-ellátási lánc számos élelmiszer-vállalkozója fontos lépéseket tett az élelmiszer-pazarlás csökkentése és az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében. A felelős élelmiszer-ipari vállalkozásokról és marketinggyakorlatokról szóló uniós magatartási kódex⁴³ értelmében az élelmiszer-feldolgozók és a kiskereskedők konkrét kötelezettségvállalásokat tettek az élelmiszer-pazarlásnak a működésük során és az ellátási lánc mentén történő csökkentésére.

Ezen intézkedések, valamint az élelmiszer-pazarlás negatív hatásaival és következményeivel kapcsolatos növekvő tudatosság, az uniós és tagállami szinten tett politikai kötelezettségvállalások, valamint a körforgásos gazdaságra vonatkozó 2015. évi cselekvési terv óta végrehajtott uniós intézkedések ellenére az élelmiszerhulladék-képződés nem csökken eléggé ahhoz, hogy jelentős előrelépés történjen a 12.3. fenntartható fejlesztési cél megvalósítása felé. Az EU-ban a hulladékokról szóló keretirányelvben foglalt meglévő jogi kötelezettségek és a Bizottság támogató tevékenységei ellenére a tagállamokban eddig hozott intézkedések eltérőek, és nem tették lehetővé az élelmiszer-pazarlás szintjének jelentős csökkentését.

Ezért célértékek kitűzése szükséges a következő lépéshez. A javaslat konkrét célkitűzései a következők: először is, a tagállamok felelősségének egyértelmű kijelölése az élelmiszer-pazarlásnak saját területükön az élelmiszer-ellátási lánc mentén és a háztartásokban történő csökkentésének felgyorsítására, ezáltal határozottan hozzájárulva a 12.3. fenntartható fejlődési cél eléréséhez; másodsor pedig annak biztosítása, hogy valamennyi tagállam megfelelő és következetes lépéseket tegyen az élelmiszer-pazarlás csökkentésére, az élenjárókéval összhangban.

Ennek arra kell készítenie az egyes tagállamokat, hogy ambiciózus lépéseket tegyenek – a leghatékonyabb, az adott nemzeti helyzethez igazított intézkedéseket alkalmazva –, amelyek célja a fogyasztói magatartás megváltoztatásának támogatása, valamint az intézkedéseknek a teljes élelmiszer-értéklánc szereplői közötti, valamint más érintett szereplőkkel (pl. tudományos körök, nem kormányzati szervezetek, pénzügyi intézmények, szociális gazdasági szereplők stb.) való koordinációjának megerősítése.

Ezenfelül az Európa jövőjéről szóló konferenciát követően az élelmiszer-pazarlást választották a tanácskozáson részt vevő európai polgári vitacsoportok első témájának. A polgári vitacsoport ajánlásai támogatni fogják a Bizottság munkáját, és támogatni fogják a tagállamokat az élelmiszer-pazarlás megelőzését célzó nemzeti stratégiák és cselekvési tervek kidolgozásában.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A javasolt módosítás összhangban van a hulladékokról szóló keretirányelv 11. cikkének (1) bekezdésével, amely előírja a tagállamok számára, hogy 2025. január 1-jéig elkülönített hulladékgyűjtési rendszert állítsanak fel a textilanyagok esetében. A javaslat bevezeti a kiterjesztett gyártói felelősséget és más szakpolitikai intézkedéseket, amelyek célja a szükséges finanszírozás támogatása, valamint a gyűjtési, válogatási, újrahasználati, újrahasználatra való előkészítési és újrafeldolgozási infrastruktúrával kapcsolatos azon

⁴² Például: [A HaDEA 2022. évi pályázati felhívása az érdekelt felek élelmiszer-pazarlás elleni fellépésének támogatására](#)

⁴³ Európai Bizottság, Élelmiszerbiztonság, *A felelős élelmiszer-ipari vállalkozásokról és marketinggyakorlatokról szóló uniós magatartási kódex*, 2021.

információk és megközelítések harmonizálása, amelyekre az elkülönített gyűjtési kötelezettség hatásának kibontakozása után lesz szükség.

A hulladékokról szóló keretirányelv 9. cikkének (6) bekezdése értelmében a Bizottságnak 2023. december 31-ig meg kell vizsgálnia a tagállamok által az élelmiszer-hulladéokra vonatkozóan rendelkezésre bocsátott adatokat annak mérlegelése céljából, hogy 2030-ig megvalósítható-e egy az élelmiszer-hulladék csökkentésére vonatkozó uniós szintű célérték meghatározása, és adott esetben egy jogalkotási javaslattal kiegészített jelentést kell benyújtania az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. A célértékek meghatározásának meg kell erősítenie a hulladékokról szóló keretirányelv 9. cikkének (1) bekezdésében foglalt jelenlegi rendelkezéseket, amelyek előírják a tagállamok számára, hogy hozzanak intézkedéseket az élelmiszer-pazarlásnak az élelmiszer-ellátási lánc egészében történő csökkentése érdekében.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Az EU textilstratégiája a textilgyártással és -fogyasztással foglalkozik, ugyanakkor elismeri a textilágazat fontosságát. 2030-ra szóló jövőképet vázol fel a textilanyagokra vonatkozóan, amely célul tűzi ki a hosszú élettartamú és újrahasznosítható, nagyrészt újrafeldolgozott, veszélyes anyagoktól mentes, valamint a munkaügyi és szociális jogok, valamint a környezet tisztelben tartása mellett előállított textiltermékeket, továbbá rámutat a gyártói felelősség szükségességére az értéklánc egészében, valamint arra, hogy elegendő kapacitásra van szükség a szálak szerinti innovatív újrahasznosításhoz, a bioalapú megoldásokhoz, illetve hogy minimálisra kell csökkenteni a textiltermékek elégetését és hulladéklerakóban való elhelyezését. A hulladékgazdálkodás szempontjából különösen fontos, hogy az uniós textilstratégia harmonizált uniós szabályokat jelentett be a textiltermékekre vonatkozó kiterjesztett gyártói felelősségről, valamint a termékek fenntarthatóbbá tételét célzó gazdasági ösztönzőkről („ökomodulációs rendszer szerint meghatározott díjak”). Kiemelte továbbá a Bizottság azon célját, hogy kezelje a textilhulladék exportjával kapcsolatos kihívásokat, és világszerte előmozdítsa a tisztességes munkát a globális méltányos átmenet és a fenntartható helyreállítás érdekében⁴⁴.

E kezdeményezés célja továbbá, hogy hozzájáruljon a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv azon céljához, hogy 2030-ig jelentősen csökkenjen a teljes hulladékelektkezés, és a felére csökkenjen a maradék (nem újrafeldolgozott) települési hulladék mennyisége. A csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló irányelv felülvizsgálatának célja a csomagolási hulladék keletkezésének csökkentése. Ez a kezdeményezés és a csomagolási hulladékról szóló irányelv felülvizsgálata együttesen a keletkező települési hulladék (csomagolás, élelmiszer-hulladék és textilhulladék) több mint 65 %-át fogja kezelni, hozzájárulva ezáltal a hulladékokról szóló keretirányelv és az európai zöld megállapodás átfogó célkitűzéséhez.

A hulladékszállításról szóló rendeletre⁴⁵ irányuló bizottsági javaslatot 2021. november 17-én fogadták el, és e javaslat elfogadásának időpontjában még folyamatban vannak a tárgyalások. Célja annak biztosítása, hogy az EU ne exportálja a hulladékkal kapcsolatos kihívásait harmadik országokba, valamint hogy megkönnyítse az újrafeldolgozásra szánt szállításokat, ugyanakkor meggátolja az ártalmatlanításra szánt szállításokat. Az intézkedések között szerepelnek a vegyes és a nem vegyes hulladékok, valamint a használt termékek és a

⁴⁴ COM(2022) 66 final.

⁴⁵ COM(2021) 709 final.

termékmaradványok közötti jobb különbségtételre vonatkozó kritériumok, amelyeket a textilanyagok esetében lehet megállapítani. A javaslat emellett a nem OECD-tag harmadik országokba irányuló export szigorúbb rendszerét, valamint a harmadik országokban található hulladékhasznosító létesítmények teljesítményének ellenőrzésére vonatkozó kötelezettséget javasol. Végezetül intézkedéseket javasolnak a hulladékszállítási szabályok érvényesítésére irányuló erőfeszítések fokozására, többek között a textilhulladékok esetében is. Az elvégzett értékelés figyelembe veszi a hulladékszállításról szóló rendeletre irányuló javaslat hatásait. Ezen túlmenően az anyagszállításra vonatkozó intézkedések (2.6. és 2.9. intézkedés) megkülönböztetik az újrahasználatra szánt és már nem hulladéknak minősülő (és ezért a hulladékszállításról szóló rendelet hatálya alá nem tartozó), valamint a hulladéknak minősülő textilanyagokat, amelyekre a javaslatban szereplő intézkedésekre közvetlenül vonatkoznak.

A fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletjavaslat⁴⁶ keretét hoz létre az egyes termékcsoportok környezettudatos tervezési követelményeinek meghatározásához annak érdekében, hogy jelentősen javuljon körforgásos jellegük, energiahatékonyságuk és egyéb környezeti fenntarthatósági szempontjaik. A környezettudatos tervezési követelmények kulcsfontosságúak lehetnek a hulladékkeletkezés megelőzése és a magas színvonalú újrafeldolgozás szempontjából, mivel javíthatják a termékek tartósságát, javíthatóságát, újrafeldolgozhatóságát és újrafeldolgozott tartalmát. Az ilyen követelmények kidolgozása alapul szolgálhat a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerekhez való harmonizált pénzügyi hozzájárulások meghatározásához is. A textiltermékek környezettudatos tervezési követelményei várhatóan 2025-re vagy 2026-ra lesznek érvényben. A környezettudatos tervezési új követelmények bevezetése mellett a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendelet intézkedéseket fog bevezetni az eladatlan fogyasztási cikkek megsemmisítése ellen. Először is azt javasolta, hogy a nagyvállalatok számára írják elő, hogy hozzák nyilvánosságra az általuk kidobott, eladatlan fogyasztási cikkek számáról és típusairól szóló információkat. Ennek az intézkedésnek az a célja, hogy a hírnévrontás kockázata révén visszaszorítsa e gyakorlatot, miközben a tervek szerint az eladatlan fogyasztási cikkek megsemmisítésének mértékére vonatkozóan is jobb bizonyítékalapot hoz létre. Másodszor, a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendelet felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazást fog magában foglalni, amelyek megtiltják az eladatlan fogyasztási cikkek, például a textilanyagok bizonyos csoportjainak megsemmisítését, figyelembe véve az általános közzétételi kötelezettségből származó információkat. Az egyéb fontos uniós szakpolitikák közé tartozik a textiltermékek címkézéséről szóló rendelet⁴⁷ és a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról szóló (REACH) rendelet⁴⁸.

Az élelmiszer-hulladék csökkentésére vonatkozó, jogilag kötelező erejű célok számos más uniós szakpolitikai célkitűzéshez is hozzájárulnak, nevezetesen az ÜHG-kibocsátás csökkentéséhez, hozzájárulva ezáltal az EU 2050-ig megvalósítandó klímasemlegességi célkitűzéséhez, valamint ahhoz a célkitűzéshez, hogy 2030-ig legalább 55 %-kal csökkenjen az üvegházhatásúgáz-kibocsátás, amint az a 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai céltervben⁴⁹ is szerepel. Az élelmiszer-pazarlás csökkentése fenntarthatóbb földhasználathoz, a tengeri eutrofizáció mérsékléséhez és a vízhiány csökkentéséhez is vezet, összhangban a „termelőtől

⁴⁶ COM(2022) 142 final.

⁴⁷ HL L 272., 2011.10.18., 1. o.

⁴⁸ HL L 396., 2006.12.30., 1. o.

⁴⁹ COM(2020) 562 final.

a fogyasztóig” stratégiában előterjesztett, a fenntartható élelmiszerrendszer létrehozására irányuló célkitűzéssel.

A stratégia előírja az élelmiszer-hulladék szintjére vonatkozó alapérték meghatározását, figyelembe véve a tagállamok által bejelentett új adatokat, valamint jogilag kötelező erejű célok kitűzését az élelmiszer-pazarlás 2023-ig Uniószerre történő csökkentése érdekében.

A biogazdasági stratégia⁵⁰ intézkedéseket sürget a biohulladék-áramok újrahasználata, csökkentése és újrafeldolgozása érdekében. Az élelmiszer-pazarlás csökkentése hozzájárul a stratégia olyan alapelveihez, mint a körforgásos gazdaság, a biomassa lépcsőzetes hasznosítása és a hulladékhierarchia alkalmazása.

A 2022 februárjában közzétett Átállási pálya a turizmus számára⁵¹ kulcsfontosságú intézkedései között kiemeli a turizmus-vendéglátás élelmiszer-pazarlásának csökkentését. A tagállamok 2022 decemberében elfogadták a 2030-ra vonatkozó európai turisztikai menetrendről szóló tanácsi következtetéseket⁵², amelyben felszólították a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a turisztikai szolgáltatások körforgásos jellegének javításához, az élelmiszer-pazarlást is beleértve.

Végezetül az élelmiszer-pazarlást a kínálati és a keresleti oldal élelmezésbiztonságát befolyásoló egyik fő tényezőként azonosították⁵³. Az élelmiszer-pazarlás csökkentése az ellátási lánc hatékonyságának és termelékenységének, valamint az élelmiszerek megfizethetőségének javítása révén hozzájárulhat az élelmiszerrendszerek rezilienciájának növeléséhez és általában az élelmezésbiztonsághoz. Az élelmiszerrendszerek hatékonyságának növelésével és a fogyasztói magatartásnak az élelmiszerek szükségtelen kidobása elkerülését célzó megváltoztatásának támogatásával több embert lehetne táplálni ugyanazon élelmiszer-termelés mellett. Az élelmiszer-pazarlás csökkentése ezért hozzájárulhat az élelmiszer iránti várható növekvő kereslet kielégítéséhez, miközben biztosítja, hogy élelmiszerrendszerünk bolygónk tűrőképességének határain belül működjön. Az élelmiszer-veszteség és -pazarlás csökkentése hozzájárulhat továbbá az élelmiszerárak csökkenéséhez, ezáltal potenciálisan javítva az élelmiszerekhez való gazdasági hozzáférést.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ)⁵⁴ 192. cikke felhatalmazza az EU-t arra, hogy fellépjen a környezetvédelmi politika területén a környezet minőségének megőrzése, védelme és javítása, az emberi egészség védelme, a természeti erőforrások körültekintő és észszerű hasznosításához való hozzájárulás, valamint a regionális vagy világméretű környezeti problémák kezelésére irányuló nemzetközi szintű intézkedések ösztönzése érdekében.

A javaslat a hulladékokról szóló 2008/98/EK irányelv célzott módosításán alapul, amely az egyetlen olyan jogi eszköz, amely szabályozza a textilhulladékok megelőzését és kezelését az EU-ban, és amely az EUMSZ 192. cikkének (1) bekezdésén alapul. Bár a textiltermékeket

⁵⁰ COM(2012) 60 final.

⁵¹ <https://op.europa.eu/hu/publication-detail/-/publication/404a8144-8892-11ec-8c40-01aa75ed71a1>

⁵² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15441-2022-INIT/hu/pdf>

⁵³ SWD(2023) 4 final, *Az élelmezésbiztonság mozgatórugói*.

⁵⁴ HL C 326., 2012.10.26., 47. o.

számos jogi aktus szabályozza (pl. a REACH vagy a textiltermékek címkézéséről szóló rendelet), a hulladékokról szóló keretirányelv az egyetlen olyan jogi eszköz, amely a textilhulladék-gazdálkodás valamennyi aspektusát szabályozza, beleértve az elkülönített gyűjtésre, a kezelésre és a jelentéstételre vonatkozó követelmények biztosítására vonatkozó konkrét kötelezettségeket is.

A hulladékokról szóló keretirányelv célzott módosítása ezekre a meglévő követelményekre épül, hogy felszámolja az azonosított szabályozási akadályokat és kezelje a piaci hiányosságokat azáltal, hogy egyértelműbbé, konkrétabbá és harmonizáltabbá teszi ezeket a rendelkezéseket az esetleges nemzeti eltérések mértékének csökkentése, valamint a textilipari infrastruktúra újrahasznlátának és újrafeldolgozásának fokozására vonatkozó feltételek megteremtése érdekében. Emellett a textiltermékekre vonatkozó kiterjesztett gyártói felelősség létrehozása az uniós jogban meghatározott minimumkövetelményeket követi, és harmonizációra törekszik. Ezt a célt szolgálja továbbá a Bizottság arra való felhatalmazása, hogy végrehajtási jogi aktusok révén részletesebb szabályokat fogadjon el. Az egyes intézkedések alkalmazásának egyértelmű időpontjait a végrehajtásuk megvalósíthatóságával és a kötelezett érdekelt felek számára szükséges alkalmazkodási idővel összhangban határozzák meg.

Az élelmiszer-pazarlás területén a hulladékokról szóló keretirányelv célzott módosítása az élelmiszer-pazarlás megelőzésének fő szempontjaira (az élelmiszer-pazarlás és az élelmiszer-hulladék mérésére szolgáló közös módszertan meghatározása, a tagállamok azon kötelezettsége, hogy az élelmiszer-ellátási lánc minden szakaszában csökkentsék az élelmiszer-pazarlást, az élelmiszer-pazarlás szintjének nyomon követése és az arról való éves jelentéstétel, az élelmiszer-pazarlás megelőzésére irányuló nemzeti programok előkészítése) és a kezelésre (pl. elkülönített gyűjtés) vonatkozó meglévő követelményekre épül.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

Tekintettel a textilipari értéklánc gazdasági, környezeti és társadalmi szempontból határokon átnyúló jellegére, a textiltermékek értékesítése, fogyasztása és életciklus végi kezelése szervesen kapcsolódik az egységes piac és a globális értékláncok működéséhez. A nyersanyagoktól való nagy fokú függőség rávilágít a körforgásos üzleti modellek fellendítésének fontosságára az elsődleges nyersanyagok felhasználásának csökkentése és a negatív környezeti externáliák enyhítésének elősegítése érdekében.

A gyűjtési, válogatási és újrafeldolgozási rendszereket bővíteni kell, hogy felkészüljenek a hamarosan bevezetésre kerülő elkülönített gyűjtési kötelezettségekre és annak teljes körű végrehajtására, mivel jelenleg számos olyan szabályozási és piaci hiányosság akadályozza a gyűjtési, válogatási és újrafeldolgozási kapacitás megfelelő biztosítását, amely valamennyi tagállamot és a textilipari értéklánc valamennyi szereplőjét érinti. A textilgazdálkodásra vonatkozó közös uniós megközelítés hiánya azzal a kockázattal jár, hogy létrejön vagy tovább növekszik a szabályozás széttagoltsága és a hulladék- és anyagáramlás zavara, ami akadályozza a textilanyagok (termékek, használt és hulladék textilanyagok) határokon átnyúló mozgását, valamint az összehangolt fellépést és a gyors beruházásokat az EU-ban. Nagy a kockázata annak, hogy a „szennyező fizet” elvnek a textiltermékekre vonatkozó kiterjesztett gyártói felelősségi rendszereken keresztül történő eltérő alkalmazása miatt tovább nő a szabályozás széttagoltsága és az iparági érdekelt felekre, főként a kkv-kra nehezedő adminisztratív terhek. A határokon átnyúló környezeti externáliák, többek között az ÜHG-kibocsátás és a textiltermékek (és a nem hulladékként feltüntetett hulladékok) harmadik országokba irányuló exportjának kezelése hatékonyabban kezelhető az uniós fellépés révén, különösen mivel a fő problémaforrások a harmonizált fogalom meghatározások hiányából és a

szabályozás széttagoltságából eredő szabályozási hiányosságokhoz, valamint a valamennyi tagállamra jellemző finanszírozási hiányhoz kapcsolódnak.

Valamennyi tagállamban keletkezik élelmiszer-hulladék, ami jelentős, határokon átnyúló környezeti externáliákat idéz elő. Az élelmiszerek előállítása, tárolása, szállítása és feldolgozása, valamint az élelmiszer-hulladék ártalmatlanítása környezeti és éghajlati hatásokat (például ÜHG-kibocsátást, valamint a földhasználatra, a biológiai sokféleségre, a vízhasználatra és az eutrofizációra gyakorolt hatásokat) okoz az EU-ban. Emellett az EU-ba importált élelmiszerek előállítása jelentős globális környezeti és éghajlati hatásokkal járhat.

EU-szerte következetesen csökkenteni kell az élelmiszer-pazarlást annak érdekében, hogy minden tagállamban biztosítani lehessen a természeti erőforrások körültekintő és észszerű hasznosítását, az éghajlatra, a biológiai sokféleségre és a természeti erőforrások felhasználására gyakorolt negatív hatások csökkentését, a nemzeti határokon túlra is kiterjedő előnyökkel. Fontos, hogy az élelmiszerrendszer hatékonyabbá tételével az élelmiszer-pazarlás csökkentése Uniószerre hozzájárul az élelmezésbiztonsághoz is.

Az élelmiszerekkel széles körben kereskednek az uniós piacon, és a határokon átnyúló tevékenységet folytató élelmiszer-vállalkozásoknak koherenciára és egyértelműségre van szükségük az élelmiszer-pazarlás megelőzésére irányuló beruházások és intézkedések megtervezéséhez elvárt ambíciószint tekintetében. Az uniós szintű összehangolt megközelítés megbízhatóságot és folytonosságot biztosíthat, és ezáltal támogathatja az új üzleti modellek élelmiszer-vállalkozók általi elfogadását annak érdekében, hogy az élelmiszer-értéklánc egészében felgyorsítsák az élelmiszer-pazarlás csökkentését.

A nemzetközi, uniós és nemzeti szinten tett politikai kötelezettségvállalások, a hulladékokról szóló keretirányelvben foglalt meglévő jogi követelmények és a Bizottság támogató tevékenységei ellenére a tagállamok élelmiszer-pazarlásra adott válaszai egyenetlenek, és összességében nem elegendők az azonosított problémák, valamint a fogyasztókat, a vállalkozásokat és a társadalom egészét érintő környezeti, gazdasági és társadalmi következmények kezeléséhez. Az élelmiszer-hulladék keletkezésének csökkentésére irányuló tagállami erőfeszítések eltérései és az élelmiszer-vállalkozók hozzájárulásával kapcsolatos elvárások eltérő szintje azt jelzi, hogy uniós szinten összehangoltabb és egységesebb intézkedésekre van szükség a 12.3. fenntartható fejlesztési cél eléréséhez szükséges mértékű és ütemű előrehaladás ösztönzése érdekében.

A tagállamok számára 2030-ig elérendő, az élelmiszer-pazarlás csökkentésére vonatkozó, jogilag kötelező erejű célértékek meghatározása várhatóan megerősíti a hatékony stratégiák és kezdeményezések azonosítására és fokozására irányuló erőfeszítéseket mind a tagállamokon belül, mind a tagállamok között az alábbiak révén: az élelmiszer-vállalkozók hozzájárulásának egyszerűsítése, különösen a határokon átnyúló ellátási láncok összefüggésében; hozzájárulás annak biztosításához, hogy az élelmiszer-hulladék keletkezésének (piaci és viselkedési) mozgatórugóit valamennyi tagállam következetesen és egyidejűleg kezelje, összhangban az ez idáig kevés élen járó szereplő által hozott intézkedésekkel; valamint az élelmiszer-pazarlás megelőzésére irányuló hatékony nemzeti stratégiák kidolgozásának felgyorsítása a bevált gyakorlatok terjesztése és az élelmiszer-pazarlás megelőzésével kapcsolatos uniós tudásbázis további kiaknázása révén.

A hulladékokkal kapcsolatos uniós jogszabályokban kitűzött célok meghatározása olyan szakpolitikai eszköz, amely a tagállamoktól cselekvést követelne meg, ugyanakkor teljes rugalmasságot biztosítana a szükséges intézkedések kiválasztása tekintetében. A tagállamok

ezért megválaszthatják azokat a szakpolitikai eszközöket, amelyek a területükön fennálló sajátos helyzetnek megfelelően a leghatékonyabbak és legeredményesebbek lennének.

- **Arányosság**

A hulladékokról szóló keretirányelvnek a hulladékgazdálkodás egyes elemeinek (fogalommeghatározások, a hulladékhierarchia működőképessé tételére irányuló mennyiségi vagy minőségi célkitűzések, „a szennyező fizet” elv, jelentéstételi követelmények) harmonizálását célzó szabályozási megközelítése, valamint az, hogy teret enged a nemzeti és helyi szintű végrehajtási intézkedéseknek (hulladékgazdálkodási tervezés és a hulladék engedélyezése), összhangban van azzal, hogy az uniós szintű fellépés a feltétlenül szükséges mértékre korlátozódik.

A textilhulladék-gazdálkodással kapcsolatos megközelítések fokozott harmonizációja a megcélzott textiltermékek köre, az egyértelmű fogalommeghatározások, a hulladékhierarchia működőképessé tételéhez szükséges szállítási és kezelési minimumkövetelmények, a textilgyűjtési rendszerek szervezeti jellemzői és a tehermegosztás tekintetében jogbiztonságot teremtene ahhoz, hogy a textilipari értéklánc érintett szereplői (tagállamok, szociális vállalkozások, hulladékgazdálkodással foglalkozó szereplők, gyártók, egyéb gazdasági szereplők, polgárok) összehangoltan lépjenek fel, és Unió-szerte beruházzanak az infrastruktúra fejlesztésébe az újrahasználat és az újrafeldolgozás maximalizálása érdekében. Ezek a szereplők a méretgazdaságosságnak és az alacsonyabb megfelelési költségeknek köszönhetően gazdasági hatékonyságot érnek el azáltal, hogy csak egy uniós szintű egységes szabályozási megközelítést kell követniük, amelyhez uniós szintű fellépésre van szükség. A kiterjesztett gyártói felelősségre vonatkozó közös szabályok révén a finanszírozási hiány megszüntetésére irányuló összehangolt megközelítés, valamint a textilhulladékok nagyobb egységességét akadályozó egyéb szabályozási akadályok csökkentése az inputok és outputok szétválogatása, valamint az országhatárokon átnyúló, válogatásra, újrahasználatra és újrafeldolgozásra irányuló szállítások tekintetében, jelentősen csökkentené az ipar és a kkv-k gazdasági terheit, megőrizve versenyképességüket. Meg kell jegyezni továbbá, hogy mivel a textilágazat 99 %-ban kkv-kból áll, a kiterjesztett gyártói felelősségi köröket együttesen, a nevükben felelősséget vállaló gyártói felelősségi szervezeteken keresztül gyakorolnák, ami jelentősen csökkentené a rájuk nehezedő adminisztratív terheket. A környezet minőségének együttes javítása fontos járulékos előnynek tekinthető. A kkv-kra gyakorolt hatás további csökkentése érdekében a mikrovállalkozások (legfeljebb 10 alkalmazott) – amelyek az ágazat összes vállalatának 88 %-át teszik ki – ki vannak zárva a kiterjesztett gyártói felelősség alól, amely jelentősen csökkenti az adminisztratív terheket és a kkv-kra gyakorolt hatást.

A textiliparban a kkv-k dominálnak. A mikrovállalkozások az ágazat mintegy 88 %-át teszik ki. A javaslat kifejezetten a mikrovállalkozásokra gyakorolt pénzügyi és adminisztratív hatások minimalizálására irányul, különösen azáltal, hogy az összes mikrovállalkozást kizárja a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerből. A fennmaradó kkv-k (azaz a mikrovállalkozásnak nem minősülő kkv-k) továbbra is a kiterjesztett gyártói felelősség hatálya alá tartoznának. Ugyanakkor az újrahasználatához és az újrafeldolgozáshoz nyújtott támogatás a kiterjesztett gyártói felelősség hatálya alá tartozó kkv-kat (azaz azokat, amelyek nem mikrovállalkozások) is támogatná a jelenlegi helyzethez képest azáltal, hogy biztosítja, hogy több finanszírozás áll rendelkezésre és stabilabb újrahasználható és újrafeldolgozható textilanyag áll rendelkezésre a piacon.

Az élelmiszer-pazarlás tekintetében az élelmiszer-pazarlás csökkentésére vonatkozó célértékek javasolt meghatározása nem határoz meg új intézkedéseket uniós szinten. A célok kitűzése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy szabadon választhassák meg a

leghatékonyabb, az adott tagállam sajátos helyzetéhez igazított intézkedéseket. A tagállamok nem kötelesek új intézkedéseket hozni az élelmiszer-pazarlás csökkentésével kapcsolatban a hulladékokról szóló keretirányelvben már meghatározottakon kívül (pl. az élelmiszer-pazarlás csökkentése az élelmiszer-ellátási lánc minden szakaszában, az élelmiszer-pazarlás megelőzésére irányuló programok előkészítése, kapcsolódó intézkedések végrehajtása, az elért eredmények nyomon követése és az azokról való jelentéstétel). Ezen túlmenően a tagállamok a fenntartható fejlesztési menetrend 2015-ös elfogadása óta kötelezettséget vállaltak arra, hogy intézkedéseket hoznak az élelmiszer-pazarlás csökkentésére annak érdekében, hogy hozzájáruljanak a 12.3. fenntartható fejlesztési célhoz, amely *de facto* nem kötelező erejű, törekvés-ként megfogalmazott cél.

A vezető országok tapasztalatai azt mutatják, hogy a kormányok által eddig végrehajtott intézkedések az élelmiszer-ellátási lánc gazdasági szereplőinek az élelmiszer-pazarlás csökkentésére irányuló közös célkitűzések elérését célzó közös ütemtervekben való önkéntes részvételén alapulnak. Jelenleg uniós szinten nyújtanak pénzügyi támogatást (tevékenységi támogatás formájában) annak érdekében, hogy támogassák az érdekelt feleket az élelmiszer-pazarlás mérésének és megelőzésének javítására irányuló konkrét lépések megtételében. A Bizottság által az Egységes piac program keretében eddig végrehajtott támogatások elsősorban a kkv-kat célozták meg sajátos szükségleteik kielégítése, valamint a bevált gyakorlatok kidolgozásának és terjesztésének támogatása érdekében.

Az ismeretek, a bevált gyakorlatok, az eszközök, az iránymutatások és a tapasztalatok további cseréje az uniós platformon (beleértve annak alcsoportjait) és a külön erre a célra létrehozott weboldalon (az élelmiszer-vesztéssel és -pazarlással foglalkozó uniós központ) keresztül folytatódik.

Összességében a javasolt intézkedések nem lépik túl a jogszabályi rendelkezések tiszteletben tartásának biztosításához szükséges mértéket, ugyanakkor pedig garantálják a környezet védelmét.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A fenti magyarázatok alapján a hulladékokról szóló keretirányelv – egy irányelv – módosítása a megfelelő eszköz. Lehetővé teszi egyes elemek harmonizációját, ugyanakkor teret hagy a tagállamoknak arra, hogy az irányelv átültetése során figyelembe vegyék a nemzeti sajátosságokat.

A hulladékokról szóló keretirányelv az egyetlen olyan jogi eszköz, amely szabályozza a textilhulladékok megelőzését és kezelését az EU-ban, és az EUMSZ 192. cikkének (1) bekezdésén alapul. Bár a textiltermékeket számos jogi aktus szabályozza (pl. a REACH vagy a textiltermékek címkézéséről szóló rendelet), a hulladékokról szóló keretirányelv az egyetlen olyan jogi eszköz, amely a textilhulladék-gazdálkodás valamennyi aspektusát szabályozza, beleértve az elkülönített gyűjtésre, a kezelésre és a jelentéstételre vonatkozó követelmények biztosítására vonatkozó konkrét kötelezettségeket is.

Az élelmiszer-pazarlást ugyancsak a hulladékokról szóló keretirányelv határozza meg és szabályozza. Míg számos olyan egyedi intézkedést, amely hozzájárulhat az élelmiszer-pazarlás csökkentéséhez, az élelmiszerpiac működésével, az élelmiszerbiztonsággal vagy a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásával kapcsolatos uniós szintű jogszabályok szabályozzák, az élelmiszer-pazarlás megelőzésére vonatkozó átfogó jogszabályi keret – beleértve a keletkező élelmiszer-hulladék nyomon követését és az azzal

kapcsolatos jelentéstételt, valamint az élelmiszer-pazarlás megelőzésére irányuló nemzeti programok tervezését – a hulladékokról szóló keretirányelv részét képezi.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

• Utólagos értékelések

Utólagos értékelésre nem került sor, mivel a hulladékokról szóló keretirányelv legutóbbi módosítására csak 2018-ban került sor. Ezért korai lett volna utólagos értékelést készíteni azokról a közelmúltbeli módosításokról, amelyek még nem érték el teljes hatásukat. Emellett a hulladékokról szóló keretirányelv külön felülvizsgálati záradékokat ír elő az egyes hulladékáramokra vonatkozóan, amelyek a jelenlegi rendelkezések hatásainak elemzését eredményeznék.

• Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk

A konzultációs módszert és stratégiát „A hulladékgazdálkodás környezeti hatásai – a hulladékokra vonatkozó uniós keretszabályozás felülvizsgálata” című javaslatra⁵⁵ vonatkozó véleményezési felhívás, valamint „A hulladékokról szóló 2008/98/EK irányelv felülvizsgálatára irányuló javaslat – az élelmiszer-hulladék csökkentésére vonatkozó célkitűzés” című bevezető hatásvizsgálat⁵⁶ vázolta fel. Mivel a két javaslat célja ugyanazon jogi aktus ugyanazon jogalap alapján történő módosítása, az a döntés született, hogy egyesítik azokat. Következésképpen a 2022. május-augusztusi nyilvános konzultáció mindkét hulladékáramra kiterjedt.

Textilhulladék

A véleményezési felhívás részeként a Bizottsághoz 197⁵⁷ külön válasz érkezett. A válaszadók 25 különböző országban találhatók, köztük négy nem uniós országban: Belgiumban 65, ami az ipari szakmai szövetségek és nem kormányzati szervezetek magas számát tükrözi ebben az országban, 23 Németországban, 16 Franciaországban, 14 Hollandiában és 12 Olaszországban.

A konzultáció eredményei összességében támogatták, hogy a hulladékhierarchiával összhangban javítani kell a textilgazdálkodást, és olyan szabályozási intézkedéseket sürgetnek, amelyek orvosolják az ártalmatlanítást előnyben részesítő jelenlegi piaci hiányosságokat. A „szennyező fizet” elvvel összhangban általánosságban támogatták a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek bevezetését, többek között az érintett iparág részéről is. Ugyanakkor határozottan szorgalmazták a lehető legnagyobb mértékű harmonizációt a kkv-k által dominált iparra gyakorolt hatás korlátozása érdekében, különösen

⁵⁵ Európai Bizottság, Ossza meg velünk véleményét! – Közzétett kezdeményezések – A hulladékgazdálkodás környezeti hatásai – a hulladékokra vonatkozó uniós keretszabályozás felülvizsgálata), https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13225-A-hulladeggazdalkodas-kornyezeti-hatasai-a-hulladekokra-vonatkozo-unios-keretszabalyozas-felulvizsgalata_hu

⁵⁶ Európai Bizottság, Ossza meg velünk véleményét! – Közzétett kezdeményezések – Élelmiszerpazarlás-csökkentési célkitűzések, https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13223-Elelmiszerpazarlas-csokkentesi-celkituzesek_hu

⁵⁷ A [hulladékgazdálkodás környezeti hatásai – a hulladékokra vonatkozó uniós keretszabályozás felülvizsgálata \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13225-A-hulladeggazdalkodas-kornyezeti-hatasai-a-hulladekokra-vonatkozo-unios-keretszabalyozas-felulvizsgalata_europa.eu) című javaslat szerint 198, mivel az egyik egy duplikáció az elektromos és elektronikus berendezések hulladékaival foglalkozó fórumról.

annak érdekében, hogy a kiterjesztett gyártói felelősségi díj differenciálására vonatkozó követelmények végrehajtása során biztosítsák a textiltermékekre vonatkozó, a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendelet szerinti környezettudatos tervezési követelményekkel való teljes összhangot. Az újrafeldolgozási ágazat képviselői emlékeztettek arra, hogy a textiltermékek kapcsolódó újrafeldolgozási rendszerei megfelelő átmeneti időszakokat igényelnek az újrafeldolgozási kapacitás és a bemeneti tulajdonságokat biztosító rendszerek létrehozásához. A egyes textilösszetételű ruházat jelenlegi kialakítása kihívást jelent az újrafeldolgozás szempontjából, csakúgy, mint az alapanyagok újrafeldolgozásra való előkészítéséhez szükséges automatikus válogatási technológiák és kapacitások hiánya. Az újrahaznát területén tevékenykedő érdekelt felek és nem kormányzati szervezetek rámutattak arra, hogy a használt ruházat miként járul hozzá a textilhulladék csökkentéséhez, és hogy a hulladék textilanyagok mellett a használt textiltermékek elkülönített gyűjtése elengedhetetlen az újrahaznát biztosításához. A textilipar képviselői hangsúlyozták a körforgásos üzleti modellek társadalmi-gazdasági és környezeti előnyeit is, mint például a textiltermékek bérlése a textiltermékek élettartamának a saját tulajdonú textiltermékekhez képest történő meghosszabbítása érdekében. Az érdekelt felek különböző csoportjaihoz tartozó szereplők hangsúlyozták annak fontosságát, hogy biztosítani kell a hulladék textilanyagok és használt textiltermékek harmonizált alkalmazását az ilyen anyagok határokon átnyúló szállításának megkönnyítése, valamint a használt termékek álcázott illegális hulladékszállítványok elleni küzdelem érdekében, nevezetesen az egyes érdekelt felek által felvetett, az exportált használt és – különösen a szelektálatlan – hulladék textilanyagok környezetvédelmi szempontból megfelelő kezelésével kapcsolatos aggályok elosztatása érdekében. Az érdekelt felek széles körének hasonló határozott felhívásai a textiltermékek fogalom meghatározásai, valamint a kiterjesztett gyártói felelősség hatálya alá tartozó termékek és annak fő jellemzői harmonizációjának szükségességére vonatkoztak, különösen a piac és a jogszabályok széttagoltságának, valamint az adminisztratív terheknek a csökkentése érdekében, tekintettel arra, hogy számos ország mérlegeli a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek bevezetését.

2022. május 24. és 2022. augusztus 24. között nyilvános konzultációra került sor annak érdekében, hogy további bizonyítékokat gyűjtsenek az alapforgatókönyvről, véleményeket és betekintést kérjenek a textilhulladékkal kapcsolatos kérdésekről, az alternatív intézkedések megvalósíthatóságáról és lehetséges hatásairól, valamint hogy összegyűjtsék a bevált gyakorlatok példáit és a lehetséges intézkedések szubszidiaritásával kapcsolatos véleményeket. Összesen 731 érvényes válasz⁵⁸ érkezett. Emellett 207 válaszadó nyújtott be írásbeli észrevételeket. A válaszadók többsége vállalat/üzleti szervezet és vállalkozói szövetség (40 %, 299 válasz) vagy uniós polgár volt (36 %, 255 válasz). A válaszadók 94 %-ának (693 válasz) az EU-ban van székhelye, illetve ott él, a legtöbb Belgiumban (16 %, 119 válasz)⁵⁹, Németországban (13 %, 96 válasz), Olaszországban (11 %, 82 válasz) és Franciaországban (8 %, 63 válasz).

Fontos hangsúlyozni, hogy a textilhulladék az a hulladéktípus, amely legkevésbé aggasztja a megkérdezett válaszadókat: a vállalatoknak és vállalkozói szövetségeknek csupán 63 %-a említette azt. A többi érdekelt fél (uniós polgárok, nem kormányzati szervezetek és hatóságok) nagyobb mértékben fejezték ki aggodalmukat e kérdés tekintetében. A válaszadók

⁵⁸ Minden beérkezett észrevételt érvényesnek tekintettek.

⁵⁹ A belgiumi válaszadók magas száma abból ered, hogy Brüsszel számos olyan szervezetnek ad otthont, amelyek különböző érdekcsoportokat képviselnek az uniós intézmények előtt, mint például ipari szövetségek, nem kormányzati és fogyasztói szervezetek stb.

több mint fele egyetértett vagy határozottan egyetértett azzal az állítással, hogy részt vesz a textilhulladék elkülönített gyűjtésében, és egyetértésük mértéke eltérő volt attól függően, hogy melyik érdekképviselői csoporthoz tartoztak. A textilhulladék gyűjtését az uniós polgárok vezették, amelyet a hatóságok követtek; és a nem kormányzati szervezetek, a vállalatok és a vállalkozói szövetségek zárták a sort. Ugyanakkor a hatóságok mindössze 40 %-ának, a vállalatok és vállalkozói szövetségek 32 %-ának, az uniós polgárok 28 %-ának és a nem kormányzati szervezetek 24 %-ának véleménye vagy határozott véleménye szerint (221 válasz) azzal kapcsolatban, hogy elégedettek a lakóhelyükön működő, a textilhulladék gyűjtésére szolgáló jelenlegi hulladékgyűjtési rendszerrel.

Közel 30 állásfoglalás foglalkozott a textilhulladékkal, amelynek mintegy fele kkv-któl vagy az őket képviselő szervezetektől származott. A kkv-k rámutattak, hogy jelenleg nincs nagyszabású terv a textilhulladék feldolgozására. Hangsúlyozták, hogy elő kell mozdítani a tartós, jó minőségű textiltermékeket, javítani kell újrahasználatukat, lehetőség szerint fel kell készíteni őket az újrahasználatra, valamint bővíteni kell az újrahasználatra, újrafeldolgozásra és feldolgozásra szolgáló megfelelő válogatási infrastruktúrát. Azt is javasolták, hogy változtassák meg a textiltermékek kialakítását és fogyasztási szerkezetét, és ambiciózus hulladékpolitikák révén csökkentsék a textilhulladék mennyiségét. Ugyanezeket a pontokat a textiltermékek tartóssága és újrahasználatára, valamint a válogatási és újrafeldolgozási kapacitás tekintetében az újrahasznosító ipar osztotta, és azt is megjegyezték, hogy ki kell alakítani a körforgásos és szociális textil-értékláncokat.

Az ajánlások között szerepelt többek között az újrahasználatra, illetve az újrahasználatra való előkészítésre vonatkozó mennyiségi célértékek meghatározása, valamint az elkülönített gyűjtési rendszerek javítása. A kkv-k megjegyezték, hogy a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszereknek érvényesíteniük kell a hulladékhiérarchiát azáltal, hogy mennyiségi célértékeket határoznak meg a hulladékkeletkezés megelőzésére és az újrahasználatra való előkészítésre vonatkozóan, biztosítják a díjak ökomodulációs rendszer szerint meghatározását és a tisztességes versenyt az újrafeldolgozási piacokon, hozzáférést biztosítanak a hulladékáramhoz az újrahasználatra való előkészítéssel foglalkozó gazdasági szereplők számára, miközben a szociális vállalkozásokat is kulcsfontosságú érdekelt felekként vonják be a rendszerek kidolgozásába, irányításába és működtetésébe. Emellett szorgalmazták az összhangot más szabályozási kezdeményezésekkel, például a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendelettel és a hulladékszállításról szóló rendelettel, valamint a hulladéktátság megszűnésére vonatkozó kritériumok uniós szintű harmonizációját, amelyet az újrafeldolgozó ipar is támogatott. A kkv-k arra is rámutattak, hogy iránymutatásra van szükség a textiltermékek magas szintű elkülönített gyűjtésének megvalósításához, és hogy a fejlett szálválogatás és előfeldolgozás döntő fontosságú a használat utáni hulladék újrafeldolgozásának növelése szempontjából. Egyes állásfoglalások a textilhulladék harmonizált fogalom meghatározásával foglalkoznak.

Emellett interjúkat is készítettek az érdekelt felekkel. 2022 áprilisában és májusában interjúkat szerveztek az érdekelt felek valamennyi csoportjából kiválasztott szereplőkkel, első körben szélesebb körre, majd később a használt textiltermékekre és a textilhulladékokra összpontosítva. Huszonhét személyes interjúra/csoportos interjúra került sor a problémák azonosításával, a célkitűzések hatókörével és a lehetőségek és intézkedések hatásaival kapcsolatos bizonyítékok gyűjtésével kapcsolatban. Az érdekelt felek szerint az egész EU-ra kiterjedő kiterjesztett gyártói felelősségi keretnek konkrét elemeket kell tartalmaznia a hatékonyság érdekében. Az újrahasználatra, javításra és elkülönített gyűjtésre vonatkozó intézkedéseknek végrehajtható, jogilag kötelező erejű célokat kell tartalmazniuk annak érdekében, hogy a gyártókat a körforgásos jellegre való átállásra ösztönözzék. Ami a

kezdemenyezés alkalmazási körét illeti, néhány érdekelt fél azt javasolta, hogy a gyűjtés terjedjen ki a háztartások és a hivatásos szereplők által termelt olyan textilhulladékokra is, amelyek hasonlóak a háztartási textilanyagokhoz, például a ruházathoz, a háztartási/lakberendezési textíliákhoz, a textiltől készült szatyrokhoz és a textilkiegészítőkhöz; ugyanakkor aggodalmukat fejezték ki a cipőkkel és a műszaki textíliákkal kapcsolatban. Azt is javasolták, hogy első körben korlátozzák az alkalmazási kört, és később terjesszék ki azt, amikor az infrastruktúra már rendelkezésre áll, valamint hogy használják a vámtarifa KN-kódjait a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer hatálya alá tartozó textíliák meghatározására.

Az érdekelt felek eltérő véleményeket fogalmaztak meg az iránymutatás kérdésével kapcsolatban. Ami a célokat illeti, az érdekelt felek azt javasolták, hogy dolgozzanak ki a fogyasztás szintjétől függően idővel fokozatosan emelkedő ambíciószintű célokat, valamint a textilgyártásra vonatkozó, érvényesíthető erőforrás-csökkentési célokat, például az újrafeldolgozott tartalomra vonatkozó célkitűzés révén. Hangsúlyozták továbbá, hogy minden célértéket össze kell kapcsolni a tagállamokban alkalmazott újrafeldolgozási technológiák kiterjesztésével, és hogy az újrahasználatra vonatkozó célértékeknek biztosítaniuk kell, hogy az újrahasználat ténylegesen megtörténjen. Megjegyezték, hogy fontos figyelembe venni, hogy a textilhulladék újrahasználatra való előkészítésére és újrafeldolgozására vonatkozó célértékeknek a hulladékhierarchián kell alapulniuk.

A használt textíliákkal és textilhulladékkal kapcsolatos célzott konzultáció az érdekelt felek részvételével szervezett négy virtuális munkaértekezlet formájában valósult meg, amelyek a teljes csoporttal folytatott beszélgetéseket, valamint mellékcsoportokat és digitális fehér táblákat használtak fel. Emellett a hulladékokról szóló keretirányelvvel foglalkozó szakértői csoport (tagállamok) találkozták, interjúkat és az Európa jövőjéről tartandó konferenciát is felhasználták arra, hogy célzottabb bizonyítékokat gyűjtsenek.

Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk során gyűjtött információk segítettek a problémák és a középpontba helyezendő szakpolitikai lehetőségek meghatározásában.

Élelmiszer-hulladék

A bevezető hatásvizsgálattal összefüggésben 17 tagállam és 2 harmadik ország (Egyesült Királyság és USA) válaszadóitól 85 észrevétel érkezett. A legtöbb hozzászólás a vállalkozói szövetségektől (27), a nem kormányzati szervezetektől (18, ebből 12 a környezetvédelemre összpontosított), a vállalatoktól (11), az uniós polgároktól (9), a fogyasztói szervezetektől (4) és a környezetvédelmi (3) szervezetektől érkezett. Hat hatóság (köztük 3 tagállam) nyújtott be észrevételeket a visszajelzési mechanizmuson keresztül.

Összességében az érdekelt felek támogatásukat fejezték ki az uniós jogalkotási kezdeményezés iránt, amely alapvető fontosságú a zöld megállapodás klímasemlegességre és a fenntartható élelmiszerrendszerekre való átállásra vonatkozó célkitűzéseinek eléréséhez, amint azt „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia szorgalmazta. A legtöbb érdekelt fél megerősíti, hogy az élelmiszer-hulladék csökkentésére vonatkozó célkitűzéseknek a teljes ellátási láncra ki kell terjedniük (az integrált élelmiszerrendszereken alapuló megközelítést tükrözve), a jövőbeli uniós célkitűzésnek pedig összhangban kell lennie a 12.3. fenntartható fejlődési céllal. Míg egyes ágazati válaszadók (főként az elsődleges termelési és feldolgozó ágazatokból) a kizárólag a kiskereskedelemre és a fogyasztásra összpontosító célt részesítik előnyben, más ágazati érdekelt felek és nem kormányzati szervezetek holisztikus megközelítést szorgalmaznak az összes szereplő közös felelősségének és

elszámoltathatóságának biztosítása érdekében. Több érdekelt fél hangsúlyozta, hogy szilárd tényekre van szükség a célok meghatározásához, valamint olyan kiindulási alapra, amely elismeri a korán teljesítők erőfeszítéseit. A beérkezett hozzájárulások mintegy egyharmada ambiciózus intézkedésekre és magasabb célszintre (50 %) szólított fel, beleértve szinte az összes nem kormányzati szervezetet; másrészt a tagállamok három észrevétele szerint az alapvető vagy közepes opciók reálisabbak. Egyes érdekelt felek (a környezetvédelmi és fogyasztói nem kormányzati szervezetektől, valamint a szociális vállalkozásoktól) emellett azt kérik, hogy a jövőbeli jogalkotási javaslatba építsék be a mezőgazdasági üzemekben keletkező élelmiszer-veszteségeket, míg az elsődleges termelők azzal érvelnek, hogy az ilyen veszteségeket nem lehet kezelni (jogi, illetve operatív okokból). Végezetül számos érdekelt fél szorgalmazza a szakpolitikai koherenciát és az élelmiszer mint érték kultúrájának kiépítését az élelmiszerrendszerekhez kapcsolódó rendszerszintű kérdések kezelése érdekében.

A 2022. május 24. és 2022. augusztus 24. között tartott nyilvános konzultáció mind a textil-, mind az élelmiszer-hulladéokra kiterjedt. Ami az élelmiszer-pazarlás csökkentését illeti, az érdekelt felek valamennyi csoportban egyetértettek vagy határozottan egyetértettek (több mint 90 %-kal) az élelmiszer-pazarlás csökkentésével járó előnyökkel, amelyek közül a legfontosabb „a környezeti hatások csökkentésének elősegítése” és „az éghajlatváltozás mérséklésének elősegítése”. A válaszadók azonosították azokat a főbb szereplőket, amelyeknek többet kell tenniük az élelmiszer-pazarlás csökkentése érdekében, mint például a fogyasztók, a kiskereskedők és más forgalmazók, az élelmiszergyártók, valamint a vendéglátási és étkeztetési szolgáltatók. A válaszadók megjegyezték, hogy az élelmiszer-pazarlás csökkentése előtt álló legfontosabb kihívások közé tartozik, hogy a fogyasztóknak új szokásokat kell elsajátítaniuk, például javítaniuk kell az élelmiszer-gazdálkodási készségeket, illetve a vállalkozásoknak be kell építeniük működésükbe az élelmiszer-pazarlás megelőzését. A hatóságok más csoportoknál fontosabbnak tartották annak biztosítását, hogy megfelelő lépéseket tegyenek az élelmiszer-pazarlás 2030-ig történő felére csökkentésére irányuló globális kötelezettségvállalások eléréséhez szükséges ütemben. Ami a hulladékeletkezés megelőzésének javítását célzó lehetséges uniós intézkedéseket illeti, a válaszadók 74 %-a (488 válasz) egyetértett vagy határozottan egyetértett az élelmiszer-hulladék csökkentésére vonatkozó, jogilag kötelező erejű célok kitűzésével, a hatóságok pedig még ennél is nagyobb mértékben támogatták azt (86 %, 25 válasz).

A nyilvános konzultáció során beérkezett 53 állásfoglalás foglalkozott az élelmiszer-pazarlással, vagy tartalmazott a témával kapcsolatos megfontolásokat. 26, élelmiszer-pazarlással kapcsolatos észrevételeket tartalmazó dokumentum érkezett a vállalkozói szövetségektől, 12 a nonprofit szervezetektől, 8 a vállalatoktól, 7 pedig a hatóságoktól. Az állásfoglalások többsége egyetértett az élelmiszer-pazarlás csökkentésére vonatkozó célok meghatározásával, 10 dokumentum támogatta az ambiciózus célkitűzések szükségességét (50 %-os csökkentés), 18 pedig a céloknak az ellátási lánc valamennyi szakaszában történő alkalmazását támogatta. Két üzleti szervezet ugyanakkor nem értett egyet azzal, hogy az elsődleges termelési szakaszban tűzzenek ki célértékeket az ellátási lánc kiegyensúlyozatlan erőviszonyai és a mezőgazdasági termelők által nem ellenőrizhető piaci dinamika miatt. Több dokumentum hangsúlyozta a legnagyobb környezeti vagy éghajlati hatással járó intézkedések előnyben részesítésének fontosságát, továbbá a csomagolásnak az élelmiszer-pazarlás megelőzésében játszott szerepét szintén kiemelték, főként az üzleti szövetségek. Ami az EU által végrehajtandó intézkedéseket és szakpolitikai kezdeményezéseket illeti, a dátumjelölésre vonatkozó szabályokat, valamint a figyelemfelkeltéssel és az oktatással kapcsolatos intézkedéseket említették a leggyakrabban, néhányan pedig a nyomkövetési rendszerek javítását említették, egy válaszadó pedig azt javasolta, hogy adóügyi ösztönzőkkel

ösztönözzék az élelmiszer-adományozást. Egyes érdekelt felek emellett az élelmiszer-pazarlás és más kapcsolódó szakpolitikák (pl. címkézés, éghajlat-politika, közös agrárpolitika) közötti szakpolitikai koherenciát is javasolták.

Az élelmiszer-pazarlás megelőzésére irányuló kezdeményezésekre vonatkozó adatgyűjtésre a tagállami szakértőknek és az élelmiszer-értéklánc érdekelt feleinek küldött két felmérés útján került sor. Mindkét felmérés arra irányult, hogy kvantitatív adatokat gyűjtsenek az élelmiszer-pazarlás megelőzésére irányuló kezdeményezések költségeiről és a megmentett élelmiszer-hulladék mennyiségéről. Emellett négy interjúra került sor a felmérésre válaszoló kiválasztott érdekelt felekkel (két vállalattal, egy nonprofit szervezettel és egy hatósággal) annak érdekében, hogy további adatokat és információkat gyűjtsenek a kezdeményezéseikkel kapcsolatban, és/vagy tisztázzák a felmérésekből származó információkat.

Végezetül négy alkalommal került sor célzott konzultációs találkozókra az uniós FLW platformmal. Az uniós FLW platform nemzetközi szervezeteket, uniós intézményeket, tagállami szakértőket és az élelmiszer-ellátási lánc érdekelt feleit, többek között mezőgazdasági termelőket, ipart, környezetvédelmi, fogyasztói és egyéb nem kormányzati szervezeteket (köztük élelmiszerbankokat és más jótékonyági szervezeteket) foglal magában. Az élelmiszer-értékláncban részt vevő magánszektorbeli szervezetek a kkv-kat képviselik saját tevékenységi ágazatukat (pl. élelmiszergyártás, kiskereskedelem, étkeztetési szolgáltatások stb.).

Az érdekelt felek által leggyakrabban felvetett témák a következők voltak: az élelmiszer-ellátási lánc valamennyi szakaszának bevonása a célkitűzések hatálya alá, egyesek pedig kiemelték a gazdaságon belüli, a betakarítás előtti élelmiszer-veszteség nyomán követésének és integrálásának fontosságát; az élelmiszer- és takarmánybiztonság figyelembevételének fontossága (ezt különösen a magánszektor szervezetei vetették fel); az azzal kapcsolatos aggályok, hogy a Covid19 hatása miatt 2020-at választották kiindulási alapnak a célok meghatározásához (ezt néhány tagállam és nem kormányzati szervezet hangsúlyozta); a fogyasztásra alkalmas és a fogyasztásra nem alkalmas élelmiszer-hulladékok megkülönböztetésének és figyelembevételének lehetősége (a magánszektor szervezetei által említett téma); valamint annak lehetősége, hogy a kiindulási alap meghatározásakor figyelembe vegyék a tagállamok által már elért eredményeket (ezt a tagállamok és a magánszektorbeli szervezetek emelték ki).

A hatásvizsgálat véglegesítésével összefüggésben a Bizottság összehívta a tagállamok élelmiszer-veszteséggel és -pazarlással foglalkozó szakértői csoportjának ülését (2023. március 7.), valamint az uniós FLW platform és az élelmiszerrendszerek fenntarthatóságával foglalkozó tanácsadó csoport együttes ülését (2023. március 13.). Megismételték a fent említett kérdéseket, és további visszajelzéseket adtak a célok kitűzésére vonatkozó különböző szakpolitikai lehetőségek mérlegelésével kapcsolatban.

Az érdekelt felekkel folytatott fent említett konzultációk során gyűjtött információk hozzájárultak a szakpolitikai lehetőségek meghatározásához, különösen ahhoz, hogy a célok ne csak a fogyasztási és kiskereskedelmi szakaszra korlátozódjanak, hanem az élelmiszer-ellátási láncot szélesebb körben fedjék le. Az érdekelt felek körében végzett felmérés során gyűjtött, az élelmiszer-pazarlás megelőzésével kapcsolatos költségekre vonatkozó adatok nagy változékonyságot mutattak, és általában magasabbak voltak, mint a szakirodalomban szereplő értékek. Ezért ezeket nem használták közvetlenül a modellben a célok makrogazdasági hatásainak kiszámításához.

Polgári vitacsoport

Az Európa jövőjéről szóló konferencia folyamánként a Bizottság bejelentette a polgári vitacsoportok „új generációját”, melynek keretében véletlenszerűen kiválasztott polgárokkal konzultál egyes európai szintű kulcsfontosságú javaslatok előtt. A polgárok az első három megvitatandó téma közé választották az élelmiszer-pazarlást (a virtuális világ és a tanulási célú mobilitás mellett), a vitacsoportot pedig 2022 decembere és 2023 februárja között három ülésre hívták össze. Bár a polgári vitacsoport nem képezte részét a jogalkotási javaslat előkészítése céljából szervezett konzultációs tevékenységeknek, a polgárok ajánlásai⁶⁰ továbbra is támogatni fogják a Bizottság élelmiszer-pazarlás megelőzésével kapcsolatos munkáját, és azokat figyelembe vették a jogalkotási javaslat előkészítése során. A polgárok ajánlásai iránymutatásként szolgálnak majd a tagállamok számára a javaslatban szereplő élelmiszerhulladék-csökkentési célok eléréséhez is.

A polgárok által előterjesztett 23 ajánlás kiemeli, hogy az élelmiszerrendszerekkel kapcsolatos átfogó megközelítésre van szükség, bevonva az összes szereplőt, és erősítve az együttműködést az élelmiszer-ellátási lánc egészében. Ezt az átfogó megközelítést irányozza elő a polgárok ajánlásaiban tárgyalt három téma is: 1) Együttműködés az élelmiszer-értékláncban: a termelőtől a fogyasztóig; 2) Élelmiszeripari kezdeményezések; és 3) A fogyasztói magatartás megváltoztatásának támogatása.

A polgárok ajánlásai azt a három fő cselekvési irányvonalat tükrözik, amelyeket a tagállamoknak követniük kell az élelmiszer-pazarlás nemzeti szintű csökkentésének felgyorsítása és a jövőbeli célok elérése érdekében. Az élelmiszer-pazarlás megelőzésére vonatkozóan a hulladékokról szóló keretirányelvben meghatározott átfogó uniós szabályozási keret, valamint az uniós szinten hozott támogató intézkedések szintén merítenek az ajánlásokból, és támogatják a tagállamokat a jövőbeli célok elérésében.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

Textilhulladék

A Közös Kutatóközpont kulcsfontosságú tudományos hozzájárulást nyújtott a hatásvizsgálati szakaszok során, többek között a dokumentumok áttekintése és a témával kapcsolatos bizonyítékok közzététele révén⁶¹:

A Bizottság külső tanulmányt szerzett be a hulladékokról szóló keretirányelv 2023-as felülvizsgálatára vonatkozó szakpolitikai lehetőségek hatásvizsgálatának alátámasztására – 090202/2021/861277/ENV.B.3. sz. egyedi szerződés. Ezt számos, a hatásvizsgálat mellékletében felsorolt szakértői és technikai segítségnyújtási tanulmány is támogatta.

Élelmiszer-hulladék

A bevezető hatásvizsgálaton, valamint a fent leírt nyilvános és célzott konzultációkon kívül az élelmiszer-pazarlásra vonatkozó hatásvizsgálathoz a következők szakértelme járult hozzá:

⁶⁰ Az élelmiszer-pazarlással foglalkozó európai polgári vitacsoport, *Végleges ajánlások*, 2023. február.

⁶¹ [Európai Bizottság, Közös Kutatóközpont. Circular economy perspectives in the EU Textile sector \(A körforgásos gazdaság kilátásai az EU textiliparában\). 2021](#) és Európai Bizottság, Közös Kutatóközpont. *Techno-scientific assessment of the management options for used and waste textiles (A használt és hulladék textiliák kezelési lehetőségeinek műszaki-tudományos értékelése)*. 2023 (kidolgozás alatt).

- A Közös Kutatóközpont kulcsfontosságú tudományos hozzájárulást nyújtott azért, hogy két olyan jelentést készített, amelyek elemzéssel támasztották alá a hulladékokról szóló keretirányelv felülvizsgálatának hatásvizsgálatát, különös tekintettel az élelmiszer-pazarlás csökkentésére vonatkozó célok meghatározásának megvalósíthatóságára:
 - Európai Bizottság, Közös Kutatóközpont: Az élelmiszer-pazarlás csökkentésére irányuló uniós kezdeményezés háttérének meghatározása, 2023⁶²
 - Európai Bizottság, Közös Kutatóközpont: Az élelmiszer-hulladék csökkentésére vonatkozó célkitűzések gazdasági, társadalmi és környezeti hatásainak értékelése. Modellalapú elemzés, 2023⁶³
- 2022. október 25-én az Eurostat közzétette az Európai Unióban keletkező élelmiszer-hulladék mennyiségének első célzott statisztikai nyomon követését, amelyet az EU-ban keletkező élelmiszer-hulladék mennyiségére vonatkozó adatokkal kapcsolatos további magyarázatokkal egészített ki. Az adatok leírása és értelmezése, valamint a módszertan megtalálható az Eurostat élelmiszer-pazarlással foglalkozó Statistics Explained weboldalán⁶⁴. Az adatokat legutóbb 2023 márciusában frissítették.

- **Hatásvizsgálat**

A javaslatot hatásvizsgálat kíséri. A hatásvizsgálat nagyrészt két különálló szakaszt tartalmaz, amelyek külön foglalkoznak az élelmiszer- és textilhulladékkal, mivel a két téma a kezelt problémák, a kitűzött célok és az azonosított lehetőségek tekintetében eltérő sajátosságokkal rendelkezik, amelyeket nem lehetett ugyanazzal a megközelítéssel megválaszolni.

A Szabályozói Ellenőrzési Testület 2023. március 17-i kedvezőtlen véleményében foglalt észrevételek figyelembevételét, valamint a szükséges módosítások és kiegészítések elvégzését követően a hatásvizsgálat 2023. május 26-án kedvező véleményt kapott, fenntartások mellett.

A Szabályozói Ellenőrzési Testület részletes észrevételeit és azok figyelembevételének módját az e javaslatot kísérő hatásvizsgálat I. mellékletének 1. táblázata tartalmazza.

A hatásvizsgálat során elemzés céljából egy csokorba gyűjtötték az összes lehetséges intézkedést külső tanácsadótól kapott észrevételek, az érdekelt felek munkaértekezletei, online nyilvános konzultáció és célzott interjúk alapján. A különféle, összetett és sok esetben egymással összefüggő intézkedéseket három szakpolitikai alternatívába csoportosították, amelyeket összevetettek a szabályozás nélküli forgatókönyvvel.

A textiliparra vonatkozó három szakpolitikai alternatíva a következőképpen foglalható össze:

⁶² De Laurentiis, V, Mancini, L, Casonato, C, Boysen-Urban, K, De Jong, B, M'Barek, R, Sanyé Mengual, E, Sala, S. *Setting the scene for an EU initiative on food waste reduction targets*. Az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2023, doi: 10.2760/13859, JRC133967.

⁶³ De Jong B, Boysen-Urban K, De Laurentiis V, Philippidis G, Bartelings H, Mancini L, Biganzoli F, Sanyé Mengual E, Sala S, Lasarte-López J, Rokicki B, M'barek R. *Assessing the economic, social and environmental impacts of food waste reduction targets. A model-based analysis*. Az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2023, doi:10.2760/77251, JRC133971.

⁶⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Food_waste_and_food_waste_prevention_-_estimates Az adatbázis az Eurostat honlapján az (env_wasfw) kód alatt található.

- 1. alternatíva – Támogatja a tagállamokat a jelenlegi rendelkezések végrehajtásában és érvényesítésében a fogalommeghatározások, az elkülönített gyűjtésre vonatkozó megközelítések és a hulladékgazdálkodással kapcsolatos felelősség megállapításának összehangoltabb alkalmazása révén, nem kötelező erejű iránymutatások, ajánlások elfogadása és a másodlagos jogszabályokra vonatkozó meglévő bizottsági megbízatások gyakorlása révén, javítva az érdekelt felek jelenlegi, iránymutatással és a bevált gyakorlatok cseréjével foglalkozó platformjait. Ez az alternatíva minden problémaforrással és mindkét konkrét célkitűzéssel foglalkozik, bár valószínűleg kisebb hatással, mivel az intézkedések jellege a nem kötelező erejű jogi eszközökre korlátozódik.
- 2. alternatíva – Kiegészítő kötelező jogi erejű szabályozási követelményeket határoz meg a hulladékgazdálkodási teljesítménynek a hulladékhierarchiával összhangban történő javítása érdekében, a hulladékokról szóló keretirányelv célzott módosítása révén. A módosítások célja, hogy új operatív kötelezettségeket rójanak a tagállamokra, a textilgyártókra és a hulladékgazdálkodással foglalkozó szereplőkre. Pontosítanak és harmonizálnak a fogalommeghatározásokat uniós szinten, pontosítanak a meglévő jelentéstételi kötelezettségek hatályát az adatok megbízhatóságának javítása érdekében, pontosítanak az elkülönített gyűjtési kötelezettségek hatályát, és új operatív kötelezettségeket vezetnének be a hulladékkezelők számára az újrahasználatra és újrafeldolgozásra történő válogatás biztosítása érdekében. Ezen alternatíva kiemelt intézkedése, hogy felhatalmazza a tagállamokat arra, hogy nemzeti kiterjesztett gyártói felelősségi rendszereket hozzanak létre a textiltermékekre vonatkozóan, és harmonizálják azok hatályát, célkitűzéseit, valamint fő szervezeti és működési jellemzőit. Ez az alternatíva minden problémaforrással és mindkét konkrét célkitűzéssel foglalkozik.
- 3. alternatíva – Hulladékgazdálkodási teljesítménycélok meghatározása uniós szinten. Ez az alternatíva magában foglalja a hulladékokról szóló keretirányelv módosítását, amely kötelező hulladékgazdálkodási teljesítménycélokat határoz meg, amelyek működőképesé teszik a hulladékhierarchiát a tagállamok és a gazdasági szereplők számára. A hatályok és fogalommeghatározások harmonizálása szerves részét képezné a célértéknek a hulladékokról szóló keretirányelvben és az azt követő végrehajtási jogi aktusokban szereplő meghatározásának, amelyek részletesebb szabályokat határoznának meg az egyes célértékek számítási módszertanára vonatkozóan. Ez az alternatíva mind a konkrét célkitűzésekkel, mind pedig az összes problémaforrással foglalkozik, bár nem érné el a 2. alternatíva által biztosított harmonizáció szintjét, mivel a teljesítményszintek elérésének eszközeire vonatkozó döntéseket a tagállamokra bízta. Mivel a textilhulladék keletkezésére vonatkozó jelenlegi adatok nem kellően megbízhatóak, ami részben annak tudható be, hogy nem teljesen egyértelmű, hogy a begyűjtött textíliák hulladéknak minősülnek-e, illetve a tagállami végrehajtás hatálya alá tartozó textíliák pontos köre sem ismert, a hatásvizsgálat annak a mechanizmusnak a megvalósíthatóságát ismerteti, amellyel a jövőben célértékeket lehetne meghatározni, valamint e folyamat hatásait (és nem a célértékek tényleges szintjeit). A gyűjtési cél meghatározásával kapcsolatban az időközi közepes ambíciójú célkitűzésen alapuló részletesebb értékelés kerül bemutatásra. A 3.6. intézkedés kifejezetten a textíliák 50 %-os gyűjtési céljának meghatározására vonatkozik: A cél elérése javítaná a textiltermékek elkülönített begyűjtési arányát, ezáltal növelné az újrahasználati és újrafeldolgozási arányokat, és csökkentené az ártalmatlanítási arányokat, ugyanakkor adminisztratív terhet is jelentene, és az elkülönített gyűjtésre vonatkozó meglévő 2025-ös kötelezettség hasonló hatással lehet az elkülönített begyűjtési arányra. A tagállamok között az

előre jelzett arányok között is nagy a heterogenitás, ami ebben a szakaszban megnehezítheti a cél kitűzését.

A kkv-kra gyakorolt hatásokat a hatásvizsgálati folyamat részeként értékelik. A kkv-szűrő megállapította, hogy ez a kezdeményezés jelentős általános hatást gyakorol a kkv-kra. A különböző kkv-kategóriákat a textilipari értéklánc egészében azonosítják a hatásvizsgálati folyamat alapjául.

A textilipari vállalatok 88 %-a mikrovállalkozás (0–9 alkalmazott), 12 %-a egyéb kkv (10–249 alkalmazott), a fennmaradó 0,3 %-a pedig nagyvállalat (több mint 250 alkalmazott). A kkv-k nagyon jelentős mértékben részt vettek a nyilvános konzultációban és a célzott konzultációs folyamatokban. A nyilvános konzultációra 320 kkv válaszolt, szemben a 138 nagyvállalattal. A „vállalkozások/vállalatok” és az „üzleti szövetségek” kategóriákban 200 kkv adott választ, míg csupán 99 nagyvállalat. Emellett a részletes véleményt kifejtő nagy vállalkozói szövetségek nagyrészt kkv-tagokból állnak, amely tükrözi a textilipar összetételét a feldolgozóipari, kiskereskedelmi és hulladékgazdálkodási szakaszokban.

A kkv-k állásfoglalásaikban általánosságban rámutattak arra, hogy jelenleg nem létezik nagyszabású terv a hulladék feldolgozására. A legtöbben egyetértettek abban, hogy meg kell változtatni a textilgyártás tervezési és fogyasztási szerkezetét, ami a hosszabb ideig tartó, jobb minőségű textíliák előállításához vezet. Hangsúlyozták továbbá a hulladékkezelés megelőzésének és az újrahasználatnak az előnyben részesítését, valamint azt, hogy meg kell határozni az újrahasználatra és az újrahasználatra való előkészítésre vonatkozó célértékeket, valamint javítani kell az elkülönített gyűjtési rendszereket. A kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek kapcsán a főbb pontok a következők voltak: biztosítani kell, hogy a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek érvényesítik a hulladékhierarchiát azáltal, hogy mennyiségi célértékeket határoznak meg a hulladékkezelés megelőzésére és az újrahasználatra való előkészítésre vonatkozóan, biztosítani kell a díjak ökomodulációs rendszer szerint meghatározásának harmonizált megközelítését és a tisztességes versenyt az újrafeldolgozási piacokon, hozzáférést kell biztosítani a hulladékamhoz az újrahasználatra való előkészítéssel foglalkozó gazdasági szereplők számára, miközben a szociális vállalkozásokat is kulcsfontosságú érdekelt felekként be kell vonni e rendszerek kidolgozásába, irányításába és működtetésébe. Szorgalmazták továbbá a hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó kritériumok uniós szintű harmonizációját, amelyet az újrafeldolgozási ágazat is támogatott, valamint az egyéb szabályozási kezdeményezésekkel, például a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendelettel és a hulladékszállításról szóló rendelettel való összhang biztosítását. A kkv-k arra is rámutattak, hogy iránymutatásra van szükség a textiltermékek magas szintű elkülönített gyűjtésének megvalósításához, és hogy a fejlett szálválogatás és előfeldolgozás döntő fontosságú a használat utáni hulladék újrafeldolgozásának növelése szempontjából. Ezek közül néhány a textilhulladék harmonizált fogalom meghatározásának szükségességét tükrözte.

A kkv-kra gyakorolt lehetséges hatásokra vonatkozó, az érdekelt felektől származó bizonyítékok összegyűjtése mellett további értékelésre is sor került a kkv-k összetételére, forgalmára és elterjedésére vonatkozó Eurostat-adatok felhasználásával annak érdekében, hogy azonosítsák azokat a hatásokat, amelyek jelentősen befolyásolhatják ezeket a vállalkozásokat. A tanácsadó tanulmánya az egyes intézkedések kkv-kra gyakorolt konkrét hatásait vizsgálta. E tekintetben az 1. alternatíva szerinti intézkedések valószínűleg nem rónak jelentős adminisztratív terhet a kkv-kra, ugyanakkor az intézkedéseknek a textiltermékek körének összehangolásával egyszerűsíteniük kell a kkv-kra rótt kötelezettségeket. Az ezen alternatíva keretében előirányzott iránymutatási és támogatási platform gyakorolná

össességében a legnagyobb hatást a kkv-kra. A 2. és 3. alternatíva szerinti intézkedések várhatóan elhanyagolható többletköltségekkel járnak a kkv-k számára. A legnagyobb terhet jelentő intézkedés, amely a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek alkalmazását vizsgálja (2.9. intézkedés), a kkv-kat célozná meg, mivel a gyártók többsége kkv. Emellett a jelentéstételi kötelezettségek elsősorban a meglévő kötelezettségek felülvizsgálatára irányultak annak érdekében, hogy azok jobban megfeleljenek a célnak, és javítsák a textilágazat általános tudásbázisát.

A szükségtelen adminisztratív és megfelelési terhek elkerülése érdekében a hatásvizsgálat javasolja, a jogi szöveg pedig kizárja a mikrovállalkozásokat és az újrahazsnálati ágazatot a kiterjesztett gyártói felelősség hatálya alól. Azoknak az újrahazsnálatot végző szereplőknek, akik új és használt termékeket egyaránt forgalomba hoznak, csak az új termékeket kell elszámolniuk és jelenteniük. Az ilyen kizárások továbbgyűrűző következményei a 10 főnél több alkalmazottat foglalkoztató vállalkozások költségeinek kismértékű növekedését eredményeznék, és a 250 főnél több alkalmazottra hárulna a legnagyobb többletterh.

A versenyképességre gyakorolt hatásokat ahol lehet, mennyiségileg értékelték, figyelembe véve a versenyképesség különböző típusaira gyakorolt hatásokat⁶⁵. Az árversenyképesség célja, hogy tükrözze azoknak az áraknak a relatív hatásait, amelyeket a vállalatok vagy vállalatcsoportok egy adott piacon belül meg tudnak határozni. A dinamikus versenyképesség azokra a kutatásra és innovációra gyakorolt hatásokra utal, amelyek lehetővé tennék a vállalkozások versenyképességi pozíciójának fenntartását vagy javítását az idő múlásával. A stratégiai versenyképesség azt jelenti, hogy a vállalkozások képesek részben kielégíteni nyersanyag- vagy termékigényüket az EU-n belül újrafelhasznált vagy újrafeldolgozott textíliák révén. A versenyképességre gyakorolt hatások pozitívak vagy semlegesek.

Az élelmiszer-pazarlás tekintetében a szakpolitikai alternatívák a 2030-ig elérendő, az élelmiszer-pazarlás csökkentésére vonatkozó célértékek különböző típusaira, szintjeire és hatókörére összpontosítottak, amelyek az alábbiak szerint foglalhatók össze:

Az **1. alternatíva** a hulladékokról szóló keretirányelv felülvizsgálatára irányuló 2014-es javaslatban⁶⁶ vizsgált minimális célértékeken alapul.

- Elsődleges termelésre vonatkozó célérték – nincs célérték
- A feldolgozásra és a gyártásra vonatkozó célérték – 10 %
- A kiskereskedelmi és fogyasztási szakaszra vonatkozó célérték – 15 %

A **2. alternatíva** ambiciózusabb változat, amelynek 2014-ben megvizsgált maximális célértéke a kiskereskedelmi és fogyasztási szakaszokra vonatkozik.

- Elsődleges termelésre vonatkozó célérték – nincs célérték

⁶⁵ Azoknak a csatornáknak az áttekintéséhez, amelyeken keresztül a körforgásos gazdaság hatást gyakorol a versenyképességre, lásd Flachenecker, F. (2018) The casual impact of material productivity on macroeconomic competitiveness in the EU (Az anyagtermelékenység okozati hatása az EU makrogazdasági versenyképességére). *Environmental Economics and Policy Studies* 20, 17–46. <https://doi.org/10.1007/s10018-016-0180-3> és Flachenecker, F., Kornejew, M. (2019) The causal impact of material productivity on microeconomic competitiveness and environmental performance in the EU. (Az anyagtermelékenység okozati hatása az EU makrogazdasági versenyképességére és környezeti teljesítményére). *Environmental Economics and Policy Studies* 21, 87–122. <https://doi.org/10.1007/s10018-018-0223-z>

⁶⁶ COM(2014) 397 final.

- A feldolgozásra és a gyártásra vonatkozó célérték – 10 %
- A kiskereskedelmi és fogyasztási szakaszra vonatkozó célérték – 30 %

A **3. alternatíva** a 12.3. fenntartható fejlesztési célban meghatározott célértékeket, valamint az élelmiszerrendszerekről szóló 2021. évi ENSZ-csúcstalálkozón az „Élelmiszer sohasem hulladék” koalíció által tett további kötelezettségvállalásokat tükrözi.

- Az elsődleges termelésre vonatkozó célérték – 10 %
- A feldolgozásra és a gyártásra vonatkozó célérték – 25 %
- A kiskereskedelmi és fogyasztási szakaszra vonatkozó célérték – 50 %

Az 1–3. alternatíva jogilag kötelező erejű célokat tartalmaz, azaz azok éves jelentéstétel tárgyát képezik, és amennyiben a célokat nem érik el, kötelezettségsszegési eljárás keretében érvényesíthetők.

A **4. alternatíva** önkéntes célt határoz meg a 12.3. fenntartható fejlődési cél kiskereskedelmi és fogyasztási szakaszokra vonatkozó kötelezettségvállalása szintjén (azaz 50 %-os csökkentés), a megelőző szakaszok tekintetében számszerű kötelezettségvállalás nélkül. Erre az alternatívára az élelmiszer-hulladék szintjére vonatkozó éves jelentéstételen kívül más végrehajtási mechanizmusok nem vonatkoznak.

A hatások elemzése kimutatta, hogy valamennyi alternatíva jelentős környezeti előnyökkel jár. Az előnyök nagyságrendje a célok hatókörével és szintjével nő, az 1. alternatívától a 3. alternatíváig. A 4. alternatíva esetében lennének a legalacsonyabbak az előnyök. A fő haszon az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentéséből származik (a módszertani megközelítéstől függően azonban ez jelentősen eltér). Az e hatásvizsgálat során figyelembe vett egyéb környezeti hatások – a földhasználat, a tengeri eutrofizáció és a vízhasználat – hasonló mintát mutatnak a hatások tekintetében, azaz az előnyök nagyságrendje a célok hatókörével és szintjével nő.

Ami a gazdasági hatásokat illeti, az élelmiszer-pazarlás csökkentése várhatóan csökkenteni fogja az élelmiszerek iránti keresletet, ami viszont marginális negatív hatást gyakorolhat az élelmiszer-termelési ágazatra (–3,6 % a legpesszimistább feltételezés szerint), más ágazatokra pedig pozitív hatást gyakorolhat, ami összességében enyhén pozitív egyenleget eredményez (akár 2,3 milliárd EUR).

A számszerűsíthető társadalmi hatások szorosan kapcsolódnak a gazdasági hatásokhoz, és hasonló mintát mutatnak. Minél nagyobb mértékben csökken az élelmiszer-pazarlás, annál jobban teljesítenek az alternatívák az élelmiszerek megfizethetősége és a háztartások megtakarítása tekintetében. Másrészt az agrár-élelmiszeripari ágazatban a foglalkoztatásra gyakorolt negatív hatások mértéke az 1. alternatívától a 3. alternatíváig emelkedik, amelyeket azonban várhatóan kompenzálni fognak az élelmiszer-ágazat új munkaköri profiljai és más gazdasági ágazatokban elért nyereségek révén.

A kkv-kra gyakorolt hatások a várakozások szerint korlátozottak lesznek. A kezdeményezés arra összpontosít, hogy az élelmiszer-pazarlás csökkentésére vonatkozó célokat tűzzön ki a tagállamok számára, és nem az egyes vállalkozásokra vonatkozik. Bár a tagállami hatóságok valószínűleg együtt fognak működni az élelmiszer-ellátási lánc valamennyi szereplőjével, az élelmiszer-pazarlás csökkentésére irányuló összehangolt intézkedéseket végrehajtó országokban eddig megfigyelt intézkedések a nagyobb vállalkozásokra és az élelmiszer-pazarlás megelőzésében való részvételt ösztönző, kormányzati finanszírozással támogatott önkéntes intézkedésekre összpontosítanak. A konzultációs folyamat során a kkv-k nem

számítottak olyan problémákra, amelyeket közvetlenül ez a kezdeményezés okoz, bár továbbra is óvatosak a tagállamok lehetséges jövőbeli végrehajtási intézkedéseivel kapcsolatban.

Az előnyben részesített alternatívák

Annak értékelése alapján, hogy az alternatívák hogyan járulnak hozzá a két fő célkitűzéshez, a gazdasági, környezeti és társadalmi hatások közötti egyensúlyra, valamint az összes költségre és haszonra, ahol ezek kiszámíthatók, a Bizottság a 2. alternatívát részesíti előnyben. A textilhulladék gyűjtésére vonatkozó célérték meghatározása (3.6. intézkedés) azonban a 2. alternatíva intézkedéseinek kiegészítéseként is fontolóra vehető. A 3.6. intézkedés ezért szintén az előnyben részesített alternatíva részét képezheti. A textilhulladék kezelésére vonatkozó egyéb célértékeket ebben a szakaszban nem lehet meghatározni teljes körű és megbízható adatok hiányában.

A hatásvizsgálat arra a következtetésre jut, hogy a textiltermékek elkülönített gyűjtésére vonatkozó 50 %-os célérték meghatározása megkönnyítené a textilipari értéklánc újrahasználatával foglalkozó különböző gazdasági szereplői és a hulladékgazdálkodással foglalkozó szereplők összehangolt fellépését annak biztosítása érdekében, hogy a textíliákat a hulladékhierarchiával összhangban kezeljék, előnyben részesítve az újrahasználatot és a szálak szerinti újrahasznosítást. Arra a következtetésre jut továbbá, hogy egy ilyen célértéket gondosan mérlegelni kell, tekintettel az elkülönített gyűjtési arányok EU-n belüli jelenlegi nagy eltéréseire, valamint a hulladékokról szóló keretirányelvben foglalt azon átfogó kötelezettségre, hogy az ilyen hulladékot elkülönítetten kell gyűjteni. E megfontolásokra, valamint az elkülönített gyűjtésnek a kiterjesztett gyártói felelősség révén történő megszervezésére vonatkozó megerősített szabályokra és az adminisztratív terhek csökkentésére irányuló célkitűzésre tekintettel a jogalkotási javaslatban tükröződő előnyben részesített alternatíva nem tartalmaz elkülönített gyűjtési célértéket.

Az élelmiszer-pazarlás területén a gazdasági, környezeti és társadalmi hatások összehasonlítása, valamint a javasolt alternatívák műszaki megvalósíthatósága alapján az előnyben részesített alternatíva a 2. alternatíva. Ez az alternatíva várhatóan hatékonyan hatalmazza fel a tagállamokat arra, hogy nemzeti szinten intézkedéseket hozzanak az élelmiszer-pazarlás csökkentése és jelentős környezeti előnyök elérése érdekében, ugyanakkor arányosak és megvalósíthatók legyenek. Az élelmiszer-hulladék csökkentésére vonatkozó, jogilag kötelező erejű célok meghatározásának ezért fokozatos megközelítést kell követnie, egy a fenntartható fejlődési célokban meghatározott szintnél alacsonyabb szinttel kezdve, annak érdekében, hogy a tagállamok következetes választ adjanak, és kézzelfogható eredményeket érjenek el a 12.3. cél megvalósítása felé. A tagállamok által elért eredményeknek az élelmiszer-pazarlás szintjének éves nyomon követésén alapuló időközi felülvizsgálata lehetővé tenné a célértékek esetleges kiigazítását az uniós hozzájárulás megerősítése és a 12.3. fenntartható fejlődési céllal való további összehangolás, valamint a 2030 utáni további előrelépés irányának meghatározása érdekében.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

A javasolt intézkedések eltérő szintű adminisztratív terhet jelentenek, ami főként a megfelelő nyomon követéséből és jelentéséből adódik, mind a hatóságok, mind pedig a vállalkozások számára. Ugyanakkor ez a javaslat teljes mértékben kihasználja a digitalizációt az adminisztratív terhek csökkentése érdekében.

Az élelmiszer-pazarlás csökkentésére vonatkozóan javasolt célok a hulladékokról szóló keretirányelvben már szereplő intézkedéseken alapulnak, ezért nem jelentenek további adminisztratív terhet.

Előnyben részesített kombinált alternatíva	A hatás leírása	Összesített egyenleg
<p>2. alternatíva – Kiegészítő szabályozási követelmények + a textiltermékekre vonatkozó célkitűzés (3.6. intézkedés)</p> <p>VALAMINT</p> <p>2. alternatíva: az élelmiszer-pazarlás csökkentésére vonatkozó célkitűzések</p>	<p>Gazdasági költségek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Évi 913 millió EUR a válogatási kötelezettségekre • A nyilvántartás-fejlesztési költségek tagállamonként 2–12,3 millió EUR-t, a fenntartási költségek pedig tagállamonként évi 11 200–69 000 EUR-t tesznek ki • Évi 7,79 millió EUR a gyártóknak a kiterjesztett gyártói felelősséggel kapcsolatos jelentéstételre • 4,04 millió EUR a PRO-nyilvántartások működtetésének és az ellenőrzéseknek a költsége • Évi 39,2 millió EUR további textilgyűjtésre, -válogatásra és -kezelésre az 50 %-os gyűjtési cél elérése érdekében • 208 EUR illetékes hatóságoként és 78 EUR exportőrönként, éves szinten, ellenőrzésenként • Évi 750 000 EUR az uniós vállalkozásoknak az uniós jelentéstételi kötelezettségek teljesítésére • 26,5 millió EUR-s hulladéklerakásiadó-veszteség a lerakókból átterelt textíliák miatt a tagállamok számára • Az élelmiszer iránti kereslet 4,2 %-os csökkenése és az agrár-élelmiszeripari termelés értékének –1,8 %-os változása a piaci árak 0,1–2,6 %-os csökkenése mellett • A mezőgazdasági üzemek jövedelmének évi 4,2 milliárd EUR összegű csökkenése <p>Az élelmiszerlánc szereplőinek az élelmiszer-pazarlás csökkentésével kapcsolatos összes kiigazítási költsége –2 milliárd EUR [41 EUR/tonna elkerült élelmiszer-hulladék]</p> <p>Gazdasági előnyök a textilágazat számára</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Kiterjesztett gyártói felelősség</u>: 3,5–4,5 milliárd EUR éves összmegettérülés az újrafeldolgozási beruházásokból (beleértve a többi intézkedés esetében jelzett előnyöket is) • <u>További válogatás</u>: 534 millió EUR/év újrahazsnálási érték és 94 millió EUR/év újrafeldolgozási érték • <u>További begyűjtés</u>: Az újrahazsnálat és az újrafeldolgozás együttes értéke évi 28 millió EUR <p>Az élelmiszer-pazarlás csökkentésének gazdasági előnyei</p> <ul style="list-style-type: none"> • az uniós gazdaság teljes hozzáadott értéke 1,6 milliárd EUR (a fent említett költségekkel együtt) • a (4 fős) háztartások élelmiszer-kiadásainak megtakarítása háztartásonként évi 439 EUR <p>Környezeti előnyök</p> <ul style="list-style-type: none"> • 16 millió EUR a textilhulladékból származó ÜHG-kibocsátás csökkentéséből, valamint azon szennyező anyagok levegőbe, vízbe és talajba történő kibocsátásának csökkentéséből, amelyek egyébként a nem megfelelő hulladékgazdálkodásból származnának. • 3,9 millió tonna (az EU-ban) és 12,6 millió tonna ÜHG-kibocsátáscsökkentés (az EU-n kívül) (a visszapatannó 	<p>Költségek:</p> <p>975 millió EUR (ezek a költségek a fogyasztókra, a termelőkre vagy a kettő kombinációjára hárulhatnak).</p> <p>Az uniós gazdaság számára az élelmiszer-pazarlás csökkentése összesen 1,6 milliárd EUR (0,016 %) hozzáadott értéket jelent.</p> <p>Előnyök:</p> <p>656 millió EUR közvetlen nyereség az EU újrahazsnálási és újrafeldolgozási piaca számára újrafelhasználható és újrahazsnosítható textíliákból, valamint hozzájárulás a kiterjesztett gyártói felelősségi beruházásokból származó évi 3,5–4,5 milliárd EUR összegű teljes bevételhez.</p> <p>A (4 fős) háztartások élelmiszer-kiadásainak megtakarítása háztartásonként évi 439 EUR</p> <p>További évi 16 millió EUR-nak megfelelő ÜHG-kibocsátáscsökkentés a textíliákból és további 62 millió tonna ÜHG-kibocsátáscsökkentés évente (a teljes környezeti megtakarítás pénzben kifejezve –9–23 milliárd EUR),</p> <p>8 740 új munkahely a hulladékgazdálkodás terén, ugyanakkor akár 135 000</p>

	<p>hatással együtt) VAGY 62 millió tonna elkerült ÜHG (a visszapattanó hatás figyelembevétele nélkül)</p> <ul style="list-style-type: none"> • azon szennyező anyagok levegőbe, vízbe és talajba történő kibocsátásának csökkentése, amelyek egyébként a nem megfelelő hulladékgazdálkodásból származnának • A 2,2 billió pont földhasználatra gyakorolt hatásának csökkentése, • a tengeri eutrofizáció 532 millió kg Neq-val történő csökkentése • a vízhiány évi 80 milliárd m³-rel történő csökkentése. • Pénzben kifejezett teljes környezeti megtakarítás – 9–23 milliárd EUR <p>Társadalmi előnyök</p> <ul style="list-style-type: none"> • 8 740 új munkahely a textiliparral és az uniós hulladék harmadik országokban gyakorolt társadalmi hatásaival kapcsolatban (nincs nettó hatásvizsgálat; a részleteket és az alapul szolgáló feltételezéseket lásd a 4. mellékletben) • Akár 135 000 munkahely szűnhet meg az agrár-élelmiszeripari ágazatokban (várhatóan más ágazatok kompenzálják) 	<p>munkahely is megszűnhet az agrár-élelmiszeripari ágazatokban (várhatóan más ágazatok kompenzálják)</p> <p>Átfogó eredményesség, hatékonyság és egységesség: pozitív</p>
--	---	---

- **Alapjogok**

A javaslat nem érinti az alapjogok védelmét.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Az itt szereplő pénzügyi kimutatás részletesen bemutatja a költségvetési vonzatokat, valamint az ehhez a javaslathoz szükséges emberi és igazgatási erőforrásokat.

Az Európai Bizottság, konkrétan pedig a Környezetvédelmi Főigazgatóság (DG ENV) és az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság (SANTE) felel az irányelvről a rendes együtt döntési eljárás keretében folytatott tárgyalásokért, valamint az irányelvben előírányzott valamennyi végrehajtási és felhatalmazáson alapuló jogi aktus általános végrehajtásáért és elfogadásáért. A további hozzájáruló főigazgatóságok és ügynökségek között megemlíthető a Közös Kutatóközpont Főigazgatóság (JRC) és az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA).

A Környezetvédelmi Főigazgatóság esetében a jelenlegi pénzügyi szimulációk az együtt döntési eljárás és végrehajtás tekintetében meglévő 0,75 teljes munkaidős egyenértéket kitevő tisztviselők (AD), valamint az előírányzott végrehajtási jogi aktusok kidolgozásának technikai végrehajtására szolgáló új 3,0 teljes munkaidős egyenértékből álló szerződéses alkalmazotton alapulnak.

Az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság esetében a pénzügyi szimulációk az együtt döntési eljárás és a végrehajtás tagállamok közötti nyomon követése tekintetében meglévő 0,5 teljes munkaidős egyenértéket kitevő tisztviselők (AD) alapulnak.

A bizottsági alkalmazottakkal kapcsolatos költségek a legfrissebb, nyilvánosan elérhető bértáblázat alapján összesen 2 033 000 EUR-t tesznek ki.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint az ellenőrzés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A javaslat számos rendelkezést tartalmaz a nyomon követés javítására. A hatásvizsgálat 14. melléklete részletezi a nyomonkövetési és értékelési eszközöket. Az előnyben részesített szakpolitikai alternatívának a textilhulladék és a textilmaradék-keletkezés csökkentésére irányuló célkitűzések elérésére gyakorolt hatását a 3.6. intézkedésben meghatározott mutatók és célok révén, valamint a textiltermékekre vonatkozó, a 2.14. intézkedés eredményeként javuló adatáramlás alapján követik nyomon. Ez utóbbi lehetővé teszi olyan további teljesítménycélok meghatározását is, amelyek a 3. alternatíva szerint jelenleg nem megvalósíthatók. A nyomon követés a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek keretében újrahasználásra előkészített textiltermékekre vonatkozó éves adatokon alapul (2.14. intézkedés; a részleteket lásd a 10. mellékletben).

Élelmiszer-hulladék esetében a nyomon követés a meglévő jelentéstételi kötelezettségekre, azaz a keletkező élelmiszer-hulladék mennyiségére vonatkozó tagállami éves jelentéstételre (a hulladékokról szóló keretirányelv 37. cikkének (3) bekezdése), valamint az élelmiszer-pazarlás megelőzésére irányuló programok végrehajtása terén elért előrehaladásnak az Európai Környezetvédelmi Ügynökség általi kétéves felülvizsgálatára (a hulladékokról szóló keretirányelv 30. cikke) támaszkodik.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

Az 1. cikk meghatározza a hulladékokról szóló keretirányelv – különösen az irányelv következő cikkeinek módosításait:

A 2. cikk (1) bekezdésének a) pontja meghatározza a légkörbe kibocsátott gáz-halmazállapotú anyagok, valamint a geológiai tárolás céljából elkülönített és szállított, majd geológiai úton tárolt szén-dioxid tekintetében az irányelv hatálya alóli kizárás felülvizsgált hatályát.

A 3. cikk új fogalommeghatározásokat állapít meg „a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilverkötésű termékek és lábbelik gyártói”, a „forgalmazás”, a „gyártói felelősségi szervezet”, az „online platform” és a „fogyasztó” vonatkozásában.

A 9a. cikk követelményeket állapít meg a tagállamok által az élelmiszer-pazarlás megelőzése érdekében meghozandó intézkedésekre vonatkozóan a magatartásbeli változás és az ellátási láncsal kapcsolatos együttműködés támogatása tekintetében (1), és meghatározza a tagállamok által 2030-ig elérendő élelmiszer-hulladék-csökkentési célokat (4).

A 22a. cikk meghatározza a textiltermékekre, a textilverkötésű termékekre és a lábbelikre vonatkozó kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer bevezetése érdekében a tagállamok által meghozandó intézkedésekre vonatkozó követelményeket, valamint az alkalmazására vonatkozó harmonizált szabályokat, többek között a hatálya alá tartozó termékekre és a gyártók pénzügyi felelősségének alkalmazási körére vonatkozóan.

A 22b. cikk követelményeket állapít meg a tagállamok által a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek végrehajtása érdekében a textiltermékek, textilverkötésű termékek és lábbelik gyártói nyilvántartásának létrehozása érdekében meghozandó intézkedésekre vonatkozóan.

A 22c. cikk követelményeket állapít meg a tagállamok által a textiltermékek gyártói felelősségi szervezeteinek létrehozása és felelőssége tekintetében meghozandó intézkedésekre vonatkozóan.

A 22d. cikk meghatározza a tagállamok által a textilhulladék kezelése érdekében meghozandó intézkedésekre vonatkozó követelményeket.

A 29a. cikk kötelezettségeket állapít meg a tagállamok számára az élelmiszer-pazarlás megelőzésére irányuló programjaiknak a csökkentési célok elérése érdekében történő felülvizsgálatára és kiigazítására (1), valamint az élelmiszer-hulladék csökkentésére irányuló intézkedések összehangolásáért felelős illetékes hatóságok kijelölésére (2) vonatkozóan.

A 37. cikk a tagállamok által a textíliák tekintetében meghozandó intézkedésekre vonatkozó jelentéstételi követelményeket, valamint a tagállamok által a termékek újrahasználatával kapcsolatban az Európai Környezetvédelmi Ügynökségnek küldött adatokra vonatkozó jelentéstételi követelmények változását határozza meg.

A 2. cikk meghatározza az irányelv módosításainak átültetését.

A 3. cikk meghatározza az irányelv módosításainak hatálybalépését.

A 4. cikk meghatározza az irányelv módosításainak címeit.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE**a hulladékokról szóló 2008/98/EK irányelv módosításáról**

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 192. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére¹,tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére²,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Az európai zöld megállapodás és a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv³ megerősített és felgyorsított uniós és tagállami fellépésre szólít fel a textil- és élelmiszerágazat környezeti és társadalmi fenntarthatóságának biztosítása érdekében, mivel ezek a leginkább erőforrás-igényes ágazatok, amelyek jelentős negatív környezeti externáliákat okoznak. Ezekben az ágazatokban a finanszírozási és a technológiai hiányosságok akadályozzák a körforgásos gazdaságra való átállás és a dekarbonizáció felé történő előrelépést. Az élelmiszer- és textilágazat az első, illetve a negyedik leginkább erőforrás-igényes ágazat⁴, amelyek nem felelnek meg teljes mértékben a hulladékhierarchia által meghatározott alapvető uniós hulladékgazdálkodási elveknek, amelyek szerint a hulladékképződés megelőzése, majd az újrahasználatra való előkészítés és az újrafeldolgozás élveznek elsőbbséget. Ezek a kihívások életciklus-szemléletet alkalmazó rendszerszintű megoldásokat igényelnek.
- (2) A fenntartható és körforgásos textiliparra vonatkozó uniós stratégia⁵ szerint fontos változásokra van szükség ahhoz, hogy elmozduljunk a textiltermékek tervezése, gyártása, használata és selejtezése terén jelenleg uralkodó lineáris módtól, és különösen korlátozni kell a „fast fashion” jelenségét. Az említett stratégia fontosnak tartja, hogy a gyártók felelősséget vállaljanak a termékeik által termelt hulladékért, és utal a textiltermékekre vonatkozó kiterjesztett gyártói felelősségre vonatkozó harmonizált uniós szabályok létrehozására, a díjak ökomodulációjával. Előírja, hogy

¹ HL C ., ., . o.

² HL C ., ., . o.

³ COM(2020) 98 final, 2020. március 11.

⁴ Unió átállási pályák (europa.eu).

⁵ COM(2022) 141 final, 2022. március 30.

az ilyen szabályok fő célja a gyűjtés, a válogatás, az újrahasználat, az újrahasználatra való előkészítés és az újrafeldolgozás gazdaságának megteremtése, valamint a gyártók ösztönzése arra, hogy termékeiket a körforgásos elvek figyelembevételével alakítsák ki. E célból előírja, hogy a gyártók által a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerekhez nyújtott hozzájárulások jelentős részét a hulladékkezelés megelőzésére irányuló intézkedésekre és az újrahasználatra való előkészítésre kell fordítani. Támogatja továbbá a biológiai erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás megerősített és innovatívabb megközelítéseinek szükségességét az élelmiszer-hulladék körforgásos jellegének és valorizációjának, valamint a bioalapú textiltermékek újrahasználatának fokozása érdekében.

- (3) Tekintettel az élelmiszer-pazarlás negatív hatásaira, a tagállamok kötelezettséget vállaltak arra, hogy intézkedéseket hoznak az élelmiszer-pazarlás megelőzésére és csökkentésének előmozdítására, összhangban az ENSZ Közgyűlése által 2015. szeptember 25-én elfogadott, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrenddel, és különösen azon céljával, amely szerint 2030-ig kiskereskedelmi és fogyasztói szinten a felére kell csökkenteni az egy főre jutó globális élelmiszer-pazarlás mennyiségét, valamint mérsékelni kell az élelmiszer-termelési és -ellátási láncok veszteségét, beleértve a betakarítás utáni veszteségeket is. Ezek az intézkedések arra irányultak, hogy az elsődleges termelésben, a feldolgozásban és a gyártásban, az élelmiszerek kiskereskedelmében és egyéb forgalmazásában, az éttermekben és az étkeztetésben, valamint a háztartásokban megelőzhető, illetve csökkenthető legyen az élelmiszer-hulladék.
- (4) Az Európa jövőjéről szóló konferencia folyamán a Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy lehetővé teszi a polgári vitacsoportok számára, hogy bizonyos kulcsfontosságú javaslatokat előterjesztésük előtt megvitassanak és velük kapcsolatban ajánlásokat fogalmazzanak meg. Ezzel összefüggésben 2022 decembere és 2023 februárja között egy európai polgári vitacsoportot hívtak össze azzal a céllal, hogy dolgozza ki olyan ajánlások jegyzékét⁶, amelyek az élelmiszer-pazarlás uniós csökkentésére irányuló intézkedések szigorításának módjára vonatkoznak. Mivel az Unióban keletkező élelmiszer-hulladék több mint feléért a háztartások felelnek, az élelmiszer-pazarlás megelőzésével kapcsolatban különösen fontosak a polgárok meglátásai. A polgárok három fő cselekvési irányvonalat ajánlottak, köztük az élelmiszer-értékláncon belüli együttműködés megerősítését, az élelmiszeripari kezdeményezéseket és a fogyasztói magatartás megváltoztatásának támogatását. A vitacsoport ajánlásai továbbra is támogatják a Bizottságnak az élelmiszer-pazarlás megelőzésével kapcsolatos átfogó munkaprogramját, és iránymutatásként szolgálhatnak a tagállamok számára az élelmiszer-pazarlás csökkentésére vonatkozó célok elérésében.
- (5) A 2009/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁷ kizárta a 2006/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁸ hatálya alól a 2006/12/EK irányelv követelményeinek megfelelően geológiai tárolás céljából leválasztott és szállított, majd geológiai úton tárolt szén-dioxidot. A 2006/12/EK irányelvet módosító 2009/31/EK irányelv rendelkezése azonban nem került be a 2006/12/EK irányelvet hatályon kívül helyező 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvbe⁹. Ezért a jogbiztonság biztosítása

⁶ Az ajánlások teljes jegyzékét lásd a hatásvizsgálati jelentés 16. mellékletében.

⁷ HL L 140., 2009.6.5., 114. o.

⁸ HL L 114., 2006.4.27., 9. o.

⁹ HL L 312., 2008.11.22., 3. o.

érdekében ez az irányelv magában foglalja a 2009/31/EK irányelv azon módosításait, amelyek a geológiai tárolás céljából leválasztott és szállított, majd geológiai úton tárolt szén-dioxidnak a 2008/98/EK irányelv hatálya alól való kizárására vonatkoznak.

- (6) A textiltermékek gyártóinak, az online platformoknak és a gyártói felelősségi szervezeteknek a textíliákkal kapcsolatos kiterjesztett gyártói felelősség végrehajtásához kapcsolódó fogalommeghatározásait bele kell foglalni a 2008/98/EK irányelvbe annak érdekében, hogy egyértelművé váljon e fogalmak és a kapcsolódó kötelezettségek hatálya.
- (7) A tagállamok bizonyos mértékig anyagokat dolgoztak ki és kampányokat folytattak a fogyasztók és az élelmiszer-vállalkozók számára az élelmiszer-pazarlás megelőzése érdekében; ezek azonban elsősorban a figyelemfelkeltésre összpontosítanak, nem pedig a magatartásbeli változás előidézésére. Annak érdekében, hogy maradéktalanul kiaknázhatók legyenek az élelmiszer-pazarlás csökkentésében rejlő lehetőségek, és garantálható legyen az előrelépés az idő múlásával, a tagállamok sajátos helyzeteihez és szükségleteihez igazított, a magatartás megváltoztatására irányuló beavatkozásokat kell kidolgozni, amelyeket teljes mértékben integrálni kell az élelmiszer-pazarlás megelőzésére irányuló nemzeti programokba. Figyelmet kell fordítani a regionális körforgásos megoldásokra is, beleértve a köz- és magánszféra közötti partnerségeket és a polgárok szerepvállalását, valamint a sajátos regionális igényekhez, például a legkülső régiók vagy a szigetek igényeihez való alkalmazkodást.
- (8) Az élelmiszer-pazarlás negatív hatásaival és következményeivel kapcsolatos növekvő tudatosság, az uniós és tagállami szinten tett politikai kötelezettségvállalások, valamint a körforgásos gazdaságra vonatkozó 2015. évi cselekvési terv óta végrehajtott uniós intézkedések ellenére az élelmiszerhulladék-képződés nem csökken eléggé ahhoz, hogy jelentős előrelépés történjen az ENSZ 12. fenntartható fejlődési célján belüli 12.3. cél elérésében. A 12.3. fenntartható fejlődési cél eléréséhez való jelentős hozzájárulás biztosítása érdekében meg kell erősíteni a tagállamok által annak érdekében meghozandó intézkedéseket, hogy előrelépés történjen ezen irányelv és az élelmiszer-pazarlás csökkentését célzó egyéb megfelelő intézkedések végrehajtása terén.
- (9) Az eredmények rövid távú elérése, valamint annak érdekében, hogy az élelmiszer-vállalkozók, a fogyasztók és a hatóságok számára hosszú távon biztosítható legyen a szükséges perspektíva, az élelmiszer-hulladék keletkezésének csökkentésére vonatkozóan a tagállamok által 2030-ig elérendő számszerűsített célkitűzéseket kell meghatározni.
- (10) Tekintettel az Uniónak a 12.3. fenntartható fejlődési célban meghatározott törekvés melletti elkötelezettségére, az élelmiszer-pazarlás csökkentésére vonatkozó, a tagállamok által 2030-ig elérendő célok meghatározása várhatóan erőteljes szakpolitikai ösztönzést fog adni a fellépéshez és jelentős hozzájárulást fog biztosítani a globális célok eléréséhez. Tekintettel azonban az ilyen célkitűzések jogilag kötelező jellegére, azoknak arányosnak és megvalósíthatónak kell lenniük, valamint figyelembe kell venniük az élelmiszer-ellátási lánc különböző szereplőinek (különösen a mikro- és kisvállalkozásoknak) a szerepét és kapacitását. A jogilag kötelező erejű célkitűzések meghatározásának ezért fokozatos megközelítést kell követnie, egy olyan szinten kezdve, amely eggyel alacsonyabb a fenntartható fejlődési célokban meghatározott szintnél, annak érdekében, hogy a tagállamok következetes választ adjanak, és kézzelfogható eredményeket érjenek el a 12.3. cél megvalósításában.

- (11) Az élelmiszer-pazarlásnak a termelési és fogyasztási szakaszokban történő csökkentése különböző megközelítéseket és intézkedéseket tesz szükségessé, és az érdekelt felek különböző csoportjait érinti. Ezért az egyik célt a feldolgozási és gyártási szakaszra, a másikat pedig az élelmiszerek kiskereskedelmére és egyéb forgalmazására, az éttermekre, az étkeztetésre és a háztartásokra vonatkozóan kell javasolni.
- (12) Tekintettel az élelmiszer-ellátási lánc forgalmazási és fogyasztási szakaszai közötti kölcsönös függőségre, különösen a kiskereskedelmi gyakorlatoknak a fogyasztói magatartásra gyakorolt hatására, valamint az otthoni és a házon kívüli élelmiszer-fogyasztás közötti összefüggésre, ajánlatos az élelmiszer-ellátási lánc e szakaszaira vonatkozóan egy közös célt meghatározni. E szakaszok külön-külön történő meghatározása szükségtelenül bonyolítaná a helyzetet, és korlátozná a tagállamok rugalmasságát abban, hogy saját egyedi problémás területeikre összpontosítsanak. Annak elkerülése érdekében, hogy egy közös cél túlzott terhet rójon bizonyos gazdasági szereplőkre, a tagállamoknak a közös cél elérésére irányuló intézkedések kidolgozása során tanácsos figyelembe venniük az arányosság elvét.
- (13) A demográfiai változások jelentős hatást gyakorolnak az elfogyasztott élelmiszerek mennyiségére és a keletkező élelmiszer-hulladékra. Ezért a népesség változásainak figyelembevétele érdekében az élelmiszer-pazarlás csökkentésére vonatkozó közös célértéket, amely az élelmiszerek kiskereskedelmére és egyéb forgalmazására, az éttermekre, az étkeztetésre és a háztartásokra vonatkozik, az egy főre jutó élelmiszer-hulladék mennyiségének százalékos változásában kell kifejezni.
- (14) Az (EU) 2019/1597 felhatalmazáson alapuló bizottsági határozatban¹⁰ meghatározott harmonizált módszertan alapján 2020 volt az első olyan év, amely tekintetében adatokat gyűjtöttek az élelmiszer-hulladék mennyiségére vonatkozóan. Ezért a 2020-as évet kell alapul venni az élelmiszer-pazarlás csökkentésére vonatkozó célértékek meghatározásához. Azon tagállamok számára, amelyek bizonyítani tudják, hogy 2020 előtt az (EU) 2019/1597 felhatalmazáson alapuló határozattal összhangban lévő módszereket alkalmaztak az élelmiszer-pazarlás mérésére, lehetővé kell tenni egy korábbi alapérték alkalmazását.
- (15) Annak biztosítása érdekében, hogy a globális célkitűzés elérésére irányuló fokozatos megközelítés elérje a kitűzött célokat, át kell tekinteni és adott esetben felül kell vizsgálni az élelmiszer-hulladék csökkentésére vonatkozó, jogilag kötelező erejű célok tekintetében meghatározott értékeket, hogy figyelembe vegyék a tagállamok által az idők során elért eredményeket. Ez lehetővé tenné a célértékek lehetséges kiigazítását az uniós hozzájárulás megerősítése és a 2030-ig elérendő 12.3. fenntartható fejlődési céllal való további összehangolás, valamint az ezen időpontot követő további előrehaladás irányának meghatározása érdekében.
- (16) Az élelmiszerhulladék-képződés megelőzésére vonatkozó rendelkezések hatékonyabb, a határidőkhöz jobban igazodó és egységesebb végrehajtásának biztosítása, a végrehajtás bármely hiányosságának előrejelzése, valamint a célértékek teljesítésének határideje előtt történő fellépés lehetővé tétele érdekében a 2018-ban bevezetett korai

¹⁰ A Bizottság (EU) 2019/1597 felhatalmazáson alapuló határozata (2019. május 3.) a 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az élelmiszer-hulladék szintjének egységes mérésére vonatkozó közös módszertan és minimális minőségi követelmények tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 248., 2019.9.27., 77. o.).

előrejelző jelentési rendszert az élelmiszer-pazarlás csökkentésére vonatkozó célértékekre is ki kell terjeszteni.

- (17) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 191. cikkének (2) bekezdésében említett „szennyező fizet” elvvel összhangban alapvető fontosságú, hogy egyes textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket és lábbeliket az Unióban forgalomba hozó gyártók felelősséget vállaljanak e termékek életciklusuk végén történő kezeléséért, valamint élettartamuk meghosszabbításáért azáltal, hogy használt textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket és lábbeliket hoznak forgalomba újrahasználat céljából. „A szennyező fizet” elv alkalmazása érdekében helyénvaló meghatározni a termelők kötelezettségeit a textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik kezelésével kapcsolatban; a termelők fogalmába pedig bele kell érteni minden gyártót, importőrt vagy forgalmazót, amely az alkalmazott értékesítési módszertől függetlenül – ideértve a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv¹¹ 2. cikkének 7. pontjában meghatározott, távollevők között kötött szerződéseket is – első alkalommal bocsátja forgalomba ezeket a termékeket üzletszerűen valamely tagállam területén saját neve vagy védjegye alatt. A kiterjesztett gyártói felelősség hatálya alá tartozó gyártók köréből a textilpiacon betöltött korlátozott szerepükre tekintettel ki kell zárni a személyre szabott termékeket előállító mikrovállalkozásokat és önálló vállalkozó szabókat, valamint azokat, akik használt textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket és lábbeliket, vagy ilyen használt termékekből vagy azok hulladékából származó ilyen termékeket hoznak forgalomba az Unión belüli az újrahasználat támogatása érdekében, többek között javítás, felújítás és értéknövelő újrahasznosítás révén, amelynek során az eredeti termék bizonyos funkciói megváltoznak.
- (18) Jelentős egyenlőtlenségek vannak a textilek elkülönített gyűjtésének – akár kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek, akár más megközelítések révén történő – kialakítása vagy a tervezett kialakítása szerint. A kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek esetében szintén jelentős különbségek vannak, például a hatályuk alá tartozó termékek és a gyártók felelőssége, valamint az irányítási modellek tekintetében. A kiterjesztett gyártói felelősségre vonatkozóan a 2008/98/EK irányelvben megállapított szabályokat ezért általánosságban alkalmazni kell a textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik gyártóira vonatkozó kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerekre. Ezeket azonban további, a textilágazat jellemzőire vonatkozó konkrét rendelkezésekkel kell kiegészíteni, különös tekintettel a kis- és középvállalkozások (kkv-k) magas arányára a termelők körében, a szociális vállalkozások szerepére, valamint az újrahasználat fontosságára a textilipari értéklánc fenntarthatóságának növelésében. Részletesebbeknek és harmonizáltabbaknak kell lenniük, hogy elkerülhető legyen a szétagolt piac kialakulása, ami negatív hatással lehet az ágazatra, különösen a mikrovállalkozásokra és a kkv-kra a gyűjtés, a kezelés és az újrafeldolgozás tekintetében, valamint hogy egyértelmű ösztönzők legyenek biztosíthatók a textiltermékek fenntartható tervezéséhez és politikáihoz, és előmozdítható legyen a másodlagos nyersanyagok piaca. Ebben az összefüggésben a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy fontolják meg több gyártói felelősségi szervezet engedélyezését, mivel az ilyen gyártói felelősségi szervezetek közötti

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/83/EU irányelve (2011. október 25.) a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 304., 2011.11.22., 64. o.).

verseny nagyobb fogyasztói előnyökhöz, az innováció növekedéséhez, alacsonyabb költségekhez, a begyűjtési arányok javításához és az ilyen szervezetekkel szerződést kötni kívánó gyártók választási lehetőségeinek növekedéséhez vezethet.

- (19) Az Unió textilteljesítésének legnagyobb részét a háztartási textil- és ruházati cikkek teszik ki, amelyek a legnagyobb mértékben járulnak hozzá a túltermelés és a túlfogyasztás fenntarthatatlan mintáihoz. A háztartási textil- és ruházati cikkek, valamint a nem elsősorban textiltelből álló, egyéb használat utáni ruházati cikkek, kiegészítők és lábbelik állnak a tagállamokban meglévő elkülönített gyűjtési rendszerek középpontjában is. Ezért a létrehozott kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer hatályának ki kell terjednie a háztartási textilteltermékekre és más ruházati cikkekre, ruházati tartozékokra és lábbelikekre. Annak érdekében, hogy a kiterjesztett gyártói felelősség hatálya alá tartozó termékek gyártói számára biztosított legyen a jogbiztonság, a hatálya alá tartozó termékeket a 2658/87/EGK tanácsi rendelet¹² I. melléklete szerinti Kombinált Nomenklátúra-kódokra való hivatkozással kell azonosítani.
- (20) A textiltel teljesítés-igényes. Míg mind a nyersanyagok, mind a textiltel előállításának tekintetében a ruházati cikkek, lábbelik és háztartási textiltel Unión belüli teljesítésével kapcsolatos terhelések és hatások többsége harmadik országokban jelentkezik, ezek az éghajlatra és a környezetre gyakorolt globális hatásuk miatt az Uniót is érintik. Ezért a textiltelhulladék keletkezésének megelőzése, újraháználatra való előkészítése és újrafeldolgozása hozzájárulhat az ágazat globális környezeti lábnyomának csökkentéséhez, többek között az Unióban is. Emellett a kevésbé teljesítés-hatékony textiltelhulladék-gazdálkodás nincs összhangban a hulladékhiérarchiával, és környezeti károkat okoz mind az Unióban, mind a harmadik országokban, többek között az égetésből és lerakásból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás révén.
- (21) A textilteltermékekre, textiltelvonatkozású termékekre és lábbelikekre vonatkozó kiterjesztett gyártói felelősség célja a környezet és az egészség magas szintű védelmének biztosítása az Unióban, a gyűjtés, a válogatás, az újraháználat, az újraháználatra való előkészítés és az újrafeldolgozás – különösen a szálak szerinti újrafeldolgozás – gazdaságának megteremtése, valamint a gyártók ösztönzése annak biztosítására, hogy termékeiket a körforgásosság elvének megfelelően alakítsák ki. A textiltel- és lábbeligyártóknak kell finanszírozniuk azon összegyűjtött használt és hulladék textiltel és lábbelik – többek között a hulladékknak minősülő eladatlan teljesítési cikkek – gyűjtésének, újraháználatra való válogatásának, újraháználatra való előkészítésének és újrafeldolgozásának költségeit, amely termékek beszerzésére e módosító irányelv hatálybalépését követően került sor a tagállamok területén, hogy a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségek ne legyenek visszamenőleges hatállyal alkalmazandók és megfeleljenek a jogbiztonság elvének. Ezeknek a gyártóknak kell finanszírozniuk továbbá a begyűjtött vegyes települési hulladék összetételére vonatkozó felmérések elvégzésének költségeit, a válogatási és újrafeldolgozási technológiákkal kapcsolatos kutatás és fejlesztés támogatását, az elkülönített gyűjtésről, újraháználatról és egyéb kezelésről szóló jelentéstételt, valamint a végfelhasználók tájékoztatását a textilteltermékek hatásáról és fenntartható kezeléséről.
- (22) A gyártók felelőssége, hogy gyűjtőrendszereket hozzanak létre az összes használt és hulladék textilteltermék, textiltelvonatkozású termék és lábbeli összegyűjtésére, és

¹² HL L 256., 1987.9.7., 1. o.

biztosítsák, hogy azokat ezt követően újrahasználatra történő válogatásnak, újrahasználatra történő előkészítésnek és újrafeldolgozásnak vessék alá a használt ruházat és lábbeli rendelkezésre állásának maximalizálása, valamint a hulladékhierarchiában alacsonyabb szinten álló hulladékkezelési típusok mennyiségének csökkentése érdekében. Az éghajlatra és a környezetre gyakorolt hatásuk a leghatékonyabb módon annak biztosításával csökkenthető jelentős mértékben, hogy a textiltermékek hosszabb ideig legyenek használhatók és újrahasználhatók. Ennek lehetővé kell tennie az olyan fenntartható és körforgásos üzleti modelleket is, mint az újrahasználat, a bérbeadás és javítás, a visszavételi szolgáltatások és a használtruha-kiskereskedelem, amelyek új, minőségi zöld munkahelyeket és költségmegtakarítási lehetőségeket teremtenek a polgárok számára. A textilhulladék keletkezésének az ágazat növekedésétől való függetlenítéséhez elengedhetetlen, hogy a gyártók felelősséget vállaljanak a termékeikből származó hulladékért. Ezért a gyártóknak is felelősséget kell vállalniuk az újrafeldolgozásért, különösen azáltal, hogy prioritásként kezelik a szálak szerinti újrafeldolgozást, valamint az egyéb hasznosítási műveletek és az ártalmatlanítás fokozását.

- (23) A gyártóknak és a gyártói felelősségi szervezeteknek kell finanszírozniuk a textil-újrafeldolgozást, különösen a szálak szerinti újrafeldolgozás növelését, lehetővé téve az anyagok szélesebb körének újrafeldolgozását és a textilgyártás nyersanyagforrásának létrehozását az Unióban. Az is fontos, hogy a gyártók pénzügyileg támogassák az olyan automatikus válogatási és összetétel szerinti válogatási megoldásokkal kapcsolatos technológiai fejlesztésekre irányuló kutatást és innovációt, amelyek lehetővé teszik a vegyes anyagok szétválasztását és újrafeldolgozását, valamint a hulladék szennyeződésmegszüntetését annak érdekében, hogy lehetővé váljon a kiváló minőségű szálak szerinti újrafeldolgozási megoldások alkalmazása és az újrafeldolgozott szál tartalom szélesebb körű felhasználása. Az ezen irányelvnek való megfelelés megkönnyítése érdekében a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a textilágazat gazdasági szereplői, különösen a kis- és középvállalkozások tájékoztatást és segítséget kapjanak, ami iránymutatások, pénzügyi támogatás, finanszírozáshoz való hozzáférés, speciális vezető- és személyzeti képzési anyagok, illetve szervezési és technikai segítségnyújtás biztosításával valósítható meg. Amennyiben a támogatás finanszírozása állami forrásokból történik, beleértve azt az esetet is, amikor a támogatást teljes egészében a hatóság által kivetett és az érintett vállalkozásokra terhelt hozzájárulásokból finanszírozzák, a támogatás az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősülhet; ilyen esetekben a tagállamoknak gondoskodniuk kell az állami támogatási szabályok betartásáról. Ugyancsak a textilágazat körforgásos jellegébe és dekarbonizációjába történő magán- és közberuházások mozgósítása áll több uniós finanszírozási program és ütemterv, például a körforgást elősegítő központok és a Horizont Európa keretében meghirdetett egyedi pályázati felhívások középpontjában is. A technológiai fejlődés és az újrafeldolgozási infrastruktúrába történő beruházások támogatása és ösztönzése, valamint az újrafeldolgozási célú környezettudatos tervezés ösztönzése érdekében tovább kell vizsgálni a textiltermékek újrafeldolgozására vonatkozó uniós célértékek meghatározásának megvalósíthatóságát is.
- (24) A használt és hulladék textiltermékeket, a textilvonatkozású termékeket és a lábbeliket 2025. január 1-jétől elkülönítve kell gyűjteni az egyéb hulladékoktól, például a fémektől, a papírtól és a kartonpapírtól, az üvegtől, a műanyagtól, a fától és a biohulladéktól annak érdekében, hogy megőrizzék újrafelhasználhatóságukat és magas színvonalú újrafeldolgozási potenciáljukat. Figyelembe véve a környezeti hatást és a felhasznált textiliák és hulladék textiliák nem elkülönített gyűjtése és

következésképpen környezetvédelmi szempontból nem megfelelő kezelése miatt bekövetkező anyagvesztésért, a használt és hulladék textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik gyűjtőhálózatának ki kell terjednie a tagállamok egész területére, beleértve a legkülső régiókat is, közel kell lennie a végfelhasználóhoz, és nem irányulhat csak azokra a területekre és termékekre, ahol a gyűjtés nyereséggel jár. A hulladékgyűjtési hálózatot a hulladékgazdálkodással és az újrahasználattal foglalkozó egyéb szereplőkkel, például az önkormányzatokkal és a szociális vállalkozásokkal együttműködésben kell megszervezni. Tekintettel az újrahasználathoz kapcsolódó jelentős környezeti és éghajlati előnyökre, a gyűjtőhálózat elsődleges és másodlagos céljának az újrahasználható, illetve újrafeldolgozható textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik megfelelő összegyűjtésének kell lennie. Mivel a fogyasztó képzettség hiányában nem tud különbséget tenni az újrahasználható és az újrahasznosítható termékek között, a gyűjtőrendszereknek – többek között logisztikai hatékonysági célokból – olyan gyűjtőedényeket kell biztosítaniuk, amelyekben a használt és a hulladékcikket együttesen gyűjthetők. A magas gyűjtési arányok növelnék a magas újrahasználati teljesítményt és a minőségi újrafeldolgozást a textillelátási láncokban, fellendítenék a minőségi másodlagos nyersanyagok elterjedését, és támogatnák a textilválogatási és -feldolgozási infrastruktúrára irányuló beruházások tervezését. A gyűjtési hálózat, valamint a tájékoztató kampányok hatékonyságának ellenőrzése és javítása érdekében rendszeres, legalább NUTS II-szintű, összetételre vonatkozó felméréseket kell végezni a begyűjtött vegyes települési hulladékkal kapcsolatban, a bennük lévő, hulladékká vált textiltermék és lábbelik mennyiségének meghatározása céljából. Ezenkívül a gyártói felelősségi szervezeteknek évente ki kell számítaniuk és nyilvánosságra kell hozniuk az elkülönített gyűjtési rendszerek teljesítményére és az elért éves elkülönített gyűjtési arányra vonatkozó információkat.

- (25) Tekintettel arra, hogy a szociális vállalkozások és a szociális gazdaság szervezeti kulcsszerepet játszanak a meglévő textilgyűjtési rendszerekben, és hogy ezek képesek helyi, fenntartható, részvételen alapuló és inkluzív üzleti modelleket és minőségi munkahelyeket létrehozni az Unióban, összhangban a szociális gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési terv¹³ célkitűzéseivel, a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek bevezetésének fenn kell tartania és támogatnia kell a használt textiltermékek kezelésében részt vevő szociális vállalkozások és szociális gazdasági szervezetek tevékenységeit. Ezeket a szervezeteket ezért partnereknek kell tekinteni az elkülönített gyűjtési rendszerekben, amelyek támogatják az újrahasználat és a javítás növelését, valamint minőségi munkahelyeket hoznak létre mindenki, különösen a veszélyeztetett csoportok számára.
- (26) A gyártókat és a gyártói felelősségi szervezeteket aktívan be kell vonni a végfelhasználók – különösen a fogyasztók – arról való tájékoztatásába, hogy a használt és a hulladék textiltermékeket és lábbeliket elkülönítve kell gyűjteni, hogy gyűjtőrendszerek állnak rendelkezésre, és hogy a végfelhasználók fontos szerepet játszanak a hulladékkeletkezés megelőzésében és a textilhulladék környezetvédelmi szempontból optimális kezelésében. Ezeknek az információknak ki kell terjedniük a textiltermékek és lábbelik újrahasználatára vonatkozó intézkedések rendelkezésre állására, a fenntartható fogyasztás környezeti előnyeire, valamint a textilruházati ipar környezeti, egészségügyi és társadalmi hatásaira. A végfelhasználókat arról is tájékoztatni kell, hogy milyen fontos szerepet játszanak a tájékozott, felelős és

¹³ COM(2021) 778 final, 2021. december 9.

fenntartható textilfogyasztási döntések meghozatalában, valamint a textil- és lábbelhulladék környezetvédelmi szempontból optimális kezelésének biztosításában. Ezek a tájékoztatási követelmények a textiltermékekkel kapcsolatban a végfelhasználók tájékoztatására vonatkozóan a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletben¹⁴ és az 1007/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben¹⁵ meghatározott követelményeken túlmenően alkalmazandók. A végfelhasználók tájékoztatása során korszerű információs technológiákat kell alkalmazni. A tájékoztatásra sor kerülhet klasszikus eszközök alkalmazásával, például beltéri és kültéri plakátok vagy a közösségi médiában folytatott kampányok formájában, illetve innovatívabb eszközök alkalmazásával, például weboldalakhoz elektronikus hozzáférést biztosító QR-kódok segítségével.

- (27) A textiltermékek körforgásos jellegének és környezeti fenntarthatóságának növelése, valamint az éghajlatra és a környezetre gyakorolt káros hatások csökkentése érdekében a .../... rendelet [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendelet számát és intézményeit, és egészítsék ki a lábjegyzetet]¹⁶ a textiltermékek környezettudatos tervezésére vonatkozó kötelező követelményeket fog kidolgozni, amelyek – attól függően, hogy a hatásvizsgálat szerint mi lenne előnyös a textiltermékek környezeti fenntarthatósága szempontjából – , szabályozzák a textíliák tartósságát, újrafelhasználhatóságát, javíthatóságát és a szálról szápra történő újrafeldolgozhatóságot, valamint a textiltermékek kötelező újrafeldolgozott szál tartalmát. Szabályozni fogja továbbá az aggodalomra okot adó anyagok jelenlétét annak érdekében, hogy minimalizálhatók és nyomon követhetők legyenek a hulladékkeletkezés csökkentése és az újrafeldolgozás javítása érdekében, valamint hogy a mikroműanyagok kibocsátásának jelentős csökkentése végett megelőzhető, illetve csökkenthető legyen a szintetikus szálak környezetbe jutása. Ugyanakkor a kiterjesztett gyártói felelősségi díjak differenciálása hatékony gazdasági eszköz a fenntarthatóbb textiltervezés ösztönzésére, ami jobb körforgásos tervezést eredményez. A környezettudatos tervezés erőteljes ösztönzése érdekében, figyelembe véve a belső piac célkitűzéseit és az elsősorban kkv-kból álló textilágazat összetételét, a környezettudatos tervezés legfontosabb paraméterei alapján harmonizálni kell a kiterjesztett gyártói felelősségi díjak differenciálására vonatkozó kritériumokat, hogy lehetővé váljon a textiltermékek hulladékhierarchiával összhangban történő kezelése. A díjak környezettudatos tervezési kritériumok szerinti differenciálása a textiltermékekre vonatkozó, a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendelet vagy a textiltermékekre vonatkozó harmonizált fenntarthatósági kritériumokat és mérési módszereket megállapító más uniós jogszabályok alapján elfogadott környezettudatos tervezési követelményeken és azok mérési módszerein kell alapulnia, és csak abban az esetben, ha az utóbbiakat elfogadják. Helyénvaló felhatalmazni a Bizottságot arra, hogy harmonizált szabályokat fogadjon el a díjak differenciálására vonatkozóan annak érdekében, hogy biztosítsa a díjak differenciálására vonatkozó kritériumok említett termék követelményekkel való összehangolását.

¹⁴ HL: Kérjük, hogy az elfogadást követően illesszék be a hivatkozási számot.

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 1007/2011/EU rendelete (2011. szeptember 27.) a textilszálelnevezésekről és a textiltermékek szálösszetételének ehhez kapcsolódó címkézéséről és jelöléséről, valamint a 73/44/EGK tanácsi irányelv és a 96/73/EK és a 2008/121/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 272., 2011.10.18., 1. o.).

¹⁶ HL: Kérjük, hogy az elfogadást követően illesszék be a hivatkozási számot.

- (28) Annak ellenőrzésére, hogy a termelők eleget tesznek-e a tagállamok területén első alkalommal forgalmazott textiltermékből, textilvonatkozású termékből és lábbelikből származó használt termékek és hulladék kezelésének biztosítására vonatkozó pénzügyi és szervezeti kötelezettségeiknek, szükség van arra, hogy az egyes tagállamok nyilvántartást hozzanak létre és kezeljenek, valamint a termelőket kötelezzék arra, hogy nyilvántartásba vetessék magukat. A nyilvántartásba vételi követelményeket és a formátumot Unió-szerte a lehető legnagyobb mértékben harmonizálni kell a nyilvántartásba vétel megkönnyítése érdekében, különösen akkor, ha a termelők különböző tagállamokban első alkalommal forgalmazznak textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket és lábbeliket. A nyilvántartásban szereplő információkat hozzáférhetővé kell tenni azon szervezetek számára, amelyek szerepet játszanak a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségeknek való megfelelés ellenőrzésében és azok érvényesítésében.
- (29) Mivel a textilágazat 99 %-ban kis- és középvállalkozásokból áll, a textiltermékekre, a textilvonatkozású termékekre és a lábbelikekre vonatkozó kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer végrehajtásának az adminisztratív terhek lehető legnagyobb mértékű csökkentésére kell irányulnia. Ezért a kiterjesztett gyártói felelősségeket közösen, a nevükben felelősséget vállaló gyártói felelősségi szervezetek révén kell teljesíteni. A gyártói felelősségi szervezeteknek be kell szerezniük a tagállamok engedélyét, és dokumentumokkal kell igazolniuk többek között azt, hogy rendelkeznek a kiterjesztett gyártói felelősséggel járó költségek fedezéséhez szükséges pénzügyi eszközökkel, valamint hogy teljesítik ezt a felelősséget.
- (30) Az (EU) 2022/2065 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁷ 30. cikkének (1) bekezdése arra kötelezi az olyan online platformokat üzemeltető szolgáltatókat, amelyek lehetővé teszik a fogyasztók számára, hogy távollevők közötti szerződéseket kössenek az uniós fogyasztóknak textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket és lábbeliket kínáló gyártókkal, hogy – mielőtt valamely gyártó igénybe vehetné szolgáltatásaikat – beszerezzenek bizonyos azonosító információkat az adott gyártótól, valamint a gyártó öntanúsítványát, amelyben vállalja, hogy csak olyan termékeket vagy szolgáltatásokat kínál, amelyek megfelelnek az uniós jog alkalmazandó szabályainak. A kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségek hatékony érvényesítésének biztosítása érdekében elő kell írni, hogy az (EU) 2022/2065 rendelet III. fejezete 4. szakaszának hatálya alá tartozó online platformokat üzemeltető szolgáltatóknak be kell szerezniük az említett gyártóktól a – tagállam által ezen irányelv alapján létrehozandó – textilgyártói nyilvántartásba való bejegyzéssel kapcsolatos információkat, a gyártónak az említett nyilvántartásban szereplő nyilvántartási számát/számait, valamint a gyártó öntanúsítványát, amelyben vállalja, hogy csak olyan textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket és lábbeliket kínál, amelyekre alkalmazandók az ezen irányelvben meghatározott kiterjesztett gyártói felelősségi követelmények. Az (EU) 2022/2065 rendelet IV. fejezetében meghatározott végrehajtási szabályok alkalmazandók az ilyen platformokat üzemeltető szolgáltatókra e nyomonkövethetőségi szabályok tekintetében.
- (31) Annak érdekében, hogy a textiltermékek kezelése a 2008/98/EK irányelvben meghatározott hulladékhierarchiának megfelelően történjen, a gyártói felelősségi szervezeteknek biztosítaniuk kell, hogy minden elkülönítetten gyűjtött textiltermék és lábbeli válogatási műveletnek legyen alávetve, amely olyan, újrahasználatra alkalmas

¹⁷ HL L 277., 2022.10.27., 1. o.

árucikkek jönnek létre, amelyek megfelelnek az átvevő használttextil-piacok és az újrafeldolgozási alapanyagok uniós és globális piacai által támasztott igényeknek. Tekintettel a textíliák élettartamának meghosszabbításával járó nagyobb környezeti előnyökre, a válogatási műveletek fő céljának az újrahasználatnak kell lennie, amelyet az újrafeldolgozás céljából történő válogatás követ, amennyiben a termékek szakmailag nem tekinthető újrafelhasználhatónak. Ezeket a válogatási követelményeket a Bizottságnak prioritásként kell kidolgoznia az újrafelhasználható textíliákra és az újrafeldolgozott textíliákra a hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó harmonizált uniós kritériumok részeként, beleértve a gyűjtési ponton esetlegesen elvégzett kezdeti válogatást is. Az ilyen harmonizált kritériumoknak biztosítaniuk kell a begyűjtött frakciók, valamint a válogatáshoz, a hulladékhasznosítási műveletekhez és a másodlagos nyersanyagokhoz szükséges határokon átnyúló anyagáramlások következetességét és kiváló minőségét, ami megkönnyíti az újrahasználati és újrafeldolgozási értékláncok bővítését. Nem tekintendő hulladéknak azok a használt ruhák, amelyeket az újrahasználat foglalkozó gazdasági szereplők vagy a szociális vállalkozások és a szociális gazdaság szervezetei a végfelhasználóktól történő begyűjtés helyén szakmailag újrahasználatra alkalmasnak minősítettek. Amennyiben az újrahasználat vagy újrafeldolgozás műszakilag nem lehetséges, a hulladékhierarchiát továbbra is alkalmazni kell, lehetőség szerint elkerülve a hulladéklerakást, különösen a metánkibocsátás forrásául szolgáló, biológiailag lebomló textíliák esetében, és energetikai hasznosítást alkalmazva az égetés során.

- (32) A használt és hulladék textíliák EU-n kívülre irányuló exportja folyamatosan növekszik, és az EU-ban keletkező, használat utáni textíliák újrahasználati piacának legnagyobb részét az export teszi ki. Tekintettel arra, hogy az elkülönített gyűjtés 2025-ig történő bevezetését követően jelentősen meg fog nőni az összegyűjtött textilhulladék mennyisége, a magas szintű környezetvédelem biztosítása érdekében fontos fokozni kell azokat az erőfeszítéseket, amelyek a harmadik országokba irányuló, nem hulladékként feltüntetett illegális hulladékszállítás elleni küzdelemre irányulnak. Az (EU) .../... rendeletre [*Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a hulladékszállításról szóló rendelet számát és intézményeit, és egészítsék ki a lábjegyzetet*]¹⁸ építve, valamint szem előtt tartva a használat utáni textíliák fenntartható kezelésének biztosítására és az illegális hulladékszállítás elleni küzdelemre irányuló célkitűzést, rendelkezni kell arról, hogy az elkülönítetten gyűjtött használt textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket és lábbeliket szállításuk előtt válogatási műveletnek vessék alá. Rendelkezni kell továbbá arról, hogy minden elkülönítetten gyűjtött használt textiltermék, textilvonatkozású termék és lábbeli hulladéknak minősüljön és a hulladékra vonatkozó uniós jogszabályok – többek között a hulladékszállításról szóló jogszabály – hatálya alá tartozzon mindaddig, amíg át nem esik egy olyan válogatási műveleten, amelyet az újrahasználati és újrafeldolgozási célú válogatás tekintetében képzett gazdasági szereplő végzett el. A válogatást a harmonizált válogatási követelményekkel összhangban kell elvégezni, amelyek olyan, kiváló minőségű újrahasználatos frakciót állítanak elő, amely kielégíti az EU-ban és világszerte az átvevő használttextil-piacok igényeit, valamint a használt áruk és a hulladék megkülönböztetésére vonatkozó kritériumok meghatározásával kell végrehajtani. A használt textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik szállítmányait olyan információknak kell kísérniük, amelyek igazolják, hogy ezek a

¹⁸ HL: Kérjük, hogy az elfogadást követően illesszék be a hivatkozási számot.

termékek válogatási vagy újrahasználatra való előkészítési műveletből származnak, és hogy a termékek újrahasználatra alkalmasak.

- (33) Az ebben az irányelvben meghatározott célértékek eléréséhez a tagállamoknak felül kell vizsgálniuk az élelmiszer-pazarlás megelőzésére irányuló programjaikat, hogy azok olyan új intézkedéseket tartalmazzanak, amelyekben a köz- és a magánszektor több partnere is részt vesz olyan összehangolt intézkedések meghozatalával, amelyek a meghatározott kritikus pontok, valamint az élelmiszer-pazarláshoz vezető attitűdök és magatartásformák kezelésére irányulnak. E programok előkészítése során a tagállamok meríthetnek az élelmiszer-pazarlással foglalkozó polgári vitacsoport ajánlásaiból.
- (34) Az élelmiszer-pazarlás megelőzését célzó intézkedések egyértelmű elszámoltathatósága és irányítása elengedhetetlen a változás előidézéséhez és az ebben az irányelvben meghatározott célértékek elérésére irányuló intézkedések hatékony összehangolásának biztosításához. Mivel számos hatóság és a tagállamokban az élelmiszer-pazarlás elleni küzdelemben részt vevő különböző érdekelt felek közös menetrendet követnek, szükség van egy kijelölt illetékes hatóságra, amely a nemzeti szintű intézkedések átfogó koordinációjáért felel.
- (35) Uniós szinten javítani kell a használat utáni települési textilhulladék kezelésére vonatkozó információk részletességét annak érdekében, hogy hatékonyabban legyen nyomon követhető a termékek újrahasználat, beleértve a textiltermékek újrahasználatát és újrahasználatra való előkészítését, többek között tekintettel a teljesítménycélok jövőbeli esetleges meghatározására. Az újrahasználatra és újrahasználatra való előkészítésre vonatkozó adatok kulcsfontosságú adatáramlást jelentenek a hulladékkeletkezés és a gazdasági növekedés szétválasztásának nyomon követése, valamint a fenntartható, inkluzív és körforgásos gazdaságra való átállás szempontjából. Ezért ezeket az adatáramlásokat az Európai Környezetvédelmi Ügynökségnek kell irányítania.
- (36) A 2008/98/EK irányelv 9. cikkének (8) bekezdésében foglalt, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazást az élelmiszer-hulladék szintjének egységes mérésére vonatkozó közös módszertan és minimális minőségi követelmények tekintetében – kisebb kiigazításokkal – át kell helyezni egy olyan új cikkbe, amelynek tárgya kifejezetten az élelmiszer-hulladék keletkezésének megelőzése.
- (37) Annak érdekében, hogy a 2008/98/EK irányelvben felsorolt Kombinált Nomenklatúra-kódok összhangba kerüljenek a 2658/87/EGK tanácsi rendelet 1. mellékletében felsorolt kódokkal, a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el a 2008/98/EK irányelv IVc. mellékletének módosítására vonatkozóan. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak megfelelően kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.
- (38) A 2008/98/EK irányelv egységes végrehajtási feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni a 22b. cikk (4) bekezdésében meghatározott tájékoztatási követelményeken alapuló nyilvántartásba vétel

harmonizált formátuma, a 22c. cikk (3) bekezdése a) pontjának alkalmazására vonatkozó díjdifferenciálási kritériumok, valamint a 22c. cikk (6) bekezdésének c) pontjában említett elkülönített gyűjtési arány kiszámításának és ellenőrzésének módszertana tekintetében. Ezeket a végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek¹⁹ megfelelően kell gyakorolni.

(39) A 2008/98/EK irányelvet ezért ennek megfelelően módosítani kell.

(40) Mivel ezen irányelv céljait – nevezetesen az élelmiszer- és textilhulladék-gazdálkodás környezeti fenntarthatóságának javítását, valamint a használt és hulladék textíliák belső piacon való szabad mozgásának biztosítását – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, hanem azok léptékük és hatásaik miatt csak uniós szinten valósíthatók meg, az Unió intézkedéseket fogadhat el az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl a szubszidiaritással kapcsolatos e cél eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

Módosítások

A 2008/98/EK irányelv a következőképpen módosul:

1. A 2. cikk (1) bekezdésének a) pontja helyébe a következő szöveg lép:

„a) a légkörbe kibocsátott gáz-halmazállapotú anyagok, valamint a 2009/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek* megfelelően geológiai tárolás céljából leválasztott és szállított szén-dioxid;

* Az Európai Parlament és a Tanács 2009/31/EK irányelve (2009. április 23.) a szén-dioxid geológiai tárolásáról, valamint a 85/337/EGK tanácsi irányelv, a 2000/60/EK, a 2001/80/EK, a 2004/35/EK, a 2006/12/EK és a 2008/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az 1013/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 140., 2009.6.5., 114. o.)”

2. A 3. cikk a következő bekezdésekkel egészül ki:

„4b. »a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilvervezésű termékek és lábbelik gyártója«: bármely gyártó, importőr vagy forgalmazó, illetve más természetes vagy jogi személy, kivéve azokat, akik a IVc. mellékletben felsorolt használt textil- és lábbelitermékeket, valamint az ilyen használt termékekből vagy hulladékból, illetve azok részeiből származó, a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékeket, textilvervezésű termékeket és lábbeliket értékesítenek, a 10 főnél kevesebb személyt foglalkoztató és legfeljebb 2 millió EUR éves árbevétellel és mérlegfőösszeggel rendelkező vállalkozásokat, valamint a személyre szabott termékeket előállító önálló vállalkozó szabókat, amelyek/akik – az alkalmazott értékesítési technikától függetlenül, ideértve a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv* 2. cikkének 7. bekezdésében meghatározott távollevők között kötött szerződéseket – vagy:

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

a) valamely tagállamban letelepedettek, és a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket és lábbeliket saját nevük vagy védjegyük alatt gyártanak, illetve terveztetnek vagy gyártatnak, és első alkalommal saját nevük vagy védjegyük alatt forgalmaznak az adott tagállam területén;

b) valamely tagállamban letelepedettek, és saját nevük vagy védjegyük alatt az adott tagállam területén továbbértékesítik az a) pontban említett más termelők által gyártott, a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket és lábbeliket, amelyeken nem szerepel a gyártó neve, márkanéve vagy védjegye;

c) valamely tagállamban letelepedettek, és a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket és lábbeliket első alkalommal az adott tagállamban egy másik tagállamból vagy harmadik országból üzletszerűen értékesítik; vagy

d) a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket és lábbeliket távközlő eszközök alkalmazásával közvetlenül értékesíti valamely tagállamban a végfelhasználóknak, beleértve a magánháztartásokat vagy az egyéb felhasználókat is, és egy másik tagállamban vagy harmadik országban telepedtek le;

4c. »forgalmazás«: valamely termék kereskedelmi tevékenység keretében történő rendelkezésre bocsátása az uniós piacon értékesítés vagy használat céljára, akár térítésmentesen, akár ellenérték fejében;

4d. »gyártói felelősségi szervezet«: jogi személy, amely pénzügyi, illetve pénzügyi és működési szempontból a termelők nevében megszervezi a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségek teljesítését;

4e. »online platform«: az (EU) 2022/2065 európai parlamenti és tanácsi rendelet** 3. cikkének i. pontjában meghatározott online platform;

4f. »fogyasztó«: természetes személy, aki olyan célból jár el, amely kívül esik kereskedelmi, ipari, kézműipari vagy szakmai tevékenysége körén;

* Az Európai Parlament és a Tanács 2011/83/EU irányelve (2011. október 25.) a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 304., 2011.11.22., 64. o.).

** Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2065 rendelete (2022. október 19.) a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról (HL L 277., 2022.10.27., 1. o.).”

3. A 9. cikk (1) bekezdésének g) és h) pontját, valamint (5), (6) és (8) bekezdését el kell hagyni.

4. A rendelet szövege a következő 9a. cikkel egészül ki:

Az élelmiszer-hulladék keletkezésének megelőzése

- (1) A tagállamok megfelelő intézkedéseket hoznak annak érdekében, hogy az elsődleges termelésben, a feldolgozásban és a gyártásban, az élelmiszerek kiskereskedelmében és egyéb forgalmazásában, az éttermekben és az étkeztetésben, valamint a háztartásokban megelőzhető legyen az élelmiszer-hulladék keletkezése. Ezen intézkedéseknek az alábbiakat kell magukban foglalniuk:
- a) a magatartás megváltoztatására irányuló beavatkozások kidolgozása és támogatása az élelmiszer-pazarlás csökkentése céljából, valamint tájékoztató kampányok az élelmiszer-pazarlás megelőzésével kapcsolatos tudatosság növelése érdekében;
 - b) az élelmiszer-ellátási lánc működésében tapasztalható hatékonysági problémák azonosítása és kezelése, valamint az összes szereplő közötti együttműködés támogatása, biztosítva ugyanakkor a megelőző intézkedések költségeinek és hasznának méltányos elosztását;
 - c) az élelmiszer-adományozás és az emberi fogyasztásra szánt élelmiszerek egyéb újraosztásának ösztönzése, elsőbbséget biztosítva az emberi fogyasztásra való felhasználásnak az állati takarmányozással és a nem élelmiszer jellegű termékekké való feldolgozással szemben;
 - d) a képzés és a készségfejlesztés támogatása, valamint a finanszírozási lehetőségekhez való hozzáférés megkönnyítése, különösen a kis- és középvállalkozások és a szociális gazdaság szereplői számára.
- A tagállamok biztosítják, hogy az ellátási lánc valamennyi érintett szereplőjét az élelmiszer-ellátási lánc egészében az élelmiszer-hulladék keletkezésének megelőzésében betöltött kapacitásukkal és szerepükkel arányosan vonják be, különös tekintettel a kis- és középvállalkozásokra gyakorolt aránytalan hatás megelőzésére.
- (2) A tagállamok nyomon követik és értékelik az élelmiszer-pazarlás megelőzésére irányuló intézkedéseik végrehajtását, beleértve a (4) bekezdésben említett élelmiszerhulladék-csökkentési céloknak való megfelelést is azáltal, hogy a (3) bekezdéssel összhangban megállapított módszertan alapján mérik az élelmiszer-hulladék szintjét.
- (3) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 38a. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el abból a célból, hogy kiegészítse ezt az irányelvet az élelmiszer-hulladék szintjének egységes mérésére vonatkozó közös módszertan és minimális minőségi követelmények megállapítása tekintetében.
- (4) A tagállamok megteszik a szükséges és megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy 2030. december 31-ig nemzeti szinten elérjék az élelmiszer-pazarlás csökkentésére vonatkozó alábbi célértékeket:
- a) a feldolgozás és a gyártás során keletkező élelmiszer-hulladék mennyiségének 10 %-os csökkentése a 2020-ban keletkezett mennyiséghez képest;
 - b) az élelmiszerek kiskereskedelmében és egyéb forgalmazásában, az éttermekben és az étkeztetésben, valamint a háztartásokban együttesen az egy főre jutó élelmiszer-hulladék keletkezésének 30 %-os csökkentése a 2020-ban keletkezett mennyiséghez képest.

- (5) Amennyiben egy tagállam a 2020-at megelőző referenciaévre vonatkozóan olyan adatokat tud szolgáltatni, amelyeket az (EU) 2019/1597 felhatalmazáson alapuló bizottsági határozatban meghatározott, az élelmiszer-hulladék szintjének egységes mérésére vonatkozó módszertanhoz és minimális minőségi követelményekhez hasonló módszerekkel gyűjtöttek, korábbi referenciaév is alkalmazható. A tagállam az ezen irányelv hatálybalépésétől számított 18 hónapon belül értesíti a Bizottságot és a többi tagállamot arról a szándékáról, hogy egy korábbi referenciaévet kíván használni, és a Bizottság rendelkezésére bocsátja az adatokat és a gyűjtésükhöz használt mérési módszereket.
- (6) Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az adatok nem felelnek meg az (5) bekezdésben meghatározott feltételeknek, az (5) bekezdéssel összhangban küldött értesítés kézhezvételétől számított hat hónapon belül határozatot fogad el, amelyben felkéri a tagállamot, hogy a 2020-as évet vagy egy, a tagállam által javasolt évtől eltérő évet használja referenciaévként.
- (7) A Bizottság 2027. december 31-ig felülvizsgálja a (4) bekezdésben meghatározott, 2030-ig elérendő célértékeket azzal a céllal, hogy adott esetben módosítsa és/vagy kiterjessze őket az élelmiszer-ellátási lánc más szakaszaira, és mérlegelje a 2030 utáni időszakra szóló új célértékek kitűzését. E célból a Bizottság jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyet adott esetben jogalkotási javaslat kísér.”

5. A 11. cikk (1) bekezdése harmadik mondatának helyébe a következő szöveg lép:
„A 10. cikk (2) és (3) bekezdésére figyelemmel a tagállamok elkülönített hulladékgyűjtési rendszert hoznak létre legalább a papír, a fém, a műanyag és az üveg tekintetében.”

6. A 11b. cikk (1) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:
„(1) A 9a. cikk (4) bekezdése, a 11. cikk (2) bekezdésének c), d) és e) pontja, valamint a 11. cikk (3) bekezdése szerinti célértékek elérése terén tett előrehaladásról a Bizottság az Európai Környezetvédelmi Ügynökséggel együttműködve jelentést készít legkésőbb három évvel minden egyes, az említett rendelkezésekben megállapított határidő lejártá előtt.”

7. A szöveg a következő 22a–22d. cikkel egészül ki:

„22a. cikk

A textiltermékekre vonatkozó kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a gyártók kiterjesztett gyártói felelősséget vállalnak az általuk valamely tagállam területén első alkalommal forgalmazott, a IVc. mellékletben felsorolt háztartási textiltermékek, ruházati cikkek, kellékek és tartozékok, és lábbelik, ruházati cikkek, kellékek és tartozékok (a továbbiakban: textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik) tekintetében, összhangban a 8. és 8a. cikkel.
- (2) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 38a. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az ezen irányelv IVc. mellékletének módosítására vonatkozóan annak érdekében, hogy az ezen irányelv IVc. mellékletében felsorolt Kombinált Nomenklatura-kódok összhangba kerüljenek a 2658/87/EGK tanácsi rendelet* 1. mellékletében felsorolt kódokkal.

- (3) A tagállamok egyértelműen meghatározzák az (1) bekezdésben említett kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer végrehajtásában, nyomon követésében és ellenőrzésében részt vevő érintett szereplők szerepét és felelősségi körét.
- (4) A tagállamok biztosítják, hogy a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik gyártói fedezzék a következők költségeit:
- a) a IVc. mellékletben felsorolt használt és hulladék textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik gyűjtése és az azt követő hulladékgazdálkodás, amelyek a következőket foglalják magukban:
 1. az ilyen használt termékek újrahasználat céljából történő gyűjtése, valamint a hulladéktermékek elkülönített gyűjtése újrahasználatra és újrafeldolgozásra való előkészítés céljából a 22c. és 22d. cikkel összhangban,
 2. az 1. pont szerinti összegyűjtött rakományok szállítása újrahasználatra, újrahasználatra való előkészítésre és újrafeldolgozási műveletekre történő későbbi válogatás céljából a 22d. cikkel összhangban,
 3. az 1. pont szerinti összegyűjtött rakományok válogatása, újrahasználatra való előkészítése, újrafeldolgozása és a rajtuk végzett egyéb hasznosítási műveletek, valamint ártalmatlanításuk,
 4. a 22c. cikk (5) és (11) bekezdésében említett gyűjtési rendszer részét képező szociális vállalkozások és más, hulladékkezelőktől eltérő gazdasági szereplők által előállított hulladéknak az 1. és 2. pont szerinti gyűjtése, szállítása és kezelése;
 - b) a begyűjtött vegyes települési hulladék összetételére vonatkozó felmérés elvégzése a 22d. cikk (6) bekezdésével összhangban;
 - c) tájékoztatás a textiltermékek és lábbelik vonatkozásában a fenntartható fogyasztásáról, a hulladékkezelés megelőzéséről, az újrahasználatról, az újrahasználatra való előkészítésről, az újrafeldolgozásról, az egyéb hasznosításról és az ártalmatlanításról a 22c. cikk (13), (14) és (17) bekezdésével összhangban;
 - d) adatgyűjtés és jelentéstétel az illetékes hatóságoknak a 37. cikkel összhangban;
 - e) az uniós állami támogatási szabályok sérelme nélkül a válogatási és újrafeldolgozási folyamatok javítását célzó kutatás és fejlesztés támogatása, különösen a szálak szerinti újrafeldolgozás fokozása érdekében.
- (5) A tagállamok biztosítják, hogy a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik gyártói fedezzék az e cikk (4) bekezdésében említett költségeket a IVc. mellékletben felsorolt, a 22c. cikk (5) és (11) bekezdésével összhangban létrehozott gyűjtőhelyeken elhelyezett használt és hulladék textiltermékekkel, textilvonatkozású termékekkel és lábbelikkal kapcsolatban, amennyiben ezeket a termékeket [*Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a jelen módosító irányelv hatálybalépésének dátumát*] után hozták forgalomba első alkalommal valamely tagállam területén.
- (6) A (4) bekezdés szerint fedezendő költségek nem haladhatják meg a nevezett bekezdésben említett szolgáltatások költséghatékony módon történő nyújtásához szükséges költségeket, és gondoskodni kell arról, hogy megállapításuk átlátható módon történjen az érintett szereplők között.

- (7) Az (EU) 2022/2065 rendelet 30. cikke (1) bekezdése d) és e) pontjának való megfelelés céljából a tagállamok biztosítják, hogy az említett rendelet III. fejezete 4. szakaszának hatálya alá tartozó – a fogyasztók számára a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket és lábbeliket az uniós fogyasztók számára kínáló gyártókkal távollévők között kötött szerződések létrehozását lehetővé tevő – online platformot üzemeltető szolgáltatók megszerezzék a következő információkat a gyártóktól:
- a gyártók 22b. cikk szerinti nyilvántartásba vételére vonatkozó információk a fogyasztó tartózkodási helye szerinti tagállamban, valamint a gyártó nyilvántartási száma(i) az adott nyilvántartásban;
 - a gyártó öntanúsítása, amelyben kötelezettséget vállal arra, hogy kizárólag a IVc. mellékletben felsorolt olyan textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket és lábbeliket kínál, amelyek tekintetében a fogyasztó tartózkodási helye szerinti tagállamban teljesülnek az e cikk (1) és (4) bekezdésében és a 22c. cikk (1) bekezdésében foglalt, kiterjesztett gyártói felelősségre vonatkozó követelmények.
- (8) A tagállamok biztosítják, hogy a 8., 8a. és 22a–22d. cikknek megfelelően [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be az e módosító irányelv hatálybalépését harminc hónappal követő dátumot]-ig létrehozzák az e cikk (1) bekezdésében meghatározott kiterjesztett gyártói felelősségi rendszereket.

22b. cikk

A textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik gyártóinak nyilvántartása

- (1) A tagállamok létrehozzák a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik gyártóinak nyilvántartását annak nyomon követése érdekében, hogy e gyártók megfelelnek-e a 22a. cikknek és a 22c. cikk (1) bekezdésének.
- A tagállamok biztosítják, hogy a nyilvántartás tartalmazzon más nemzeti nyilvántartásokra mutató linkeket, megkönnyítendő a gyártók nyilvántartásba vételét valamennyi tagállamban.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy a gyártók számára kötelező legyen bejegyeztetni magukat az (1) bekezdésben említett nyilvántartásba. E célból a tagállamok előírják a gyártók számára, hogy nyilvántartásba vétel iránti kérelmet nyújtsanak be minden olyan tagállamban, ahol első alkalommal teszik elérhetővé a piacon a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket és lábbeliket.
- (3) A tagállamok csak akkor engedélyezik a gyártók számára, hogy területükön első alkalommal forgalmazzák a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket és lábbeliket, amennyiben a gyártókat, illetve engedélyezés esetén a kiterjesztett gyártói felelősség tekintetében meghatalmazott képviselőiket az adott tagállamban nyilvántartásba vették.
- (4) A nyilvántartásba vételre vonatkozó kérelemnek tartalmaznia kell a következő információkat:
- az a név, védjegy és márkanevek (ha van), amelyek alatt a gyártó a tagállamban tevékenykedik, valamint a gyártó címe – irányítószám, település,

utca, házszám, ország –, telefonszáma, ha van, webcíme és e-mail-címe, valamint az egyedüli kapcsolattartó pontjának neve;

- b) a gyártó nemzeti azonosító kódja, beleértve a cégnyilvántartási számot vagy azzal egyenértékű hivatalos nyilvántartási számot, valamint az uniós vagy nemzeti adóazonosító számot;
 - c) a IVc. mellékletben felsorolt azon textiltermékek, textilvonatközös termékek és lábbelik Kombinált Nomenklátúra-kódjai, amelyeket a gyártó első alkalommal kíván forgalmazni az adott tagállam területén;
 - d) a gyártói felelősségi szervezet neve és adatai – irányítószám, település, utca, házszám, ország, telefonszám, webcím és e-mail-cím –, nemzeti azonosító kódja, cégjegyzékszáma vagy azzal egyenértékű hivatalos nyilvántartási száma, a gyártói felelősségi szervezet uniós vagy nemzeti adóazonosító száma, valamint a képviselt gyártó általi megbízás;
 - e) a gyártó vagy a gyártói felelősségi szervezet nyilatkozata arról, hogy a megadott információk megfelelnek a valóságnak.
- (5) A tagállamok biztosítják, hogy az e cikk szerinti kötelezettségeket a gyártó nevében egy gyártói felelősségi szervezet teljesíteni tudja.
- Amennyiben a gyártó egy gyártói felelősségi szervezetet jelölt ki, az e cikkben foglalt kötelezettségeket az adott szervezetnek is értelemszerűen teljesítenie kell, kivéve, ha a tagállam másként rendelkezik.
- (6) A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóság:
- a) a (2) bekezdés szerinti gyártói nyilvántartásba vétel iránti kérelmeket elektronikus adatfeldolgozó rendszeren keresztül fogadja, amellyel kapcsolatban a részletes információkat elérhetővé kell tenni az illetékes hatóság honlapján;
 - b) a (4) bekezdésben meghatározott valamennyi információ benyújtását követően legfeljebb 12 héten belül elvégzi a nyilvántartásba vételt, és nyilvántartási számot ad;
 - c) részletes szabályokat állapíthat meg a nyilvántartásba vételi követelmények és eljárás tekintetében, anélkül, hogy a (4) bekezdésben foglaltakon túlmenően további lényegi követelményeket írna elő;
 - d) költségalapú és arányos díjakat számíthat fel a gyártóknak a (2) bekezdésben foglalt kérelmek feldolgozásáért.
- (7) Az illetékes hatóság elutasíthatja vagy visszavonhatja a gyártó nyilvántartásba vételét, ha a gyártó nem nyújtja be a (4) bekezdésben említett információkat és a kapcsolódó igazoló dokumentumokat, vagy azok nem elégségesek, vagy ha a gyártó már nem felel meg a (4) bekezdés d) pontjában meghatározott követelményeknek.
- (8) A tagállamok előírják a gyártó vagy adott esetben a gyártói felelősségi szervezet számára, hogy indokolatlan késedelem nélkül értesítse az illetékes hatóságot nyilvántartásban a (4) bekezdés d) pontjának megfelelően szereplő információkban bekövetkezett bármely változásról, valamint a nyilvántartásban rögzített textil- és lábbelitermékek adott tagállam területén első alkalommal történő forgalmazásának végleges beszüntetéséről. Megszűnése esetén a gyártót törölni kell a gyártók nyilvántartásából.

- (9) Amennyiben a gyártók nyilvántartásában szereplő információk nem nyilvánosan hozzáférhetők, a tagállamok biztosítják, hogy az online platformot üzemeltető szolgáltatók, amelyek lehetővé teszik a fogyasztók számára, hogy távollevők közötti szerződéseket kössenek a gyártókkal, díjmentesen hozzáférjenek a nyilvántartáshoz.
- (10) A Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogad el, amelyekben az e cikk (4) bekezdésében meghatározott tájékoztatási követelmények alapján meghatározza a nyilvántartásba vétel harmonizált formátumát. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 39. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

22c. cikk

A textiltermékek gyártói felelősségi szervezetei

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik gyártói kijelöljenek egy gyártói felelősségi szervezetet, hogy a nevükben teljesítse a 22a. cikkben meghatározott kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségeiket.
- (2) A tagállamok előírják, hogy azok a gyártói felelősségi szervezetek, amelyek a 8a. cikk (3) bekezdésével, a 22a. cikkel, a 22b. cikkel, a 22d. cikkel és e cikkel összhangban a gyártók nevében kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségeket kívánnak teljesíteni, beszerezzék az illetékes hatóság engedélyét.
- (3) A tagállamok előírják a gyártói felelősségi szervezetek számára annak biztosítását, hogy a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik gyártói által részükre fizetett pénzügyi hozzájárulások:
- az érintett termékek tömegén alapuljanak, és a IVc. melléklet 1. részében felsorolt textiltermékek esetében a(z) .../... európai parlamenti és tanácsi rendelet [*Kiadóhivatal: kérjük, az elfogadást követően illesszék be a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendelet számát*]** alapján elfogadott, a textilhulladék megelőzése és a textiltermékek hulladékhiarchiával összhangban történő kezelése szempontjából leginkább releváns környezettudatos tervezési követelmények és az említett rendelet alapján elfogadott kritériumoknak megfelelő mérési módszerek alapján, illetve a textiltermékekre vonatkozó harmonizált fenntarthatósági kritériumokat és mérési módszereket megállapító egyéb uniós jogszabályok alapján differenciálják őket, és biztosítsák a textiltermékek környezeti fenntarthatóságának és körforgásos jellegének javítását;
 - kiigazításra kerüljenek oly módon, hogy figyelembe vegyék a gyártói felelősségi szervezeteknek az újrahasználatból, az újrahasználatra való előkészítésből vagy az újrafeldolgozott textilhulladékból eredő másodlagos nyersanyagok értékéből származó bevételeit;
 - garantálják a gyártók számára, hogy származási országuktól vagy méretüktől függetlenül egyenlő bánásmódban részesüljenek anélkül, hogy aránytalan terhet rónának a IVc. mellékletben felsorolt kis mennyiségű textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik gyártóira, beleértve a kis- és középvállalkozásokat is.
- (4) Szükség esetén a belső piac torzulásának elkerülése és a(z) .../... rendelet [*Kiadóhivatal: kérjük, az elfogadást követően illesszék be a fenntartható termékek*

környezettudatos tervezéséről szóló rendelet számát] 5. cikkével összefüggésben értelmezett 4. cikke alapján elfogadott környezettudatos tervezési követelményekkel való összhang biztosítása érdekében a Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogadhat el, amelyekben meghatározza az e cikk (3) bekezdése a) pontjának alkalmazására vonatkozó díjdifferenciálási kritériumokat. Az említett végrehajtási jogi aktus – amelyet az ezen irányelv 39. cikkének (2) bekezdése szerinti vizsgálóbizottsági eljárással összhangban kell elfogadni – nem érintheti a hozzájárulások mértékének pontos meghatározását.

- (5) A tagállamok biztosítják, hogy a gyártói felelősségi szervezetek elkülönített gyűjtési rendszert hozzanak létre a IVc. mellékletben felsorolt használt és hulladék textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik számára, tekintet nélkül azok jellegére, anyagösszetételére, állapotára, nevére, márkájára, védjegyére vagy származására, mégpedig annak a tagállamnak a területén, ahol ezeket a termékeket első alkalommal forgalmazzák. Az elkülönített gyűjtési rendszer:
- a) feljánlja az ilyen használt és hulladék textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik gyűjtését a (6) bekezdés a) pontjában említett szervezetek számára, és gondoskodik az ilyen használt és hulladék textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik gyűjtéséhez és szállításához szükséges gyakorlati intézkedésekről, beleértve a megfelelő gyűjtő- és szállítókonténereknek az összekapcsolt gyűjtőhelyek (»összekapcsolt gyűjtőhelyek«) számára történő ingyenes rendelkezésre bocsátását;
 - b) biztosítja a használt és hulladék textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik ingyenes begyűjtését az összekapcsolt gyűjtőhelyeken, olyan gyakorisággal, amely arányban áll a lefedett területtel, valamint az adott gyűjtőhelyeken rendszerint begyűjtött, használt és hulladék textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik mennyiségével;
 - c) biztosítja a szociális vállalkozások és más, hulladékkezelőktől eltérő gazdasági szereplők által az ilyen textiltermékekből, textilvonatkozású termékekből és lábbelikből termelt hulladéknak az összekapcsolt gyűjtőhelyek révén történő ingyenes begyűjtését.

A gyártói felelősségi szervezetek közötti koordináció továbbra is az uniós versenyszabályok hatálya alá tartozik.

- (6) A tagállamok biztosítják, hogy az (5) bekezdésben említett gyűjtési rendszer:
- a) a hatóságok nevében eljáró gyártói felelősségi szervezetek és hulladékgazdálkodással foglalkozó szereplők által az alábbiak közül egy vagy több szereplővel együttműködésben létrehozott gyűjtőhelyekből álljon: szociális vállalkozások és szociális gazdasági szervezetek, forgalmazók, hatóságok vagy a IVc. mellékletben felsorolt használt és hulladék textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik begyűjtését a nevükben végző harmadik felek, valamint egyéb önkéntes gyűjtőhelyek;
 - b) lefedje a tagállam teljes területét, figyelembe véve a népesség méretét és sűrűségét, a IVc. mellékletben felsorolt használt és hulladék textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik várható mennyiségét, a végfelhasználók számára való hozzáférhetőséget és a hozzájuk való közelséget, és ne korlátozódjon olyan területekre, ahol nyereséges e termékek begyűjtése és későbbi kezelése;

- c) tartsa fenn az elkülönített gyűjtési arány tartós növelését a műszakilag megvalósítható szintek elérése érdekében, figyelembe véve a bevált gyakorlatokat.
- (7) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a (6) bekezdés c) pontjában említett gyűjtési arány kiszámítása a (8) és (9) bekezdéssel összhangban történjen.
- (8) A (6) bekezdés c) pontjában említett elkülönített gyűjtési arányt az adott tagállamban egy adott naptári évben az (5) bekezdéssel összhangban összegyűjtött, a IVc. mellékletben felsorolt hulladék textiltermék, textilvonatkozású termék és lábbeli tömegének és a vegyes települési hulladékként keletkező és gyűjtött hulladék textiltermék, textilvonatkozású termék és lábbeli tömegének hányadosaként kell kiszámítani.
- (9) A Bizottság elfogadja az e cikk (6) bekezdés c) pontjában említett elkülönített gyűjtési arány kiszámítására és ellenőrzésére szolgáló módszertant meghatározó végrehajtási jogi aktust. E végrehajtási jogi aktust a 39. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében fogadja el.
- (10) A tagállamok biztosítják, hogy a gyártói felelősségi szervezetek ne utasíthassák el a szociális vállalkozásoknak és az újrahasználatl foglalkozó egyéb gazdasági szereplőknek az (5) bekezdés alapján létrehozott elkülönített gyűjtési rendszerben való részvételét.
- (11) Az (5) bekezdés a) és b) pontjának, valamint a (6) bekezdés a) pontjának sérelme nélkül a tagállamok gondoskodnak arról, hogy a szociális vállalkozások fenntarthatassák és működtethessék saját elkülönített gyűjtőhelyeiket, valamint hogy egyenlő vagy preferenciális elbánásban részesüljenek az elkülönített gyűjtőhelyek helyszínén. A tagállamok biztosítják, hogy a (6) bekezdés a) pontjával összhangban az összekapcsolt gyűjtőhelyek részét képező szociális vállalkozások és szociális gazdasági szervezetek ne legyenek kötelesek átadni a IVc. mellékletben felsorolt, begyűjtött használt és hulladék textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket és lábbeliket a gyártói felelősségi szervezetnek.
- (12) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy az (5), (6) és (11) bekezdéssel összhangban létrehozott gyűjtőhelyekre ne vonatkozzanak az ezen irányelvben foglalt nyilvántartásba vételi vagy engedélyezési követelmények.
- (13) A tagállamok biztosítják, hogy a 8a. cikk (2) bekezdésében említett információkon kívül a gyártói felelősségi szervezetek a végfelhasználók, különösen a fogyasztók rendelkezésére bocsássák a textiltermékek és lábbelik fenntartható fogyasztására, újrahasználatára és életciklus végi kezelésére vonatkozó alábbi információkat azon, a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik tekintetében, amelyeket a gyártók a tagállamok területén forgalmaznak:
- a) a fogyasztók szerepe a hulladékkeletkezés megelőzéséhez való hozzájárulásban, beleértve a bevált gyakorlatokat is, különösen a fenntartható fogyasztási minták előmozdítása és a termékek használat alatti gondos ápolásának előmozdítása révén;
- b) a textíliákhoz és lábbelikhez rendelkezésre álló újrahasználati és javítási intézkedések;
- c) a fogyasztók szerepe a használt és hulladék textíliák és lábbelik elkülönített gyűjtésében;

- d) a textilgyártásnak a környezetre, az emberi egészségre, valamint a szociális és emberi jogokra gyakorolt hatása, különös tekintettel a „fast fashion” gyakorlatokra és a fogyasztásra, az újrafeldolgozásra és egyéb hasznosításra és ártalmatlanításra, valamint a textil- és lábbelihulladék nem megfelelő eldobására, például a szemetelésre vagy a vegyes települési hulladékba való kidobásra.
- (14) A tagállamok biztosítják, hogy a gyártói felelősségi szervezet rendszeresen rendelkezésre bocsássa a (13) bekezdésben említett információkat, hogy az információk naprakészek legyenek, és a következők útján bocsássák őket rendelkezésre:
- a) weboldal vagy más elektronikus kommunikációs eszköz;
 - b) információk a nyilvános tereken;
 - c) oktatási programok és kampányok;
 - d) útmutatás a felhasználók és a fogyasztók számára könnyen érthető nyelven vagy nyelveken.
- (15) Amennyiben valamely tagállamban több gyártói felelősségi szervezet is engedéllyel rendelkezik kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségek gyártók nevében történő teljesítésére, a tagállamok biztosítják, hogy e szervezetek tevékenysége a IVc. mellékletben felsorolt használt és hulladék textiltermékekre, textilvonatkozású termékekre és lábbelikre vonatkozó elkülönített gyűjtési rendszer helye szerinti tagállam egész területét lefedje. A tagállamok megbízzák az illetékes hatóságot vagy kijelölnek egy független harmadik felet annak felügyeletére, hogy a gyártói felelősségi szervezetek összehangolt módon és az uniós versenyszabályoknak megfelelően teljesítik-e kötelezettségeiket.
- (16) A tagállamok előírják, hogy a gyártói felelősségi szervezeteknek biztosítaniuk kell a birtokukban lévő adatok bizalmas kezelését a szellemi tulajdont képező információk, illetve az egyes gyártókhöz vagy azok meghatalmazott képviselőihez közvetlenül visszavezethető információk tekintetében.
- (17) A tagállamok biztosítják, hogy a gyártói felelősségi szervezetek weboldalaikon a 8a. cikk (3) bekezdésének e) pontjában említett információk mellett közzétegyék a következőket:
- a) legalább évente – a kereskedelmi és ipari titoktartásra is figyelemmel – a forgalomba hozott termékek mennyiségére, a IVc. mellékletben felsorolt használt és hulladék textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik – és többek között az ilyen eladatlan termékek – elkülönített gyűjtésének arányára, az újrahasználat, az újrahasználatra való előkészítés és az újrafeldolgozás arányára vonatkozó információk, külön meghatározva a szálak szerinti újrafeldolgozásnak a gyártói felelősségi szervezet által elért arányát, valamint az egyéb hasznosítási, ártalmatlanítási és kiviteli arányokat;
 - b) a 18. ponttal összhangban kiválasztott, hulladékgazdálkodással foglalkozó szereplők kiválasztási eljárására vonatkozó információk.
- (18) A tagállamok biztosítják, hogy a gyártói felelősségi szervezetek – anélkül, hogy aránytalan terhet rónának a kis- és középvállalkozásokra – átlátható odaítélési kritériumokon alapuló megkülönböztetésmentes kiválasztási eljárást írjanak elő ahhoz, hogy későbbi hulladékkezelés elvégzése érdekében hulladékgazdálkodási szolgáltatásokat szerezzenek be a (6) bekezdés a) pontjában említett,

hulladékgazdálkodással foglalkozó szereplőktől, illetve más, hulladékgazdálkodással foglalkozó szereplőktől.

- (19) A tagállamok biztosítják, hogy a gyártói felelősségi szervezetek éves jelentésre kötelezzék a gyártókat a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékekről, textilvonatkozású termékekről és lábbelikről.

22d. cikk

A textilhulladék kezelése

- (1) A tagállamok 2025. január 1-jéig és a 10. cikk (2) és (3) bekezdésére is figyelemmel biztosítják a textiltermékek elkülönített gyűjtését újrahasználat, újrahasználatra való előkészítés és újrafeldolgozás céljából.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy a begyűjtött textíliák károsodásának és keresztszennyeződésének megelőzése érdekében a textilhulladék összegyűjtésére, be- és kirakodására, szállítására és tárolására szolgáló infrastruktúra és műveletek, valamint a textilhulladék egyéb kezelése – beleértve az ezt követő válogatási és kezelési műveleteket is – védelmet élvezzen az időjárási körülmények és más szennyeződési források ellen. Az elkülönítetten gyűjtött használt és hulladék textíliákat az elkülönített gyűjtési ponton át kell vizsgálni a nem céltermékek vagy -anyagok, illetve a szennyeződés forrását jelentő anyagok azonosítása és eltávolítása érdekében.
- (3) A tagállamok biztosítják, hogy a 22c. cikk (5) bekezdésével összhangban elkülönítetten gyűjtött használt és hulladék textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik begyűjtéskor hulladéknak minősüljenek.

A IVc. mellékletben felsorolt termékektől eltérő textíliák, valamint a IVc. mellékletben felsorolt eladatlan textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik tekintetében a tagállamok biztosítják, hogy a textilanyagok és textiltermékek különböző frakcióit a hulladék keletkezésének helyén elkülönítve tartsák, amennyiben ez az elkülönítés megkönnyíti a későbbi újrahasználatot, újrahasználatra való előkészítést vagy újrafeldolgozást, beleértve a szálak szerinti újrafeldolgozást is, ha a technológiai fejlődés ezt lehetővé teszi.

- (4) A tagállamok biztosítják, hogy a 22c. cikk (5) bekezdése szerint elkülönítetten gyűjtött használt és hulladék textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket és lábbeliket válogatási műveleteknek vessék alá a 4. cikk (1) bekezdésében meghatározott hulladékhierarchiával összhangban történő kezelés biztosítása érdekében.
- (5) A tagállamok biztosítják, hogy a 22c. cikk (5) bekezdése szerint elkülönítetten gyűjtött használt és hulladék textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik megfeleljenek az alábbi követelményeknek:
- a) a válogatási művelet célja újrahasználatra szánt textíliák előállítására és az újrahasználatra való előkészítés;
 - b) az újrahasználati célú válogatási műveletek megfelelő részletességgel válogatják szét a textiltermékeket, és ennek során a közvetlen újrahasználatra alkalmas frakciókat elkülönítik azoktól, amelyeket további újrahasználatra való előkészítési műveleteknek kell alávetni, valamint a fogadó piacra vonatkozó

- naprakész válogatási kritériumok alkalmazásával egy adott újrahasználati piacot céloznak meg;
- c) az újrahasználatra alkalmatlannak ítélt termékeket újrafeldolgozási célra kell válogatni, és amennyiben a technológiai fejlődés ezt lehetővé teszi, kifejezetten a szálak szerinti újrafeldolgozás céljára;
 - d) a válogatási és az azt követő hasznosítási műveletek újrahasználatra szánt eredménye megfelel a 6. cikkben említett, a hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó kritériumoknak.
- (6) A tagállamok 2025. december 31-ig, majd azt követően ötévente felmérést végeznek a begyűjtött vegyes települési hulladék összetételéről, hogy meghatározzák a vegyes települési hulladékban található textilhulladék arányát. A tagállamok biztosítják, hogy a kapott információk alapján az illetékes hatóságok megkövetelhesék a gyártói felelősségi szervezetektől, hogy a 22c. cikk (13) és (14) bekezdésével összhangban hozzanak korrekciós intézkedéseket gyűjtőpont-hálózatuk bővítése és tájékoztatási kampányok folytatása érdekében.
- (7) A tagállamok biztosítják, hogy a használt és a hulladék textíliák megkülönböztetése érdekében a tagállamok illetékes hatóságai ellenőrizhessék a feltehetően hulladéknak minősülő használt textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik szállítmányait a (8) és (9) bekezdésben meghatározott, a IVc. mellékletben felsorolt használt textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik szállítására vonatkozó minimumkövetelményeknek való megfelelés tekintetében, és ennek megfelelően nyomon követhessék azokat.
- (8) A tagállamok biztosítják, hogy a használt textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik üzletszerűen szervezett szállítmányai tegyenek eleget a (9) bekezdésben meghatározott nyilvántartási minimumkövetelményeknek, és azokhoz mellékeljék legalább a következő információkat:
- a) a textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik eladását, illetve tulajdonjogának átruházását igazoló számla vagy szerződés másolata, amely igazolja, hogy azokat közvetlen újrahasználatra szánják, és alkalmasak a közvetlen újrahasználatra;
 - b) az e cikkel és – amennyiben rendelkezésre állnak – a 6. cikk (2) bekezdése alapján elfogadott kritériumokkal összhangban elvégzett előzetes válogatási művelet bizonyítéka, a szállítmányon belüli valamennyi bálára vonatkozó nyilvántartás másolata és a (9) bekezdés szerinti valamennyi nyilvántartási információt tartalmazó jegyzőkönyv formájában;
 - c) a használt textiltermékeket, textilvonatkozású termékeket vagy lábbeliket birtokló, a használt textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik üzletszerű szállítását kezdeményező természetes vagy jogi személy nyilatkozata, miszerint a szállítmány részét képező anyagok egyike sem minősül a 3. cikk (1) bekezdésében meghatározott hulladéknak;
 - d) a szállítás, illetve a be- és kirakodás során a szállítmány megfelelő védelme a károsodás ellen, elsősorban megfelelő csomagolás és a rakomány megfelelő elrendezése révén.
- (9) A tagállamok biztosítják, hogy a használt textiltermékek, textilvonatkozású termékek vagy lábbelik szállítmányai megfeleljenek a következő nyilvántartási minimumkövetelményeknek:

- a) a válogatási vagy újrahasználatra való előkészítési műveletek nyilvántartási adatlapját biztosan, de nem állandó jelleggel kell rögzíteni a csomagoláson;
- b) a nyilvántartási adatlapnak az alábbi adatokat kell tartalmaznia:
 - 1. a bálában lévő termék(ek) leírása, amely azt a legnagyobb válogatási részletességet tükrözi, amelyen a válogatási vagy újrahasználatra való előkészítési műveletek során a textiltermékek átestek, mint például a ruházat típusa, mérete, színe, nem szerinti besorolása, anyagösszetétele,
 - 2. a végső válogatásért vagy újrahasználatra való előkészítésért felelős vállalat neve és címe.

(10) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben egy tagállam illetékes hatóságai megállapítják, hogy a használt textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik tervezett szállítmánya hulladékból áll, a feltehetően hulladéknak minősülő használt textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik megfelelő elemzésének, ellenőrzésének és tárolásának költségei a IVc. mellékletben felsorolt textiltermékek, textilvonatkozású termékek és lábbelik gyártóira, a nevükben eljáró harmadik felekre vagy a szállítást kezdeményező más személyekre legyenek terhelhetők.

* A Tanács 2658/87/EGK rendelete (1987. július 23.) a vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról (HL L 256., 1987.9.7., 1. o.).

** .../... rendelet (HL o.) [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendelet közzétételének részleteit].”

- 8. A 29. cikk (2a) bekezdését el kell hagyni.
- 9. A rendelet szövege a következő 29a. cikkel egészül ki:

„29a. cikk

Élelmiszerhulladék-megelőzési programok

- (1) A 9a. cikk (4) bekezdésében meghatározott célértékek elérése érdekében a tagállamok [*Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be az ezen irányelv hatálybalépésének napját 2 évvel követő dátumot*]-ig felülvizsgálják és kiigazítják az élelmiszer-pazarlás megelőzésére irányuló programjaikat. E programoknak tartalmazniuk kell legalább a 9. cikk (1) bekezdésében és a 9a. cikk (1) bekezdésében, valamint adott esetben a IV. és IVa. mellékletben felsorolt intézkedéseket.
- (2) Minden tagállam kijelöli a 9a. cikk (4) bekezdésében meghatározott célérték elérése érdekében végrehajtott, az élelmiszer-pazarlás csökkentésére irányuló intézkedések koordinálásáért felelős illetékes hatóságokat, és erről [*Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a dátumot: a jelen módosító irányelv hatálybalépését követő három hónapon belül*]-ig tájékoztatja a Bizottságot. A Bizottság ezt követően közzéteszi ezeket az információkat a vonatkozó uniós weboldalon.”
- 10. A 37. cikk a következőképpen módosul:
 - a) a (3) bekezdés első albekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„A tagállamok a 9. cikk (4) bekezdésének végrehajtására vonatkozó adatokat és a 22c. cikk (17) bekezdésének a) pontjában említett adatokat minden évben bejelentik az Európai Környezetvédelmi Ügynökségnek. A tagállamok nem kötelesek a 9. cikk

(4) bekezdése alapján mennyiségi adatokat szolgáltatni a textíliák újrahasználatáról. A tagállamok minden évben bejelentik a Bizottságnak a 9a. cikk (2) bekezdésének végrehajtására vonatkozó adatokat.”;

b) a (7) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(7) A Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogad el az e cikk (1), (3), (4) és (5) bekezdésében említett adatszolgáltatás formátumának megállapítására vonatkozóan. A 11. cikk (2) bekezdése a) és b) pontjának végrehajtásáról szóló adatszolgáltatás céljára a tagállamok a hulladékokról szóló 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtására vonatkozó tagállami jelentéstétel kérdőívének megállapításáról szóló, 2012. április 18-i bizottsági végrehajtási határozatban meghatározott formátumot használják. Az élelmiszer-hulladéokra vonatkozó adatszolgáltatás céljából a jelentéstételi formátum kidolgozása során figyelembe kell venni a 9a. cikk (3) bekezdése alapján kidolgozott módszertant. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat az ezen irányelv 39. cikkének (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.”

11. A 38. cikk a következőképpen módosul:

a) a (2) és (3) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(2) A Bizottságnak a 7. cikk (1) bekezdésében, a 9a. cikk (3) bekezdésében, a 11a. cikk (10) bekezdésében, a 27. cikk (1) bekezdésében, a 27. cikk (4) bekezdésében, a 38. cikk (2) bekezdésében és a 38. cikk (3) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazása öt éves időszakra szól 2018. július 4-től kezdődő hatállyal. A Bizottságnak a 22a. cikk (2) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazása öt éves időtartamra szól [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be az e módosító irányelv hatálybalépését tizennyolc hónappal követő dátumot]-tól/-től kezdődő hatállyal. A Bizottság legkésőbb kilenc hónappal az öt éves időtartam vége előtt jelentést készít a felhatalmazásról. A felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb három hónappal minden egyes időtartam letelte előtt.

(3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 7. cikk (1) bekezdésében, a 9a. cikk (3) bekezdésében, a 11a. cikk (10) bekezdésében, a 22a. cikk (2) bekezdésében, a 27. cikk (1) és (4) bekezdésében, valamint a 38. cikk (2) és (3) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.”;

b) a (6) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(6) A 7. cikk (1) bekezdése, a 9a. cikk (3) bekezdése, a 11a. cikk (10) bekezdése, a 22a. cikk (2) bekezdése, a 27. cikk (1) és (4) bekezdése, valamint a 38. cikk (2) és (3) bekezdése értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog

kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.”

12. Az irányelv egy IVc. melléklettel egészül ki, amelynek szövegét ezen irányelv melléklete tartalmazza.

2. cikk

Átültetés a nemzeti jogba

- (1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb [*Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be az e módosító irányelv hatálybalépését tizennyolc hónappal követő dátumot*]-ig megfeleljenek. E rendelkezések szövegét haladéktalanul megküldik a Bizottság számára.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

- (2) A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot az ezen irányelv hatálya alá tartozó területen általuk elfogadott, lényeges nemzeti rendelkezések szövegéről.

3. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

4. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*Az Európai Parlament részéről
az elnök*

*a Tanács részéről
az elnök*

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdeményezés címe

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek)

1.3. A javaslat/kezdeményezés a következőre irányul:

1.4. Célkitűzés(ek)

1.4.1. *Általános célkitűzés(ek)*

1.4.2. *Konkrét célkitűzés(ek)*

1.4.3. *Várható eredmény(ek) és hatás(ok)*

1.4.4. *Teljesítménymutatók*

1.5. A javaslat/kezdeményezés indoklása

1.5.1. *Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével*

1.5.2. *Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többetként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.*

1.5.3. *Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága*

1.5.4. *A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és egyéb megfelelő eszközökkel való lehetséges szinergiák*

1.5.5. *A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is*

1.6. A javaslat/kezdeményezés időtartama és pénzügyi hatása

1.7. A költségvetés tervezett végrehajtásának módszere(i)

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. *Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indoklása*

2.2.2. *A felismert kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk*

2.2.3. *A kontroll költséghatékonyságának becslése és indoklása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)*

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

- 3.1. A többéves pénzügyi keret érintett fejezete/fejezetei és a költségvetés érintett kiadási sora/sorai**
- 3.2. A javaslat előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása**
 - 3.2.1. Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása*
 - 3.2.2. Operatív előirányzatokból finanszírozott becsült kimenet*
 - 3.2.3. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása*
 - 3.2.3.1. Becsült humánerőforrás-szükségletek*
 - 3.2.4. A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség*
 - 3.2.5. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban*
- 3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás**

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdemenyvezés címe

Javaslat: Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a hulladékokról szóló 2008/98/EK irányelv módosításáról

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek)

09 – Környezet és éghajlatváltozás

1.3. A javaslat/kezdemenyvezés a következőre irányul:

új intézkedés

kísérleti projektet/előkészítő intézkedést követő új intézkedés⁸⁶

a jelenlegi intézkedés meghosszabbítása

egy vagy több intézkedés összevonása vagy átalakítása egy másik/új intézkedéssé

1.4. Célkitűzés(ek)

1.4.1. Általános célkitűzés(ek)

A hulladékokról szóló keretirányelvnek a textíliák, illetve az élelmiszer tekintetében módosításának általános célkitűzései a következők:

– a környezeti és éghajlati hatások csökkentése, a környezet minőségének javítása és a közegészség javítása a textilhulladék-gazdálkodással összefüggésben, a hulladékhierarchiával összhangban,

– az élelmiszerrendszerek élelmiszerhulladék-keletkezéssel kapcsolatos környezeti és éghajlati hatásainak csökkentése. Az élelmiszer-pazarlás megelőzése az élelmiszerbiztonsághoz is hozzájárulna.

1.4.2. Konkrét célkitűzés(ek)

A textilhulladék tekintetében e javaslat célkitűzései a textilhulladék-gazdálkodásnak a hulladékokról szóló keretirányelvben rögzített „hulladékhierarchiával” összhangban történő javítása, a hulladékkeletkezés megelőzésének, az újrahasználatra való előkészítésnek és a textiltermékek újrafeldolgozásának előnyben részesítése az egyéb hasznosítási lehetőségekkel és ártalmatlanítással szemben, valamint a „szennyező fizet” elv érvényesítése.

Az élelmiszer-hulladékok esetében a konkrét célkitűzések közé tartozik a tagállamok felelősségének egyértelmű kijelölése az élelmiszer-pazarlás csökkentésének felgyorsítására a 12.3. fenntartható fejlesztési céllal összhangban, valamint annak biztosítása, hogy valamennyi tagállam megfelelő és következetes lépéseket tegyen.

1.4.3. Várható eredmény(ek) és hatás(ok)

Tüntesse fel, milyen hatásokat gyakorolhat a javaslat/kezdemenyvezés a kedvezményezettek/célcsoportokra.

A várt eredmények a következők:

⁸⁶

A költségvetési rendelet 58. cikke (2) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

- a textilhulladék csökkentése, az újrahasználat, az újrahasználatra való előkészítés és az újrafeldolgozás növelése, a textíliáknak az újrahasználat, az újrahasználatra való előkészítés és az újrafeldolgozás megkönnyítését szem előtt tartó tervezésének ösztönzése (a kiterjesztett gyártói felelősség révén), valamint az EU-ban szükséges újrahasználati, újrahasználatra való előkészítési és újrafeldolgozási infrastruktúra bővítésére irányuló pénzügyi lehetőségek megteremtése,
- 656 millió EUR többletnyereség az EU újrahasználati és újrafeldolgozási piaca számára újrahasználható és újrahasznosítható textíliákból, valamint hozzájárulás a kiterjesztett gyártói felelősségi beruházásokból származó évi 3,5–4,5 milliárd EUR összegű teljes bevételhez,
- további évi 16 millió EUR-nak megfelelő ÜHG-kibocsátáscsökkentés a textíliákból,
- 8 740 új munkahely a hulladékgazdálkodás területén,
- az élelmiszer-hulladék keletkezésének csökkentése az élelmiszer-feldolgozásban és -gyártásban 10 %-kal, a kiskereskedelemben, az étkeztetési szolgáltatásokban és a háztartásokban pedig 30 %-kal (2030-ig),
- az uniós gazdaság teljes hozzáadott értéke 1,6 milliárd EUR (a fent említett költségeket is tartalmazóan),
- a (4 fős) háztartások élelmiszer-kiadásainak háztartásonként évi 439 EUR megtakarítása,
- az élelmiszerekkel kapcsolatos számos környezeti hatás, például az ÜHG-kibocsátás, a tengeri eutrofizáció, a földhasználat vagy a vízhiány csökkentése – becsült összértéke 9–23 milliárd EUR, beleértve a 16,5–62 millió tonna becsült ÜHG-kibocsátáscsökkentést.

1.4.4. Teljesítménymutatók

Határozza meg az előrehaladás és az eredmények nyomon követésére szolgáló mutatókat.

Az előrehaladás és a célkitűzések elérésének mutatói a következők lesznek:

- a begyűjtött vegyes települési hulladék összetételére vonatkozó felmérés a textilhulladékok arányának meghatározása céljából,
- a használt és hulladék textíliák újrahasználatra való előkészítésére vonatkozó adatok,
- tájékoztatás a IVc. mellékletben felsorolt használt és hulladék textil- és lábbelitermékek elkülönített gyűjtésének arányáról, az újrahasználatnak, az újrahasználatra való előkészítésnek és az újrafeldolgozásnak a gyártói felelősségi szervezet által elért arányáról,
- az élelmiszer-hulladék keletkezésének 2030-ig történő csökkentése az élelmiszer-feldolgozásban és -gyártásban 10 %-kal, a kiskereskedelemben, az étkeztetési szolgáltatásokban és a háztartásokban pedig 30 %-kal.

1.5. A javaslat/kezdeményszerzés indoklása

1.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményszerzés végrehajtásának részletes ütemtervével

A részletes követelményeket végrehajtási jogi aktusok útján kell meghatározni 3 éves időkereten belül. Ezek a következőkre terjednek ki:

- a nyilvántartásba vétel harmonizált formátumát megállapító végrehajtási jogi aktusok,
- lehetséges felhatalmazáson alapuló jogi aktusok a IVc. mellékletben felsorolt Kombinált Nomenklatúra-kódok módosítására annak érdekében, hogy azok összhangba kerüljenek a 2658/87/EGK tanácsi rendelet 1. mellékletében felsorolt kódokkal, valamint hogy biztosított legyen a jogbiztonság a kiterjesztett gyártói felelősség hatálya alá tartozó termékek tekintetében,
- lehetséges végrehajtási jogi aktus, amely megállapítja a gyártói felelősségi szervezetekre vonatkozó kritériumokat a gyártók által részükre fizetett pénzügyi hozzájárulások tekintetében,
- az elkülönített gyűjtési arány kiszámításának és ellenőrzésének módszertanát meghatározó végrehajtási jogi aktus,
- az e cikk (37) bekezdése alapján elfogadott végrehajtási jogi aktusok, amelyek meghatározzák az (1) bekezdésben említett adatok jelentésének formátumát annak érdekében, hogy azokat az említett cikk (3) bekezdésében meghatározott követelményekhez igazítsák,
- az élelmiszer-pazarlás területén nincsenek teljesítendő követelmények (mivel a szükséges előfeltételeket már elfogadták a hulladékokról szóló keretirányelv 2018. évi felülvizsgálata és az azt követő másodlagos jogszabályok keretében).

1.5.2. *Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.*

Tekintettel a textilipari értéklánc gazdasági, környezeti és társadalmi szempontból határokon átnyúló jellegére, a textiltermékek értékesítése, fogyasztása és életciklus végi kezelése szervesen kapcsolódik az egységes piac és a globális értékláncok működéséhez. A nyersanyagoktól való nagy fokú függőség rávilágít a körforgásos üzleti modellek fellendítésének fontosságára az elsődleges nyersanyagok felhasználásának csökkentése és a negatív környezeti externáliák enyhítésének elősegítése érdekében.

A gyűjtési, válogatási és újrafeldolgozási rendszereket bővíteni kell, hogy felkészüljenek a hamarosan bevezetésre kerülő elkülönített gyűjtési kötelezettségre és annak teljes körű végrehajtására, mivel jelenleg számos olyan szabályozási és piaci hiányosság akadályozza a gyűjtési, válogatási és újrafeldolgozási kapacitás megfelelő biztosítását, amely valamennyi tagállamot és a textilipari értéklánc valamennyi szereplőjét érinti. A textilgazdálkodásra vonatkozó közös uniós megközelítés hiánya azzal a kockázattal jár, hogy létrejön vagy tovább növekszik a szabályozás széttagoaltsága és a hulladék- és anyagáramlás zavara, ami akadályozza a textilanyagok (termékek, használt és hulladék textilanyagok) határokon átnyúló mozgását, valamint az összehangolt fellépést és a gyors beruházásokat az EU-ban. Nagy a kockázata annak, hogy a „szennyező fizet” elvnek a textiltermékekre vonatkozó kiterjesztett gyártói felelősségi rendszereken keresztül történő eltérő alkalmazása miatt tovább nő a szabályozás széttagoaltsága és az iparági érdekelt felekre, főként a kkv-kra nehezedő adminisztratív terhek. A határokon átnyúló környezeti externáliák, többek között az ÜHG-kibocsátás és a textiltermékek (és a nem hulladékként feltüntetett hulladékok) harmadik országokba irányuló exportjának

kezelése hatékonyabban kezelhető az uniós fellépés révén, különösen mivel a fő problémaforrások a harmonizált fogalommeghatározások hiányából és a szabályozás széttagoltságából eredő szabályozási hiányosságokhoz, valamint a valamennyi tagállamra jellemző finanszírozási hiányhoz kapcsolódnak.

Valamennyi tagállamban keletkezik élelmiszer-hulladék, ami jelentős, határokon átnyúló környezeti externáliákat idéz elő. Az élelmiszerek előállítása, tárolása, szállítása és feldolgozása, valamint az élelmiszer-hulladék ártalmatlanítása környezeti és éghajlati hatásokat (például ÜHG-kibocsátást, valamint a földhasználatra, a biológiai sokféleségre, a vízhasználatra és az eutrofizációra gyakorolt hatásokat) okoz az EU-ban. Emellett az EU-ba importált élelmiszerek előállítása jelentős globális környezeti és éghajlati hatásokkal járhat.

EU-szerte következetesen csökkenteni kell az élelmiszer-pazarlást annak érdekében, hogy minden tagállamban biztosítani lehessen a természeti erőforrások körültekintő és észszerű hasznosítását, az éghajlatra, a biológiai sokféleségre és a természeti erőforrások felhasználására gyakorolt negatív hatások csökkentését, a nemzeti határokon túlra is kiterjedő előnyökkel. Fontos, hogy az élelmiszerrendszer hatékonyabbá tételével az élelmiszer-pazarlás csökkentése Uniószerte hozzájárul az élelmezésbiztonsághoz is.

Az élelmiszerekkel széles körben kereskednek az uniós piacon, és a határokon átnyúló tevékenységet folytató élelmiszer-vállalkozásoknak koherenciára és egyértelműsége van szükségük az élelmiszer-pazarlás megelőzésére irányuló beruházások és intézkedések megtervezéséhez elvárt ambíciószint tekintetében. Az uniós szintű összehangolt megközelítés megbízhatóságot és folytonosságot biztosíthat, és ezáltal támogathatja az új üzleti modellek élelmiszer-vállalkozók általi elfogadását annak érdekében, hogy az élelmiszer-értéklánc egészében felgyorsítsák az élelmiszer-pazarlás csökkentését.

A tagállamok számára 2030-ig elérendő, az élelmiszer-pazarlás csökkentésére vonatkozó célértékek meghatározása várhatóan megerősíti a hatékony stratégiák és kezdeményezések azonosítására és fokozására irányuló erőfeszítéseket mind a tagállamokon belül, mind a tagállamok között az alábbiak révén: az élelmiszer-vállalkozók hozzájárulásának egyszerűsítése, különösen a határokon átnyúló ellátási láncok összefüggésében; hozzájárulás annak biztosításához, hogy az élelmiszer-hulladék keletkezésének (piaci és viselkedési) mozgatórugóit valamennyi tagállam következetesen és egyidejűleg kezelje, összhangban az ez idáig kevés élen járó szereplő által hozott intézkedésekkel; valamint az élelmiszer-pazarlás megelőzésére irányuló hatékony nemzeti stratégiák kidolgozásának felgyorsítása a bevált gyakorlatok terjesztése és az élelmiszer-pazarlás megelőzésével kapcsolatos uniós tudásbázis további kiaknázása révén.

1.5.3. *Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága*

a hulladékokról szóló keretirányelv horizontálisan alkalmazandó fogalmakat határoz meg a hulladékkeletkezéssel és a hulladékgazdálkodással kapcsolatban, beleértve a hulladékkezelést, az újrafeldolgozást és a hasznosítást is. Hulladékhierarchiát hoz létre, amelyben elsőbbséget élvez a hulladékkeletkezés megelőzése az újrahasználattal és/vagy az újrafeldolgozással szemben, ezt követően pedig az újrafeldolgozás az egyéb hasznosítási lehetőségekkel és a hulladéklerakóban való elhelyezéssel történő végleges ártalmatlanítással szemben. Továbbá arra kötelezi a tagállamokat, hogy hozzanak létre működő kiterjesztett gyártói felelősségi rendszereket, amelyek biztosítják, hogy a termékek gyártói felelősséget vállaljanak

termékeik kezeléséért azok hulladékká válását követően. A körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervben a Bizottság kötelezettséget vállalt a hulladékokról szóló keretirányelvnek a textilhulladékokkal összefüggésben történő felülvizsgálatára.

Az élelmiszerek esetében, bár ez az élelmiszer-hulladék keletkezésének csökkentésére irányuló első cél, a hulladékokról szóló jogszabályokban meghatározott, a hulladék újrafeldolgozásának növelését vagy a hulladéklerakás csökkentését célzó egyéb célok általában sikeresnek tekinthetők, mivel egyértelmű célkitűzéseket és jobbiztonságot nyújtanak valamennyi szereplő és általában a társadalom számára, miközben teljes rugalmasságot biztosítanak a tagállamoknak a szükséges intézkedések kiválasztása tekintetében. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a célok megvalósítása terén elért eredményeket nyomon kell követni, és támogatást kell nyújtani a tagállamok számára a célok elérése érdekében nemzeti szinten alkalmazandó eszközökkel kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréje, valamint iránymutatás és/vagy a kapcsolódó jogszabályokban szereplő vonatkozó intézkedések módosítása révén történő tisztázás révén a hulladékkezelés megelőzésének megkönnyítése érdekében (pl. a felmerült akadályok felszámolása).

1.5.4. A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és egyéb megfelelő eszközökkel való lehetséges szinergiák

A kezdeményezések az európai zöld megállapodás égisze alá tartoznak, amely meghatározza az EU helyreállítási stratégiájának irányát. A zöld megállapodás elismeri a versenyképes fenntarthatóságunkba egy igazságosabb, zöldebb és digitálisabb Európa felépítésével való befektetés előnyeit. Ez magában foglalja a körforgásos gazdaságot, amely az anyaghasznosítás fokozásának és a másodlagos nyersanyagok minősége javításának fő mozgatórugója, valamint „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiát.

Az Európai Bizottság által a körforgásos gazdaság és különösen a textilipar területén végzett kutatás irányában tanúsított támogatás és elkötelezettség a Horizont 2020 program keretében finanszírozott projektekben és a végrehajtásukhoz nyújtott pénzügyi hozzájárulásban jut kifejezésre. E projektek eredményei támogatják és előmozdítják a textíliák körforgásos jellegét és újrafeldolgozhatóságát. A Digitális Európa program keretében finanszírozott európai digitális innovációs központok hálózata segíti a kkv-kat olyan digitális eszközök bevezetésében, amelyek támogatják a textiltermékek körforgásos jellegét és újrafeldolgozhatóságát, valamint csökkentik az élelmiszer-pazarlást az agrár-élelmiszeripari és a turizmus-vendéglátás ágazatban. Az élelmiszer-pazarlás területén a kutatási projekteket támogató projekteket a Horizont 2020 program és a Horizont Európa keretében is finanszírozzák.

1.5.5. A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is

A textilipar esetében elméletben nemzeti jogszabályokat lehetett volna megállapítani a tagállamokban. Megállapítható azonban, hogy a hatályos (és tervezett) jogszabályok nem biztosítanak a harmonizáció szükséges szintjét az egész EU-ban, ami elkerülhetővé tenné a belső piac szétaprózódásához való hozzájárulást.

A textilipar esetében elméletben nemzeti jogszabályokat lehetett volna megállapítani a tagállamokban. Megállapítható azonban, hogy a hatályos (és tervezett)

jogszabályok nem biztosítanak a harmonizáció szükséges szintjét az egész EU-ban, ami elkerülhetővé tenné a belső piac szétaprózódásához való hozzájárulást.

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökséget választották ki az adatgyűjtésre és -érvényesítésre, tekintettel arra, hogy jelenleg az kezeli a termékek újrahasználatával kapcsolatos adatáramlást, valamint kiemelkedő hírnevére és az adatáramlás kezelésére való rendelkezésre állására. A gyártási adatterekhez való kapcsolódások hozzájárulhatnak a végrehajtási és tranzakciós költségek csökkentéséhez.

A végrehajtási jogi aktusok uniós szintű kidolgozásával kapcsolatos feladatokat nem lehet kiszervezni.

A javaslat jellege – a tagállamokra rótt, jogilag kötelező erejű célok – azt jelenti, hogy a kapcsolódó intézkedéseket főként nemzeti szinten fogják finanszírozni.

1.6. A javaslat/kezdeményezés időtartama és pénzügyi hatása

határozott időtartam

- időtartam: ÉÉÉÉ [HH/NN]-tól/-től ÉÉÉÉ [HH/NN]-ig
- pénzügyi hatás: ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig a kötelezettségvállalási előirányzatok esetében és ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig a kifizetési előirányzatok esetében

határozatlan időtartam

- Végrehajtás 2024-től 2028-ig tartó beindítási időszakkal,
- azt követően: rendes ütem

1.7. A költségvetés tervezett végrehajtásának módszere(i)⁸⁷

Bizottság általi közvetlen irányítás

- a Bizottság szervezeti egységein keresztül, ideértve az uniós küldöttségek személyzetét

- végrehajtó ügynökségen keresztül

Megosztott irányítás a tagállamokkal

Közvetett irányítás a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:

- harmadik országok vagy az általuk kijelölt szervek
- nemzetközi szervezetek és ügynökségeik (nevezze meg)
- az EBB és az Európai Beruházási Alap
- a költségvetési rendelet 70. és 71. cikkében említett szervek
- közjogi szervek
- magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szervek, amennyiben megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtanak
- valamely tagállam magánjoga alapján működő, köz- és magánszféra közötti partnerség végrehajtásával megbízott és megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtó szervek
- az EUSZ V. címének értelmében a KKBP terén konkrét fellépések végrehajtásával megbízott, és a vonatkozó alap-jogiaktusban meghatározott személyek.
- *Egynél több irányítási módszer feltüntetése esetén kérjük, adjon részletes felvilágosítást a „Megjegyzések” rovatban.*

Megjegyzések

Nincsenek.

⁸⁷

Az egyes költségvetés-végrehajtási módszerek ismertetése, valamint a költségvetési rendeletre való megfelelő hivatkozások megtalálhatók a BUDGpedia oldalon:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

Gyakoriság és feltételek

Ez a pénzügyi kimutatás tartalmazza a Bizottság személyzeti kiadásait. Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség esetleges megerősítési igényét a szinergiák figyelembevételével egy soron következő jogalkotási javaslat pénzügyi kimutatásában fogják csoportosítani. Az ilyen típusú kiadásokra vonatkozó általános szabályok vannak érvényben.

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. *Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása*

Nem alkalmazandó – lásd fent

2.2.2. *A felismert kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk*

Nem alkalmazandó – lásd fent

2.2.3. *A kontroll költséghatékonyágának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)*

Nem alkalmazandó – lásd fent

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

Tüntesse fel a meglévő vagy tervezett megelőző és védintézkedéseket, pl. a csalás elleni stratégiából.

Nem alkalmazandó – lásd fent

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret érintett fejezete/fejezetei és a költségvetés érintett kiadási sora/sorai

- Jelenlegi költségvetési sorok

A többéves pénzügyi keret fejezetei, azon belül pedig a költségvetési sorok sorrendjében.

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési sor	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	Szám	Diff./Nem diff. ⁸⁸	EFTA-országoktól ⁸⁹	tagjelölt országoktól és potenciális tagjelöltektől ⁹⁰	Harmadik országoktól	egyéb címzett bevétel
7.	20 02 02 01 – Központ és képviseletek	Nem differenciált előirányzatok	NEM	NEM	NEM	NEM
7.	20 02 01 01 – Szerződéses alkalmazottak	Nem differenciált előirányzatok	NEM	NEM	NEM	NEM

- Létrehozandó új költségvetési sorok

N/A

⁸⁸ Diff. = Differenciált előirányzatok / Nem diff. = Nem differenciált előirányzatok.

⁸⁹ EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.

⁹⁰ Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelöltek.

3.2. A javaslat előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása

3.2.1. Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

- A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után operatív előirányzatok felhasználását
- A javaslat/kezdeményezés az alábbi operatív előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyig)

A többéves pénzügyi keret fejezete	7.	„Igazgatási kiadások”
---	----	-----------------------

Ezt a részt az igazgatási jellegű költségvetési adatok táblázatában kell kitölteni, melyet először a pénzügyi kimutatás mellékletébe (az Európai Unió általános költségvetése Bizottságra vonatkozó szakaszának végrehajtására vonatkozó belső szabályzatról szóló bizottsági határozat 5. melléklete) kell bevezetni; a mellékletet a szolgálatközi konzultációhoz fel kell tölteni a DECIDE rendszerbe.

Környezetvédelmi Főigazgatóság		2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZES EN
☐ Humán erőforrás		0,171	0,358	0,358	0,358	0,358	1,603
☐ Egyéb igazgatási kiadások							
Környezetvédelmi Főigazgatóság ÖSSZESEN	Előirányzatok	0,171	0,358	0,358	0,358	0,358	1,603

A Környezetvédelmi Főigazgatóság költségei az együtdöntési eljárásból és a végrehajtásból, valamint a javasolt módosítások keretében javasolt különböző végrehajtási jogi aktusokból erednek.

A meglévő személyzetet (0,75 teljes munkaidős egyenérték, AD) teljes mértékben alkalmazni fogják a módosított irányelv tárgyalására és általános végrehajtására, valamint a végrehajtási jogi aktusok különböző előkészítő munkáira és megszövegezésére, a módosításban javasolt határidőknek megfelelően. Ez utóbbihoz 0,33 teljes munkaidős egyenérték (AD) szükséges.

3 további szerződéses alkalmazottra van szükség (3 szerződéses alkalmazott) a technikai munka elvégzéséhez, ideértve a következőket:

- a nyilvántartásba vétel harmonizált formátumát megállapító végrehajtási jogi aktusok,

- lehetséges felhatalmazáson alapuló jogi aktusok a IVc. mellékletben felsorolt Kombinált Nomenklátúra-kódok módosítására annak érdekében, hogy azok összhangba kerüljenek a 2658/87/EGK tanácsi rendelet 1. mellékletében felsorolt kódokkal, valamint hogy biztosított legyen a jogbiztonság a kiterjesztett gyártói felelősség hatálya alá tartozó termékek tekintetében,
- lehetséges végrehajtási jogi aktus, amely megállapítja a gyártói felelősségi szervezetekre vonatkozó kritériumokat a gyártók által részükre fizetett pénzügyi hozzájárulások tekintetében,
- az elkülönített gyűjtési arány kiszámításának és ellenőrzésének módszertanát meghatározó végrehajtási jogi aktus,
- az e cikk (37) bekezdése alapján elfogadott végrehajtási jogi aktusok, amelyek meghatározzák az (1) bekezdésben említett adatok jelentésének formátumát annak érdekében, hogy azokat az említett cikk (3) bekezdésében meghatározott követelményekhez igazítsák.

Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság		2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZES EN
○ Humán erőforrás		0,086	0,086	0,086	0,086	0,086	0,427
○ Egyéb igazgatási kiadások							
Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság ÖSSZESEN	Előirányzatok	0,086	0,086	0,086	0,086	0,086	0,430

Az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság költségei az együttdöntési eljárásból és a tagállamok teljesítményének nyomon követéséből származnak. Ezek a meglévő alkalmazottakat (AD) tükrözik.

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	(Összes kötelezettségvállalási előirányzat = Összes kifizetési előirányzat)	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033
--	---	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

millió EUR (három tizedesjegyig)

		2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZESEN
A többéves pénzügyi keret 1–7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033
	Kifizetési előirányzatok	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033

3.2.2. Operatív előirányzatokból finanszírozott becsült kimenet

Kötelezettségvállalási előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyre)

Tüntesse fel a célkitűzéseket és a kimeneteket ↓			N. év		N+1. év		N+2. év		N+3. év		A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkel bővíthető						ÖSSZESEN			
	KIMENETEK																			
	Típus ⁹¹	Átlagos költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Összesített szám	Összköltség
1. KONKRÉT CÉLKITÜZÉS ⁹² ...																				
–	Kimenet																			
–	Kimenet																			
–	Kimenet																			
1. konkrét célkitűzés részösszege																				
2. KONKRÉT CÉLKITÜZÉS ...																				
–	Kimenet																			
2. konkrét célkitűzés részösszege																				
ÖSSZESEN																				

⁹¹ A teljesítés a nyújtandó termékekre és szolgáltatásokra vonatkozik (például: a finanszírozott diákcserék száma, épített utak hossza kilométerben stb.).

⁹² Az 1.4.2. szakaszban (Konkrét célkitűzés[ek]...) feltüntetett célkitűzés.

3.2.3. *Az emberi erőforrásokra és az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása*

Az igazgatási előirányzatokra vonatkozó becsült igények a Bizottságnál

- A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását.
- A javaslat/kezdeményezés az alábbi igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyig)

	2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZESEN
--	------	------	------	------	------	----------

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE						
Humán erőforrás	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033
Egyéb igazgatási kiadások						
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉNEK részösszege	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE⁹³ bele nem tartozó előirányzatok	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Humán erőforrás						
Egyéb igazgatási jellegű kiadások						
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó előirányzatok részösszege	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

ÖSSZESEN	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033
-----------------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

A humán erőforrással és más igazgatási jellegű kiadásokkal kapcsolatos előirányzat-igényeket az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt előirányzatokkal és/vagy az adott főigazgatóságon belüli átcsoportosítással kell teljesíteni. A források adott esetben a költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további allokációkkal.

⁹³ Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

3.2.3.3. A Bizottságnál felmerülő becsült humánerőforrás-szükségletek

- A javaslat/kezdeményezés nem igényel humán erőforrást.
- A javaslat/kezdeményezés az alábbi humánerőforrás-igénnyel jár:

	2023	2024	2025	2026	2027
20 01 02 01 (a központban és a bizottsági képviselőteken)	1,5	1	1	1	1
20 01 02 03 (a küldöttségeknél)					
01 01 01 01 (közvetett kutatás)					
01 01 01 11 (közvetlen kutatás)					
Egyéb költségvetési sor (kérjük megnevezni)					
20 02 01 (AC, END, INT a teljes keretből)		3	3	3	3
20 02 03 (AC, AL, END, INT és JPD a küldöttségeknél)					
XX 01 xx yy zz⁹⁴	– a központban				
	– a küldöttségeknél				
01 01 01 02 (AC, END, INT – közvetett kutatás)					
01 01 01 12 (AC, END, INT – közvetlen kutatás)					
Egyéb költségvetési sor (kérjük megnevezni)					
ÖSSZESEN	1,5	4	4	4	4

XX az érintett szakpolitikai terület vagy költségvetési cím.

A humánerőforrás-igényeknek az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni. A források adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további allokációkkal.

Az elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak	Környezetvédelmi Főigazgatóság: A meglévő 0,75 teljes munkaidős egyenérték (AD) az együttdöntéshez és meglévő 0,33 teljes munkaidős egyenérték (AD) a végrehajtáshoz Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság: A meglévő 0,5 teljes munkaidős egyenérték (AD) az együttdöntés és a tagállamok nyomon követése tekintetében.
Külső munkatársak	Környezetvédelmi Főigazgatóság: 3 további szerződéses alkalmazottra van szükség (3 szerződéses alkalmazott) a technikai munka elvégzéséhez, ideértve a következőket: – a nyilvántartásba vétel harmonizált formátumát megállapító végrehajtási jogi aktusok, – lehetséges felhatalmazáson alapuló jogi aktusok a IVc. mellékletben felsorolt Kombinált Nomenklátúra-kódok módosítására annak érdekében, hogy azok összhangba kerüljenek a 2658/87/EGK tanácsi rendelet 1. mellékletében felsorolt kódokkal, valamint hogy biztosított legyen a jogbiztonság a kiterjesztett gyártói felelősség hatálya alá tartozó termékek tekintetében, – lehetséges végrehajtási jogi aktus, amely megállapítja a gyártói felelősségi szervezetekre vonatkozó kritériumokat a gyártók által részükre fizetett pénzügyi hozzájárulások tekintetében,

⁹⁴ Az operatív előirányzatokból finanszírozott külső munkatársakra vonatkozó részleges felső határérték (korábban: BA-tételek).

	- az elkülönített gyűjtési arány kiszámításának és ellenőrzésének módszertanát meghatározó végrehajtási jogi aktus,- az e cikk (37) bekezdése alapján elfogadott végrehajtási jogi aktusok, amelyek meghatározzák az (1) bekezdésben említett adatok jelentésének formátumát annak érdekében, hogy azokat az említett cikk (3) bekezdésében meghatározott követelményekhez igazítsák.

3.2.4. A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség

A javaslat/kezdeményezés:

- teljes mértékben finanszírozható a többéves pénzügyi keret érintett fejezetén belüli átcsoportosítás révén.
- a többéves pénzügyi keret lekötetlen mozgásterének és/vagy a többéves pénzügyi keretről szóló rendeletben meghatározott különleges eszközök felhasználását teszi szükségessé.

Fejtse ki, mire van szükség, meghatározva az érintett fejezeteket és költségvetési sorokat, a megfelelő összegeket és a felhasználni javasolt eszközöket.

- a többéves pénzügyi keret módosítását teszi szükségessé.

Fejtse ki a szükségleteket: tüntesse fel az érintett fejezeteket és költségvetési sorokat és a megfelelő összegeket.

3.2.5. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

A javaslat/kezdeményezés:

- nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.
- előírnyoz harmadik felek általi társfinanszírozást az alábbi becslések szerint:

előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyig)

	N. év ⁹⁵	N+1. év	N+2. év	N+3. év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkkel bővíthető			Összesen
Tüntesse fel a társfinanszírozó szervezet								
Társfinanszírozott előirányzatok ÖSSZESEN								

⁹⁵ Az N. év a javaslat/kezdeményezés végrehajtásának első éve. Az „N” helyére a végrehajtás várható első évét kell beírni (például: 2021). A következő évek esetében ugyanígy kell eljárni.

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

- A javaslatnak/kezdeményezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre.
- A javaslatnak/kezdeményezésnek van pénzügyi hatása – a bevételre gyakorolt hatása a következő:

- a javaslat a saját forrásokra gyakorol hatást
- a javaslat az egyéb bevételekre gyakorol hatást

kérjük, adja meg, hogy a bevétel kiadási sorhoz van-e rendelve

millió EUR (három tizedesjegyre)

Bevételi költségvetési sor:	Az aktuális költségvetési évben rendelkezésre álló előirányzatok	A javaslat/kezdeményezés hatása ⁹⁶					A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkel bővíthető		
		N. év	N+1. év	N+2. év	N+3. év				
... jogcímcsoport									

A címzett bevételek esetében tüntesse fel az érintett kiadáshoz tartozó költségvetési sor(oka)t.

Egyéb megjegyzések (pl. a bevételre gyakorolt hatás számítására használt módszer/képlet vagy egyéb más információ).

⁹⁶ A tradicionális saját források (vámok, cukorilletékek) tekintetében nettó összeget kell megadni, amely a 20 %-kal (beszedési költségek) csökkentett bruttó összegnek felel meg.